PİYANO ÖĞRETİMİNDE
TÜRK MÜZİĞİ KAYNAKLI KONTRPUANTAL ESERLERİN
SESLENDİRİLMESİNE YÖNELİK BİR ÇALIŞMA MODELİ

Turgay TUNÇ

DOKTORA TEZİ

GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

GAZİ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

MART, 2016

TELİF HAKKI ve TEZ FOTOKOPİ İZİN FORMU

Bu tezin tüm hakları saklıdır. Kaynak göstermek koşuluyla tezin teslim tarihinden itibaren (12) ay sonra tezden fotokopi çekilebilir.

YAZARIN

Adı : Turgay

Soyadı : TUNÇ

Bölümü : Güzel Sanatlar Eğitimi

İmza :

Teslim tarihi :

TEZİN

Türkçe Adı: Piyano Öğretiminde Türk Müziği Kaynaklı Kontrpuantal Eserlerin Seslendirilmesine Yönelik Bir Çalışma Modeli

İngilizce Adı: A Study Model Aimed at Playing Counterpointal Songs Based Turkish Music in Piano Teaching

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Tez yazma sürecine bilimsel ve etik ilkelere uyduğumu, yararlandığım tüm kaynakları kaynak gösterme ilkelerine uygun olarak kaynakçada belirttiğimi ve bu bölümler dışındaki tüm ifadelerin şahsıma ait olduğunu beyan ederim.

Turgay TUNÇ

JÜRİ ONAY SAYFASI

Turgay TUNÇ tarafından hazırlanan "Piyano Öğretiminde Türk Müziği Kaynaklı Kontrpuantal Eserlerin seslendirilmesine Yönelik Bir Çalışma Modeli" adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği ile Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Doktora Tezi olarak kabul edilmiştir.

Danışman: Prof. Dr. Aytekin ALBUZ
Müzik Eğitimi ABD, Gazi Üniversitesi ……

Başkan: Prof. Sadık ÖZÇELİK
Müzik Eğitimi ABD, Gazi Üniversitesi ……

Üye: Prof. Dr. Galip YÜKSEL
Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık ABD, Gazi Üniversitesi ……

Üye: Doç. Dr. Ferit BULUT
Türk Musikisi Devlet Konservatuvarı, Niğde Üniversitesi ……

Üye: Doç. Dr. Özlem ÖMÜR
Devlet Konservatuvarı, Ankara Üniversitesi ……

Tez Savunma Tarihi: 09/03/2016

Bu tezin Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda Doktora tezi olması için şartları yerine getirdiğini onaylıyorum.

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürü

Prof. Dr. Tahir ATICI ……

Eşim Mutlu ve kızım Nehir'e

TEŞEKKÜR

Araştırmanın her aşamasında değerli önerileriyle ve bilimsel katkılarıyla yardımda bulunup beni yönlendiren ve motive eden, tez danışmanım Sayın Prof. Dr. Aytekin ALBUZ'a, tez izleme komitesinde bulunan, yönlendirme ve değerlendirmeler ile desteklerini esirgemeyen değerli hocalarım Prof. Dr. Galip YÜKSEL ve Prof. Dr. Fatma Ayfer TANRIVERDİYE'ye,

Araştırmanın her aşamasında benden yardımını esirgemeyen, araştırmanın hem bilimsel, hem de biçimsel olarak planlanmasında büyük katkıları olan saygıdeğer meslektaşlarım Doç. Dr. Ferit BULUT ve değerli eşi Doç. Dr. Damla BULUT'a,

Araştırmanın çeşitli aşamalarında önemli fikirlerinden yararlandığım Doç. Dr. Özlem ÖMÜR'e, Tolga GÜLER'e, Okt. Emrah Baki BAŞOĞLU'na ve babam Burhanettin TUNÇ'a,

Araştırmanın hem görüşme hem de deney safhasındaki katkı ve yardımlarından dolayı piyano öğrencileri ve öğretim elemanlarına,

Araştırma boyunca değerli fikirleri ve sabrıyla, hem teknik hem de manevi anlamda büyük destek veren, ayrıca araştırmanın istatistiksel uygulama ve çözümlemelerindeki büyük katkısından dolayı sevgili eşim Öğr. Gör. Mutlu PİŞKİN TUNÇ'a,

Araştırmanın başlangıcından bitimine kadar olan süreçte bana gösterdikleri desteklerden dolayı aileme sonsuz teşekkürlerimi ve şükranlarımı sunarım.

Turgay TUNÇ

PİYANO ÖĞRETİMİNDE
TÜRK MÜZİĞİ KAYNAKLI KONTRPUANTAL ESERLERİN SESLENDİRİLMESİNE YÖNELİK BİR ÇALIŞMA MODELİ
(Doktora Tezi)

Turgay TUNÇ
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
Mart, 2016

ÖZ

Araştırmanın amacı, Türkiye'de piyano öğretiminde kullanılan makamsal içerikli materyallere ilişkin ihtiyaç durumunu belirlemek, piyano öğretiminde Türk Müziği kaynaklı kontrpuantal eserlerin seslendirilmesine yönelik bir çalışma modeli oluşturmak, bu modelin öğrenci başarısı üzerine etkilerini incelemektir. Araştırmanın çalışma grubunu bir devlet üniversitesi konservatuvarında 2013-2014 öğretim yılı bahar döneminde eğitim gören 10 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada hem betimsel hem deneysel olarak nicel yöntem kullanılmıştır. Betimsel boyutta anket uygulaması yapılmış; deneysel boyutta ise tek grup ön test - son test modeli kullanılmıştır. Araştırma; çokseslilik yöntemlerinden karma armoni yaklaşımıyla, Nihavent ve Nikriz makam dizileri kullanılarak yazılmış kontrpuantal eserler ile sınırlandırılmıştır. Uygulanan anket sonucu elde edilen verilerin çözümlenmesinde frekans (f), yüzde (%) değerleri kullanılmıştır. Deneysel verilerin çözümlenmesinde ise araştırmacı tarafından geliştirilen ölçme aracı kullanılarak elde edilen verilerin analizinde Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi kullanılmıştır. Bu sonuçlara göre, Türk Müziği materyalleri kullanılarak yazılan kontrpuantal eserlerin seslendirilmesine yönelik hazırlanan çalışma modelinin, ortaya çıkan kanıtlar sonucu işlevsel olduğu saptanmış ve konuyla ilgili önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler : Piyano, Kontrpuan, Makamsal Dizi, Türk Müziği
Sayfa Adedi : 143
Danışman : Prof. Dr. Aytekin ALBUZ

A STUDY MODEL
AIMED AT PLAYING COUNTERPOINTAL PIECES
BASED TURKISH MUSIC IN PIANO TEACHING
(Ph.D. Thesis)

Turgay TUNÇ
GAZI UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF EDUCATIONAL SCIENCES
March, 2016

ABSTRACT

The aim of this study is to determine the need for maqamic content materials used in piano teaching in Turkey, form a study model aimed at playing counterpointal pieces based Turkish music in piano teaching and investigate the effects of this model on student achievement. The study group of this research includes 10 students studying in a public university state conservatory in spring term in 2013-2014. Quantitative method is used in the study both descriptively and experimentally. In the descriptive part, questionnaire is conducted and in the experimental part, single group pretest - posttest model is used. The research is limited with counterpointal pieces written in one of the counterpointal methods, mixed harmony, by using Nihavent and Nikriz maqamic scale. In order to analyze the data obtained from the questionnaire, frequency (f) and percent (%) values were used. In order to analyze the experimental data, a measurement tool developed by the researcher was used and Wilcoxon Signed - Rank Test was used to analyze the data. In conclusion, it is understood with the evidences that the study model which was aimed at playing counterpointal pieces written by using Turkish music materials is fully operational and recommendations were given related to the subject matter.

Key Words : Piano, Counterpoint, Maqamic Scale, Turkish Music
Page Number : 143
Supervisor : Prof. Dr. Aytekin ALBUZ

İÇİNDEKİLER

ÖZ vi

ABSTRACT viii

İÇİNDEKİLER x

TABLOLAR LİSTESİ xiii

ŞEKİLLER LİSTESİ xvi

BÖLÜM 1 1

GİRİŞ 1

1.1. Çalgı Eğitimi ve Öğretimi 1

1.2. Mesleki Çalgı Eğitimi 2

1.3. Piyano ve Piyanonun Müzik Eğitimindeki Önemi 3

1.4. Problem Durumu 4

1.5. Problem Cümlesi 7

1.6. Araştırmanın Amacı 7

1.7. Araştırmanın Önemi 7

1.8. Sayıltılar 8

1.9. Sınırlılıklar 8

1.10. Tanımlar 8

BÖLÜM 2 10

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR 10

BÖLÜM 3 21

YÖNTEM 21

3.1. Araştırmanın Modeli ve Deseni 21

3.2. Betimsel Süreç 24

3.2.1. Literatür **24**
3.2.2. Anket Uygulaması **24**

3.3. Deneysel Süreç **26**
3.3.1. Eserlerin Yazılması **26**
3.3.2. Modelin Hazırlanması **31**
3.3.2.1. MAPEÇAM Basamakları **31**
3.3.2.1.1. Kavramsal Boyut *31*
3.3.2.1.2. Teknik Boyut *31*
3.3.2.1.3. Müzikal Boyut *31*
3.3.3. Çalışma Grubunun Belirlenmesi **31**
3.3.4. Deney Ortamının Hazırlanması **32**
3.3.5. İşlem **32**

3.4. Verilerin Toplanması **40**
3.4.1. Araştırmanın Betimsel Verilerinin Toplanması **40**
3.4.2. Araştırmanın Deneysel Verilerinin Toplanması **41**

3.5. Veri Toplama Araçları **41**
3.5.1. Ölçme Aracının Hazırlanması **41**
3.5.1.1. Kavramsal Boyut Ölçme Aracı **41**
3.5.1.1.1. Nihavent Esere İlişkin Kavramsal Boyut Ölçme Aracı *42*
3.5.1.1.2. Nikriz Esere İlişkin Kavramsal Boyut Ölçme Aracı *43*
3.5.1.2. Uzman Değerlendirme Ölçme Aracı **44**

3.6. Verilerin Çözümlenmesi ve Yorumlanması **45**

BÖLÜM 4 ..... **47**

BULGULAR VE YORUMLAR **47**

4.1. Piyano Öğretiminde Kullanılan Makamsal İçerikli Materyallere İlişkin İhtiyaç Durumuna Yönelik Bulgular ve Yorumlar **47**
4.1.1. Piyano Öğretiminde Kullanılan Makamsal İçerikli Materyallere İlişkin İhtiyaç Durumuna Yönelik Bulgulara İlişkin Genel Bir Değerlendirme **52**

4.2. Makamsal İçerikli Kontrpuantal Eserlerin Piyano Öğretiminde Kullanımına Yönelik Bir Çalışma Modeli Tasarısına İlişkin Bulgular ve Yorumlar **53**

4.3. MAKEÇAM'ın Etkililiğine İlişkin Nihavent Eserin Seslendirilmesinde Öğrencilerin Ön Test – Son Test Sonuçlarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar **78**
4.3.1. Nihavent Eserin Seslendirilmesinde Kavramsal Boyut Düzeyinde Yer Alan Davranışların Kazandırılmasına İlişkin Bulgular ve Yorumlar **88**
4.3.2. Nihavent Eserin Seslendirilmesinde Teknik Boyut Düzeyinde Yer Alan Davranışların Kazandırılmasına İlişkin Bulgular ve Yorumlar **88**
4.3.3. Nihavent Eserin Seslendirilmesinde Müzikal Boyutta Yer Alan Davranışların Kazandırılmasına İlişkin Bulgular ve Yorumlar **89**

4.4. MAKEÇAM'ın Etkililiğine İlişkin Nikriz Eserin Seslendirilmesinde Öğrencilerin Ön Test – Son Test Sonuçlarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar 90
4.4.1. Nikriz Eserin Seslendirilmesinde Kavramsal Boyut Düzeyinde Yer Alan Davranışların Kazandırılmasına İlişkin Bulgular ve Yorumlar 101
4.4.2. Nikriz Eserin Seslendirilmesinde Teknik Boyut Düzeyinde Yer Alan Davranışların Kazandırılmasına İlişkin Bulgular ve Yorumlar 101
4.4.3. Nikriz Eserin Seslendirilmesinde Müzikal Boyutta Yer Alan Davranışların Kazandırılmasına İlişkin Bulgular ve Yorumlar 102

BÖLÜM 5 105

SONUÇ ve ÖNERİLER 105

5.1. Sonuçlar 105
5.1.1. Piyano Öğretiminde Kullanılan Makamsal İçerikli Materyallere İlişkin İhtiyaç Durumuna Yönelik Sonuçlar 105
5.1.2. Makamsal İçerikli Kontrpuantal Eserleri Piyano Öğretiminde Kullanmak Üzere Geliştirilen Çalışma Modeline İlişkin Sonuçlar 105
5.1.3. Çalışma Modelinde Yer Alan Nihavent Eserin Seslendirilmesinde Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Karşılaştırmalı Ön Test – Son Test Performanslarına İlişkin Sonuçlar 106
5.1.4. Çalışma Modelinde Yer Alan Nikriz Eserin Seslendirilmesinde Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Karşılaştırmalı Ön Test – Son Test Performanslarına İlişkin Sonuçlar 107

5.2. Öneriler 108

KAYNAKÇA 109

EKLER 115

EK 1. Performans Ölçme Aracı 116

EK 2. Durum Tespitine Yönelik Uzman Görüşlerine İlişkin Anket Formu 117

EK 3. Kazanım Tabloları 119

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. *Tek Grup Ön Test - Son Test Modeli* 22
Tablo 2. *Piyano Öğretiminde Türk Müziği Materyallerinden Yararlanılarak Kontrpuantal Eserler Oluşturma ve Bu Eserlerin Uzman Görüşü Çerçevesinde Uygulamadaki Görünümüne Yönelik Olarak Durum Tespitini Belirlemek İçin Hazırlanan Anket* 25
Tablo 3. *Esere İlişkin Kuramsal Bilgi, Teknik ve Müzikal Performans Ölçme Aracı* 44
Tablo 4. *Piyano Öğretiminde Makamsal Etüt ve Eserlere Yer Verilme Durumu* 47
Tablo 5. *Piyano Öğretiminde Türk Müziği Dizilerinin Belli Koşullarda Tampere Ses Sistemine Uyarlanarak Kullanılabilme Durumu* 48
Tablo 6. *Türk Müziği kaynaklı piyano öğretimine yönelik yeterli nicelikteki eser durumu* 48
Tablo 7. *Türk Müziği Kaynaklı Piyano Öğretimine Yönelik Kontrpuantal Stilde Yazılmış Yeterli Nicelikteki Eser Durumu* 49
Tablo 8. *Türk Müziği Kaynaklı Piyano Öğretimine Yönelik Kontrpuantal Stilde Yazılmış Yeterli Nitelikteki Eser Durumu* 49
Tablo 9. *Türk Müziği Çokseslendirme Çalışmalarında Piyanonun Etkili Olarak Kullanılabilirlik Durumu* 50
Tablo 10. *Türk Müziği Kaynaklı Piyano Öğretiminde Aksak Usullerden Yararlanılabilme Durumu* 50
Tablo 11. *Türk Müziği Kaynaklı Piyano Eğitiminde Üçlü Sisteme Dayalı Kontrpuantal Çokseslendirme Yaklaşımının Kullanılabilirlik Durumu* 51
Tablo 12. *Türk Müziği Kaynaklı Piyano Eğitiminde Dörtlü Sisteme Dayalı Kontrpuantal Çokseslendirme Yaklaşımının Kullanılabilirlik Düzeyi* 51
Tablo 13. *Türk Müziği Kaynaklı Piyano Eğitiminde Karma Sisteme Dayalı Kontrpuantal Çokseslendirme Yaklaşımının Kullanılabilirlik Düzeyi* 52
Tablo 14. *Öğrenci No: 1 - Nihavent Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları* 78

Tablo 15. *Öğrenci No: 2 - Nihavent Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları*.....79
Tablo 16. *Öğrenci No: 3 - Nihavent Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları*.....80
Tablo 17. *Öğrenci No: 4 - Nihavent Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları*.....81
Tablo 18. *Öğrenci No: 5 - Nihavent Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları*.....82
Tablo 19. *Öğrenci No: 6 - Nihavent Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları*.....83
Tablo 20. *Öğrenci No: 7 - Nihavent Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları*.....84
Tablo 21. *Öğrenci No: 8 - Nihavent Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları*.....85
Tablo 22. *Öğrenci No: 9 - Nihavent Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları*.....86
Tablo 23. *Öğrenci No: 10 - Nihavent Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları*.....87
Tablo 24. *Çalışma Grubu Öğrencilerinin Deney Öncesi ve Sonrası Kavramsal Boyut Düzeyi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları*.....88
Tablo 25. *Çalışma Grubu Öğrencilerinin Deney Öncesi ve Sonrası Teknik Boyut Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları*.....89
Tablo 26. *Çalışma Grubu Öğrencilerinin Deney Öncesi ve Sonrası Müzikal Boyut Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları*.....90
Tablo 27. *Öğrenci No: 1 - Nikriz Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları*.....91
Tablo 28. *Öğrenci No: 2 - Nikriz Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları*.....92
Tablo 29. *Öğrenci No: 3 - Nikriz Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları*.....93
Tablo 30. *Öğrenci No: 4 - Nikriz Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları*.....94

Tablo 31. *Öğrenci No: 5 - Nikriz Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları*.....95
Tablo 32. *Öğrenci No: 6 - Nikriz Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları*.....96
Tablo 33. *Öğrenci No: 7 - Nikriz Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları*.....97
Tablo 34. *Öğrenci No: 8 - Nikriz Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları*.....98
Tablo 35. *Öğrenci No: 9 - Nikriz Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları*.....99
Tablo 36. *Öğrenci No: 10 - Nikriz Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları*.....100
Tablo 37. *Çalışma Grubu Öğrencilerinin Deney Öncesi ve Sonrası Kavramsal Boyut Düzeyi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları*.....101
Tablo 38. *Çalışma Grubu Öğrencilerinin Deney Öncesi ve Sonrası Teknik Boyut Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları*.....102
Tablo 39. *Çalışma Grubu Öğrencilerinin Deney Öncesi ve Sonrası Müzikal Boyut Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları*.....102

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Araştırmanın genel deseni 22
Şekil 2. Araştırmanın deneysel deseni 23
Şekil 3. Nihavent eser 27
Şekil 4. Nikriz eser 29
Şekil 5. Nihavent (A) bölümü kavramsal boyut 33
Şekil 6. Nihavent eser (A) bölümü 34
Şekil 7. Nihavent eser (B) bölümü 35
Şekil 8. Nikriz (A) bölümü kavramsal boyut 37
Şekil 9. Nikriz eser (A) bölümü 38
Şekil 10. Nikriz Eser (B) Bölümü 39
Şekil 11. Nihavent esere ilişkin kuramsal bilgi düzeyi ölçme soruları 42
Şekil 12. Nikriz esere ilişkin kuramsal bilgi düzeyi ölçme soruları 43
Şekil 13. Nihavent makamı dizisi 54
Şekil 14. Nihavent eserin (A) bölümünde yer alan motif ve cümleler 55
Şekil 15. Nihavent eserin (A) bölümünde yer alan temel piyano teknikleri 56
Şekil 16. Nihavent eserin (A) bölümüne ait 1. ve 2. ölçü 58
Şekil 17. Nihavent eserin (A) bölümüne ait 3. ve 4. ölçü 58
Şekil 18. Nihavent eserin (A) bölümüne ait 5. ve 6. ölçü 58
Şekil 19. Nihavent eserin (A) bölümüne ait 7. ve 8. ölçü 58
Şekil 20. Nihavent eserin (B) bölümüne ait 1. ve 2. ölçü 59
Şekil 21. Nihavent eserin (B) bölümüne ait 3. ve 4. ölçü 59
Şekil 22. Nihavent eserin (B) bölümüne ait 5. ve 6. ölçü 59
Şekil 23. Nihavent eserin (B) bölümüne ait 7. ve 8. ölçü 60
Şekil 24. J.S.Bach, BWV 772, do majör iki sesli envansiyondan bir kesit 62
Şekil 25. Nihavent eserin (A) bölümünde yer alan nüanslar 63
Şekil 26. Nihavent eserin (B) bölümünde yer alan nüanslar 64

Şekil 27. Nikriz makamı dizisi 66
Şekil 28. Nikriz eserin (A) bölümünde yer alan motif ve cümleler 67
Şekil 29. Nikriz eserin (A) bölümünde yer alan temel piyano teknikleri 68
Şekil 30. Nikriz eserin (A) bölümüne ait 1. ve 2. ölçü 70
Şekil 31. Nikriz eserin (A) bölümüne ait 3. ve 4. ölçü 70
Şekil 32. Nikriz eserin (A) bölümüne ait 5. ve 6. ölçü 70
Şekil 33. Nikriz eserin (A) bölümüne ait 7. ve 8. ölçü 70
Şekil 34. Nikriz eserin (A) bölümüne ait 9. ve 10. ölçü 71
Şekil 35. Nikriz eserin (B) bölümüne ait 1. ve 2. ölçü 71
Şekil 36. Nikriz eserin (B) bölümüne ait 3. ve 4. ölçü 71
Şekil 37. Nikriz eserin (B) bölümüne ait 5. ve 6. ölçü 72
Şekil 38. Nikriz eserin (B) bölümüne ait 7. ve 8. ölçü 72
Şekil 39. Nikriz eserin (B) bölümüne ait 9. ve 10. ölçü 72
Şekil 40. J.S.Bach, BWV 772, do majör iki sesli envansiyondan bir kesit 74
Şekil 41. Nikriz eserin (A) bölümünde yer alan nüanslar 75
Şekil 42. Nikriz eserin (B) bölümünde yer alan nüanslar 76

BÖLÜM 1

GİRİŞ

Bu bölümde; araştırma problemine kaynak oluşturan hususlar, alt başlıklar altında ele alınarak irdelenmekte ve araştırmanın problem durumu, alt problemleri, amacı, önemi, sınırlılıkları ve sayıltıları ile ilgili açıklamalara yer verilmektedir.

1.1. Çalgı Eğitimi ve Öğretimi

Çalgı çalma, insanların sosyal ve kültürel yaşantıları boyunca duygularını müzikle anlatmak için kullandıkları bir becerisel ifade biçimidir. Dolayısıyla müzik eğitimi, içerisinde farklı boyutları barındırsa da, bu boyutların en önemlilerinden birini, hiç şüphesiz çalgı eğitimi oluşturmaktadır. Çalgı eğitimi, öğrencilere kavramsal, teknik ve müzikal boyutlarda davranış kazandırmanın yanında, öğrencinin çalgı becerisi ve müzik bilgisini geliştirerek, müzikal kimlik oluşturmasında da önemli bir süreçtir. Uslu (1996)'nun da belirttiği üzere, bu süreçte çalgı çalma, insanın kendisiyle özdeşleşip bütünleşmesine kaynaklık eden, duygularını ifade etmede ve sosyalleşmesinde etkin rol oynayan müzik sanatının bir parçasıdır.

Uçan (1980)'a göre çalgı eğitimi, "çalgı öğretimi yoluyla bireylerin ve onların oluşturdukları toplulukların devinişsel, duyuşsal ve bilişsel davranışlarında kendi yaşantıları yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişiklik oluşturma ya da onlara bu nitelikte yeni davranışlar kazandırma sürecidir". Benzer bir şekilde, Yıldız (1986) çalgı eğitiminin önemini ve dayandığı temelleri şu cümlelerle ifade etmiştir: "Çalgı eğitimi gerek genel, gerekse mesleki müzik eğitiminin, daha da özeli müzik öğretmenliği eğitiminin önemli ve vazgeçilmez bir boyutudur. Çalgı eğitimi temelde; çalgı çalmayı öğrenebilme, çalgıyı etkin kullanabilme, çalgı çalmayı geliştirebilme ve çalgı çalmayı öğretebilme basamaklarını gerçekleştirebilecek biçimde programlanıp yürütülür." (s. 3).

Çalgı eğitiminin amacı; öğrencinin bir çalgıyı belli bir düzeyde çalmasını sağlayarak, çalgı çalma becerisi yanında müzik sevgisini geliştirmek ve aynı zamanda müzik bilgisini artırmaktır (Sever, 2011, s.3). Bu amaç doğrultusunda çalgı eğitimi programı düzenlenirken, öğrencinin fiziksel özellikleri, algı boyutu, ilgisi ve yetenekleri gözönüne alınarak yöntem geliştirilmelidir. Bu geliştirilen yöntemde çalgı eğitimi, çalgı çalmayı öğrenebilme, geliştirebilme ve çalgıyı etkin kullanabilme gibi hedefleri kazandırmayı amaçlar.

Çilden (2003)'in belirttiği üzere, çalgı çalmak güç ve karmaşık bir iştir. Çalgı çalmayı öğretecek iyi bir öğretmen, öğrenmeye hevesli, yetenekli bir öğrenci ve iyi hazırlanmış bir öğretim programının titizlikle yürütülmesi de büyük önem taşımaktadır. Bu süreçte "çalgı hakimiyeti önemli bir unsurdur. Çalgının gerektirdiği temel tekniklerin, doğru beceri ve tutumların öğretmen tarafından çok iyi bilinmesi, uygulanması ve öğrenciye aktarılabilmesi gereklidir. Bu nedenle öğretmen, öğrencinin önceden belirlenmiş olan hedef davranışlara ulaşma durumlarını istikrarlı bir şekilde takip edebilmelidir" (Topalak, 2008, s. 120).

1.2. Mesleki Çalgı Eğitimi

"Mesleki müzik eğitimi, müzik alanının bütününü, bir kolunu ya da dalını, o bütün, kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan ya da öyle görünen, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar (Uçan, 1997, s. 32)." Bu amaç doğrultusunda Uçan ve Günay (1980, s. 3)'a göre, çağdaş toplumlarda çok yönlü bir yaklaşımla sanat eğitimi; eğitimin, müzik eğitimi; sanat eğitiminin, çalgı eğitimi; müzik eğitiminin ve dolayısıyla piyano eğitimi de çalgı eğitiminin bir alt boyutu olarak düşünülüp ele alınmakta ve öyle kabul edilmektedir.

Uygulama boyutuyla mesleki müzik eğitiminin temel yapı taşlarından biri olan mesleki çalgı eğitimi, bireyin daha önce kendinde var olan, bilinçli ya da bilinç dışı kullandığı becerilerini, müzik eğitimi yoluyla bireye mesleki olarak kazandırma aşaması olarak tanımlanabilir (Birel, 2014, s. 15). Bu beceriler mesleki çalgı eğitimi kapsamında yürütülen bir plan ve program çerçevesinde düzenli bir şekilde gelişerek olgunluk kazanır.

Albuz (2001, s. 7)'a göre, müzik eğitimi veren kurumlarda çalgı eğitimi gören kişi, çalgısı yoluyla yeteneğini geliştirecek, müzik bilgisini yüksek düzeye çıkartacak, çalgı öğretimi ilke, yöntem ve tekniklerini öğrenerek uygulayacaktır. Dolayısıyla çalgı eğitiminin, kurumsal bir çatı altında, planlanmş bir çalışma disiplini gözetilerek gerçekleşmesinin gerekliliği, bireyin mesleki anlamdaki gelişimi açısından önem arz etmektedir.

1.3. Piyano ve Piyanonun Müzik Eğitimindeki Önemi

Mesleki çalgı eğitimi, bireyin yaşantısında müzik eğitiminin getirdiği disiplin ile paralel bir disiplin anlayışı kazandıran, mesleki müzik eğitiminin çok önemli bir boyutudur. Piyano eğitimi ise bu anlayışı daha farklı alanlara taşıyan özel bir disiplindir. Öğrencinin aldığı bu ders, genel müzik eğitimi içerisinde çokseslilığı yaşayabilmesi, duyabilmesi ve uygulayabilmesini sağlayan gerekli davranışların kazanıldığı ve müziği kendisinin yaparak yaşadığı bir süreçtir (Özer, 2010, s.11).

Ertem (2011)'e göre piyano eğitimi, piyano öğretim program dâhilinde sistematik bir biçimde teknik ve müziksel davranışların kazandırılması, değiştirilmesi ve geliştirmesine yönelik bir süreçtir. Bu sürecin temel amacı, kazanılan teknik becerilerin müzikal bir bütünlük içerisinde gelişmesini sağlamaktır. Piyano eğitiminde kazanılan teknik beceri, müziksel ifade gücüne erişmede bir araçtır. Esas olan müzikaliteyi geliştirmektir.

Yönetken (1996, s. 69)'e göre piyano, entonasyon sorununun olmadığı çalgılardan birisidir. Ayrıca birçok çalgının ses genişliğini bünyesinde barındırır. Çoksesli işitme eğitiminde de etkili bir şekilde kullanılabilmenin yan ısıra önemli bir eşlik çalgısı konumundadır. Koral ve orkestral eserler seslendirilebilirken, büyük eserlerin analiz edilebilmesi mümkündür. Bütün bu özellikleriyle piyano, müzik eğitiminin temel çalgısıdır.

Piyanonun müzik eğitiminin temel çalgısı olarak nitelendirilişi, piyano eğitiminin de müzik eğitiminin en önemli boyutlarından birisi haline getirmektedir. Bu nedenle piyano eğitimi, müzik eğitiminin başlangıcından itibaren, müzik eğitimi veren kurumlarda önemli bir yere sahiptir (Aydıner, 2008, s.1). Çimen (2004)'e göre, 1924'de kurulan Musikî Muallim Mektebi'nin 1925'de yayınlanan talimatnamesinde de görüldüğü üzere, piyano zorunlu olarak bulunması gereken temel bir çalgı konumundadır.

Bu nedenle müzik eğitimi veren kurumlarda öğrenim gören öğrenciler, ana branşları ne olursa olsun piyano eğitimi almaktadırlar. Çünkü müzik hayatları boyunca piyano ihtiyaç duyacak ve kullanacaklardır. Dolayasıyla piyano eğitimi sürecinde öğrencilerin üstesinden gelmeleri gereken temel davranışlar mevcuttur.

Feridunoğlu (2004, s. 5)'na göre piyano eğitiminde ilk önce, öğrencinin eserdeki teknik sorunları çözmesi ve üstesinden gelmesini sağlamak gerekmektedir. Notaların içinde saklı olan ifadeleri bestecinin anlatmaya çalıştığı şekilde özümseyerek yansıtmak asıl hedeftir. Bu nedenle öğrenci de en az bir besteci kadar temel müzik bilgisine sahip olmalıdır. Piyano öğrenimi boyunca gereken özeni gösteren öğrenci, mesleki hayatında piyanoyu etkili olarak kullanabilecek ve alanında başarılı olabilecektir.

1.4. Problem Durumu

Piyano, yapısı gereği çoksesli bir çalgıdır. Dolayısıyla piyano için bestelenen eserler de çoksesli olmuştur. Bu eserler bestelenirken üç çeşit çoksesli besteleme tekniği kullanıldığından, üç farklı tarzda çoksesli eser ortaya çıkmıştır. Bunlar; homofonik, polifonik ve pseudopolifonik (hem homofonik, hem polifonik) eserler olarak nitelendirilmektedir (Modiri, 2002, s. 2).

Homofonik eserlerde çokseslilik, ezgilerin armoni kurallarına göre çok seslendirilmesiyle oluşur. Bu eserlerde dikey çok seslilik vardır. Bilindiği gibi melodi, yan yana gelen seslerden meydana gelir ve yatay bir çizgiyi sergiler. Armoni ise, ikiden fazla sesin dikey boyutunu simgeler. Melodiye akorların eşlik etmesi durumunda, yatay ve dikey boyutlar birlikte kullanılmış olur. Seslerin bu şekildeki birleşimi homofonik müziği ortaya çıkarır. Homofoni terimi, Yunanca homophonia'dan gelir. Homo: birliktelik, Phone: ses anlamındadır (Say, 2001, s. 124).

Polifonik eserlerde ise çokseslilik, birden çok ezginin kontrpuan kurallarına göre çokseslendirilmesiyle oluşur. Polifonik eserlerde ise yatay çokseslilik hâkimdir. Bazı eserler ise hem homofonik, hem de polifoniktir. İki yada daha fazla melodinin belirli kurallara göre birliktelik oluşturmasına polifonik müzik denir. Polifonik müzikte seslerin birlikteliği kontrpuan tekniğiyle gerçekleştirilir. Bazen polifoni, kontrpuanla eş anlamlı olarak kullanılır. Ancak kontrpuan, polifonik müziğin uygulanış biçimidir (Say, 2001, s. 124).

Johan Sebastian Bach'ın dünyanın en büyük polifoni ustası olduğu kabul edilmektedir. Bundan dolayı başlangıç piyano eğitiminde, Bach'ın Menuetleri polifonik eser olarak büyük önem taşır. Bu yaklaşımın Türk Müziği'ne yansımaları da geleneksel müziklerimizin farklı bir boyutta gelişimi açısından önem arz etmektedir.

Bu doğrultuda piyano eğitimi incelendiğinde Türk Müziği kaynaklı piyano eserlerinin Türkiye'de piyano dağarcığı içinde önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir. Türk bestecileri de bu konuda gereken önemi göstermiş, yazdıkları piyano eserlerinde makamsal materyallere yer vermişlerdir. Bu eserlerin yazılmasında, Türkiye'deki zengin halk müziği ezgileri, besteciler için önemli bir kaynak oluşturmuştur. Özellikle Türkiye'de halk müziklerinin ritimsel ve ezgisel zenginliği sayesinde Türk Müziği kaynaklı piyano eserleri de çeşitlilik göstererek gelişme göstermiştir (Bulut, 2008, s. 3).

Cumhuriyet'in ilanıyla beraber "batıya dönük devrimleri getiren Kemal Atatürk, çoksesli bir Türk sanat müziğinin, geleceğin kültür ve eğitim ortamındaki önemini görmüş, bu alandaki hazırlıkların öncelik ve ivedilikle yapılmasını istemiş" (Yener, 1983, s. 52) ve yeni kültür politikaları kapsamında hızla kurumsallaşmaya gidilmiştir.

Türkiye'de bestecilerimiz, Türk ezgilerinden ve ritimlerinden yararlanarak piyano eserlerine önem vermiş ve piyano literatürünü zenginleştirerek geliştirmişlerdir (Fenmen, 1991, s. 75). Bu eserlerde Türk müziği makam dizileri, tampere bir çalgı olan piyanoda kullanılmış ve Türk müziği makam dizilerinin bir özelliği olan komalı sesler terk edilmiştir (Bulut, 2002, s. 13). Bu sayede Türk müziği ezgilerinin piyanoda çoksesli bir şekilde seslendirilmesi mümkün olmuş, Türk eserlerinin farklı bir açıdan gelişmesine temel oluşturmuştur. Antep (2006)'in sunduğu verilere göre, literatürde 88 bestecimize ait 399 solo piyano albümü bulunmaktadır. Ayrıca, Türkiye'de müzik eğitimcileri tarafından yazılan çeşitli özellikte ve nitelikte piyano eserleri bulunmaktadır. Dolayısıyla piyano literatürümüzde keşfedilmesi gereken yüzlerce eserin bulunduğu anlaşılmaktadır.

Yazılan bu eserler yıldan yıla, dönemin kendine has müzikal kültür özellikleriyle renklenerek gelişme göstermiş, dönemsel olgunluğa ulaşmış ve daha sonra bestelenecek olan Türk eserlerine zemin hazırlamıştır. Usmanbaş'a göre; "Her çağ belli bir gramer ve anlatım dağarı oluşturmuş ve besteciler bunu kendi dilleri haline getirmiştir. Ne var ki bugün bu gramer düne göre daha çeşitlidir. Ayrıntılardaki özellikler de bestecinin kişisel dilidir" (Usmanbaş, 1994, s.7). "Geleneksel müziklerimiz otantik anlamda teksesli düşünülebileceği gibi bugüne kadar yapılmış olan çağdaş denemelerin ışığında çoksesli

boyutta da ele alınıp düzenlenebilir. Tabi ki o zaman adı geleneksel değil, çoksesli Türk müziği olarak ifade edilmelidir" (Albuz, 2011, s. 52).

Müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano eğitiminde Türk Müziği eserlerine yer verilmesi, eğitsel açıdan da bir çok faydalar getirecektir. Bu faydalar, aksak tartılı eserlerin seslendirilebilmesi, iki elin birbiriyle bağımlı-bağımsız hareketlerinin sağlanması, müzikâl ifade ile homofonik ve polifonik eserlerin seslendirilmesinin geliştirilmesi ve makamsal armonik yapının tanınması şeklinde sıralanmaktadır (Bulut, 2002, s. 60). Belirtilen faydaların öğrencilere kazandırılabilmesi için mesleki piyano eğitiminde Türk müziği eserlerine yer verilmesi gerekmektedir. Bu süreçte seçilecek Türk müziği eserlerinin, Türk müziğinin teksesli ama çok perdeli yatay karakterine uygun tınılarda ve otantikliği korunmuş olabilmesi için çok seslendirme çalışmalarında polifonik, yani yatay çokseslilik yaklaşımından yararlanılabilir. Söz konun uygulama ulu önderimizin "Müziğimizi genel son müzik kurallarına göre işlemek ve çağa ayak uydurmak mecburiyeti vardır" sözüne sahip çıkarak gereğini yerine getirmek açısından da önem teşkil etmektedir (Albuz, 2011, s. 52).

Bu bağlamda Türk piyano literatürü içerisinde yer alan çalışmalar incelendiğinde, genellikle dikey çokseslilik yaklaşımı kullanıldığı, yatay çokseslilik yaklaşımıyla bestelenmiş eser sayısının ihtiyacı karşılayacak nicelikte olmadığı gözlenmiştir. Bunun yanında, piyano eğitiminde kullanılabilecek Türk müziği materyallerinden yararlanılarak yazılan kontrpuantal yapıdaki Türk piyano eserlerinin seslendirilmesine yönelik bir çalışma modeli de bulunmamaktadır. Dolayısıyla Türk müziğinin polifonik yapısına uygun çoksesli etüt ve eserlere ihtiyaç olduğu ve özellikle yatay çokseslilikteki müzikal bütünlüğün belirginleşmesine yardımcı olacak bilgilerin verildiği bir çalışma modelinin oluşturulması önemli gerekliliktir. Bu gereklilik doğrultusunda müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano derslerinde kullanmak üzere yapılacak olan söz konusu çalışmalar, Türk bestecilerine ait piyano eserlerinin çeşitliliğini artırıp zenginleştirecek ve Türk piyano eğitimine önemli katkılar sağlayacaktır.

Araştırmada, bu ihtiyaç ve önem doğrultusunda aşağıdaki problem cümlesine yanıt aranmıştır.

1.5. Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi "Piyano öğretiminde Türk Müziği kaynaklı kontrpuantal eserlerin seslendirilmesine yönelik oluşturulan modelin öğrenci performansları üzerinde anlamlı bir etkisi var mıdır?" şeklinde belirlenmiştir.

Bu problem cümlesinden yola çıkılarak oluşturulan alt problemler şu şekildedir:

1. Piyano öğretiminde kullanılan makamsal içerikli materyallere (etüt-eser) ilişkin ihtiyaç durumu nedir?
2. Makamsal içerikli kontrpuantal eserleri piyano öğretiminde kullanmak üzere nasıl bir çalışma modeli geliştirilebilir?
3. Çalışma modelinde yer alan nihavent eserin seslendirilmesinde örneklem grubundaki öğrencilerin karşılaştırmalı ön test – son test performans sonuçları nasıldır?
4. Çalışma modelinde yer alan nikriz eserin seslendirilmesinde örneklem grubundaki öğrencilerin karşılaştırmalı ön test – son test performans sonuçları nasıldır?

1.6. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı, piyano öğretiminde Türk Müziği kaynaklı kontrpuantal eserlerin seslendirilmesine yönelik bir çalışma modeli oluşturmak ve bu modelin öğrenci başarısı üzerine etkilerini incelemektir.

1.7. Araştırmanın Önemi

Araştırma, piyano öğretiminde kullanılan makamsal içerikli materyallere ilişkin ihtiyaç durumunu belirlemesi, öğrencilerin Türk Müziği kaynaklı kontrpuantal eserleri seslendirme performansını geliştirmeye yönelik bir model ortaya koyması, geliştirilen Makamsal Kontrpuantal Eser Çalışma Modeli (MAKEÇAM)'nin öğrenci başarısı üzerindeki etkisinin tespit edilmesine imkan vermesi, oluşturulan MAKEÇAM'ın piyano ile sınırlı olmaması ve bu nedenle konuya ilişkin yapılabilecek bir kısım araştırmaya örnek olabilirliği, polifonik yaklaşımın Türk Müziği'nde kullanılarak, geleneksel müziklerimizin farklı bir boyutta gelişmesine katkı sağlaması açısından önem taşımaktadır.

1.8. Sayıltılar

Bu araştırma,

1. Belirlenen araştırma yönteminin araştırmanın amacına, konusuna ve problem çözümüne uygun olduğu,
2. Veri toplamak için kullanılan araç ve tekniklerin, araştırma sürecinde gerekli olan bilgilere ulaşmayı sağlayacak nitelikte olduğu,
3. Öğrencilerin MAKEÇAM'a yönelik temel piyano tekniklerini bildikleri,
4. Öğrencilerin MAKEÇAM'a yönelik müzikal bilgilerinin olduğu,
5. Seçilen makamların araştırmaya uygun olduğu,
6. Örneklemin gerçeği yansıttığı sayıltılarına dayandırılmıştır.

1.9. Sınırlılıklar

Bu araştırma,

1. Bülent Ecevit Üniversitesi Devlet Konservatuvarı öğrencileri ile,
2. Örneklem grubunda yer alan 10 öğrenci ile,
3. Hazırlanan eserlerin seçiminde ve değerlendirilmesinde uzman görüşü ile,
4. Çokseslilik yöntemi olarak karma armoni yaklaşımı ile yazılmış kontrpuantal eserler ile,
5. İki sesli serbest kontrpuan tekniği ile,
6. Tonal sisteme yakın Nihavent ve nikriz makamları ile,
7. Araştırmanın deneysel aşamasında kullanılan performans ölçme aracı ile,
8. Veri toplama ve çözümünde kullanılan istatistiki yöntemler ile sınırlıdır.

1.10. Tanımlar

MAKEÇAM: Piyano öğretiminde makamsal kontrpuantal eserlerin çalışılmasına ve icrasına yönelik olarak hazırlanmış çalışma modeli.

Motif: Müzikte gelişmeye elverişli en küçük fikir, en küçük form öğesi ve eseri oluşturan en önemli temel taşı (Cangal, 2004, s. 2).

Dizi: Ses perdelerinin belirli kurallara göre birbirini izleyerek bir müzik sistemine temel olan ardıllığı (Say, 2002, s. 159).

İcra: Bir müzik parçasını seslendirme (Aktüze, 2003, s. 248).

Müzikal İfade: Bestede ve onun icrasında duyguların sivrilmesi. Hız, ses, ince farklar (nüanslar) ve vurgulama (aksanlayış) ifadeyi vücuda getirip canlı kılan başlıca yardımcı unsurlardır (Gazimihal, 1961, s. 111).

BÖLÜM 2

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde, yapılan alan yazın taraması sonucunda araştırma konusu ile doğrudan ve dolaylı olarak ilgili, yurtiçinde ve yurtdışında yapılmış çalışma ve yayınların özet bir dökümüne yer verilmiştir.

Bulut (2008), doktora tezinde; piyano için düzenlenen geleneksel Türk halk müziği kaynaklı eserlerin seslendirilmesine yönelik bir model oluşturmayı ve bu modelin, öğrenci başarısı üzerine etkilerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma, ÇAM'nin (Çoklu Analiz Modelinin) oluşturulması ve bu modelin Türk piyano eserlerini yorumlamadaki etkililiğinin denenmesi olarak iki ana bölümden oluşmaktadır. ÇAM'nin oluşturulmasında betimsel yöntemler kullanılırken, modelin uygulanmasında deneysel yöntem kullanılmıştır. Araştırma kapsamında geliştirilen ÇAM temelde, eserin müzik bilimsel analiziyle birlikte, eserin geleneksel hâlinin dinlenilmesi ve geleneksel oyununun seyredilmesi öğelerinden oluşmaktayken; çok seslilik boyutunda yapılan analiz içeriği olarak, başlıca biçimsel analiz ile armonik analiz öğelerinden oluşmaktadır.

Araştırmada, İstemihan TAVİLOĞLU'na ait "Gençler İçin I" albümünde yer alan eserlerden üç tanesi alınmıştır. Bu eserlerin her biri farklı teknik zorluk düzeyi (kolay – orta – zor) ve farklı oyun karakteri (zeybek – halay – Kafkas) içermektedir. Öğrencilerin bu eserleri yorumlama düzeylerindeki gelişmenin anlamlılığının ölçülmesi için, "ön test - son test deney - kontrol gruplu deneysel model" kullanılmıştır. Deneysel desen çerçevesinde eserlerin öğretimi, süregelen geleneksel öğretim ile ÇAM içerikli öğretim kullanılarak yapılmıştır. Ön test – son test sonuçlarına ait verilerin çözümlenmesinde karışık ölçümler için iki faktörlü ANOVA testi uygulanmıştır.

Araştırmada, geliştirilen ve etkililiği araştırılan ÇAM'nin piyano eğitimi sürecinde Türk piyano eserlerinin yorumlanmasını olumlu yönde etkileyecek nitelikte olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Albuz (2001), doktora tezinde; Türkiye'deki üniversitelerin eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi programında yürütülen viyola öğretiminde Türk müziği ses sistemine ilişkin dizilerin kullanımı ve bu bağlamda çok seslilik yaklaşımları değerlendirilmiştir. Araştırmada yer alan verilerin bir bölümü, eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi programındaki viyola ve çok seslilik alanıyla ilgilenen öğretim elemanlarına uygulanan anketler, diğer bölümü ise kaynak tarama yöntemiyle elde edilmiştir. Bu veriler, viyola öğretiminde tampere ses sistemine uyarlanmış Türk müziği dizilerinden yararlanılabileceğini ve bu yaklaşımın çalgı öğretimi üzerinde olumlu etkisinin olduğunu göstermiştir. Ayrıca araştırmada viyola öğretiminde kullanılan Türk dizileri; viyola-piyano ve viyola-viyola ekseninde üçlü, dörtlü, karma/özgün armoni ve kontrapunkt yaklaşımlarına göre çok sesli hâle dönüştürülmüştür. Geleneksel müziklerimizle ilgili problemlerin de tespit edilmeye çalışıldığı araştırmada, konuya ilişkin çözüm önerileri sunulmuştur.

Eroy (2014), doktora tezinde; modern armoni ile çokseslendirilen Türk Müziği ezgilerinin, öğrencilerin piyano çalmadaki performanslarına olan etkisinin belirlenmesi amacıyla, TRT Türk Halk Müziği repertuarından seçilen beş adet türkü ve ayrıca bestelenen dört adet çalışma öğrencilerin teknik seviyelerine uygun olarak modern armoni ile çokseslendirmiştir. Araştırma sonucunda dokuz çalışmadan beş tanesinin, yapılan ön-test son-test değerlendirmeleri sonrasında son-test puanları lehine anlamlı bir artış olduğu görülmesine rağmen, diğer dört testte son-test lehine anlamlı farklılık ortaya çıkmadığı sonucuna varılmıştır.

Aydıner (2008), doktora tezinde; Müzik öğretmenliği anabilim dallarındaki piyano eğitimi sürecinde, Türk besteci ve müzik eğitimcilerinin hangi eserlerinin seslendirildiğinin tespitini, bu eserlerin seslendirilme sıklıklarını belirlemeyi, makamsal yapıdaki solo piyano eserlerinin zorluk derecelerinin belirlenmesinde kullanılabilecek bir zorluk-kolaylık ölçeği modeli sunmayı, makamsal yapıdaki solo piyano eserlerinin seslendirilmelerinde gözlenen sorunlar ile bu sorunların kaynağındaki teknik güçlükleri ve çözümlerine yönelik teknik alıştırmaları içeren bir model önerisi sunmayı, oluşturulan bu modelin, eserlerin seslendirilmesindeki başarı durumu üzerindeki etkisini belirlemeyi amaçlanmıştır.

Araştırma, betimsel ve deneysel olmak üzere iki boyuttan oluşmaktadır. Araştırmanın amacına ulaşılabilmesi için; betimsel boyutta, 11 müzik öğretmenliği anabilim dalında öğrenim görmekte olan öğrencilerle anket uygulaması ve gözlem yapılmış; deneysel boyutta ise, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı'nda piyano öğrenimi görmekte olan öğrencilere kontrolsüz ön test- son test modeli kullanılarak deney yapılmıştır. Bu deneyde öğrencilerin, araştırma kapsamına alınan 10 makamsal yapıdaki solo piyano eserini seslendirmede karşılaştıkları sorunlar gözlem yapılarak tespit edilmiştir.

Araştırmanın sonucunda, Güzel Sanatlar liselerinden müzik öğretmenliği anabilim dallarına kadar uzanan piyano eğitimi süreci; her bir öğrencinin, başlangıç seviyesinden orta ve ileri seviyeye kadar Türk besteci ve müzik eğitimcilerinin solo piyano eserlerinden örnekleri içeren zengin bir repertuara sahip olmasını sağlayabilecek şekilde planlanması gerektiği ortaya konmuştur.

Durak (2007), doktora tezinde; müzik öğretmenliği anabilim dalları programında yer alan piyano dersi için, kullanılmakta olan mevcut öğretim programlarının durumu değerlendirmiş; buradan yola çıkarak, kapsamlı bir öğretim programının tüm öğelerini içeren sekiz yarıyıllık bir piyano öğretim programı hazırlamıştır. Araştırma kapsamında hazırlanan bu program, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı 1. sınıf 1. yarıyılında piyano dersi alan öğrencilere uygulanmış ve elde edilen bulgular piyano eğitimi açısından değerlendirilmiştir. Araştırmada, mevcut piyano öğretim programlarının durumunu ortaya koyabilmek için farklı kurumlardan ve farklı deneyim gruplarından 26 piyano öğretim elemanıyla görüşme yapılmıştır. Elde edilen verilere göre hazırlanan piyano öğretim programının 1. sınıf 1. yarıyıllık bölümü 40 öğrenciye uygulanarak gözlemlenmiştir. Bu görüşme sonucunda; piyano dersine yönelik piyano öğretim elemanlarının birçoğunun herhangi bir öğretim programı kullanmadığı, kullananların ise programlarının içeriğinde, öğretim programı öğelerine tam olarak yer vermediği, yani tanımsal program kullandıkları saptanmıştır. Aynı piyano öğretim elemanlarının, araştırma için oluşturulan piyano dersi öğretim programı model önerisinin içeriğindeki hedef ve hedef davranışlara ilişkin görüşleri alınmış ve buna bağlı olarak Piyano dersi öğretim programı hazırlanmıştır. Araştırma için hazırlanan programın uygulandığı 1. sınıf öğrencilerine 1 yarıyıl süresince 3 ayrı gözlem yapılmıştır. Gözlem yapılan öğrencilere, piyano eğitiminin hedeflerini

kapsayıcı bilişsel bir test, gözlem dönemi öncesinde ve sonrasında olmak üzere iki sefer uygulanmıştır. Piyano eğitimi alanında uzman 3 gözlemci tarafından yapılan değerlendirmeler sonucunda araştırma için hazırlanan piyano öğretim programı modelinin piyano eğitiminin hedeflerine ulaşmada olumlu yönde etkin olduğu görülmüştür.

Karahan (2008) doktora tezinde; Çağdaş Türk Müziği piyano eserlerine hazırlayıcı etüt yazma yöntemi oluşturmak ve bu yönteme dayalı olarak yazılan etütlerin öğrencilerin eserleri çalma aşamalarındaki (çözümlemeli ön çalma, çalışma, son çalma) performanslarına etkilerini araştırmıştır. Belirtilen amaçlar doğrultusunda araştırmada deneysel model kullanılmıştır. Araştırmanın deneysel evresinde kontrollü son-test model kullanılmıştır. Araştırmaya ulusal ve uluslararası literatür taramasıyla başlanmış, daha sonra Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalının piyano öğretimi sürecinde en çok kullanılan Çağdaş Türk müziği eserlerinin belirlenmesine yönelik olarak birinci anket uygulaması yapılmıştır. İkinci anket uygulamasında birinci anket uygulamasıyla belirlenen eserlerin içerisinden öğrencilerin en çok sorun yasadıkları eserler belirlenmiştir. Daha sonra belirlenen üç eserin yapısal çözümlemesi yapılmıştır. Bu çözümlemede eserlerin ezgi kalıpları, makamları, tartım kalıpları, ölçüleri, akor kalıpları, çalma teknikleri, ses alanları ve nüans düzeyleri saptanmıştır. Çözümlemeden elde edilen bilgilere dayalı olarak eserlere hazırlık etüdü yazmaya yönelik yöntem oluşturulmuştur. Oluşturulan yönteme dayalı olarak belirlenen üç esere hazırlık etütleri yazılmıştır. Araştırmanın deneysel evresinde önce piyano çalma becerisi açısından birbirine denk deney ve kontrol grupları oluşturulmuştur. Sonra deney grubuyla üç gün süreyle her gün 20'şer dakika hazırlık etüdü çalışılmıştır. Daha sonra deney ve kontrol gruplarının eseri deşifre, çalışma ve çalma aşamalarındaki performansları kamerayla kaydedilmiştir. Performans kamera kayıtları üç uzman eğitimciyle izlenerek değerlendirme verileri elde edilmiştir. Araştırmanın sonunda esere hazırlık etüdüyle çalışan deney grubu öğrencilerinin kontrol grubu öğrencilerinden, eserin deşifre, çalışma ve çalma aşamalarındaki performansları açısından daha başarılı oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Otacıoğlu (2005), doktora tezinde; müzik öğretmenliği bölümlerinde kurumlarda uygulanan piyano dersine ilişkin olarak, yürütülmekte olan klasik piyano öğretiminin eleştirisi, ülkemiz koşullarına uygun bir piyano öğretim modelinin, programlandırılmış öğretime dayalı olarak geliştirilmesi ve etkililiğinin denenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, araştırmada deneysel yöntem olarak kontrol gruplu ön test son test model

kullanılmıştır. Deney öncesinde her iki gruba araştırmacı tarafından geliştirilen, başarı testi, müzikal algılama testi, piyano dersi için hazırlanan gözlem formu ve sosyal bilgiler dersi tutum ölçeğinden piyano dersine uygulanan piyano dersi tutum ölçeği uygulanarak her iki grubun bağımsız değişkenler yönünden başlangıç düzeyleri belirlenmiştir. Deney grubuna güz dönemi eğitim öğretim süresi boyunca, programlandırılmış öğretime dayalı piyano dersi öğretimi verilmiştir. Kontrol grubundaki öğrenciler ise klasik piyano öğretimine dayalı piyano derslerine devam etmişlerdir. Deney süreci sonunda, başlangıçta uygulanan testler öğrencilere tekrar uygulanarak bağımsız değişkenler yönünden öğrencilerin son düzeyleri belirlenmiş ve deneysel çalışma tamamlanmıştır. Deney öncesi yapılan ön test ve deney sonrası yapılan son testlerden elde edilen sonuçlar doğrultusunda, başarı testi, müzikal algılama testi, piyano dersi tutum ölçeği ve gözlem formu değişkenleri yönünden, programlandırılmış öğretime dayalı olarak geliştirilen piyano dersi öğretim modelinin, klasik öğretime dayalı piyano eğitimi gören öğrencilere göre daha etkili bir program olduğu saptanmıştır. Araştırma sonucunda, 1. sınıf güz dönemi piyano dersi için geliştirilen öğretim modelinin ve yönteminin, klasik piyano öğretimine dayalı olarak verilen piyano dersinden daha etkili ve geliştirici olduğu deneysel olarak kanıtlanmıştır.

Toptaş (2012), doktora tezinde; lisans düzeyinde piyano eğitimi gören öğrencilere yönelik piyano için yazılmış özgün makamsal etütlerin, öğrencilerin piyano için düzenlenmiş türküleri çalma becerilerinin geliştirilmesindeki etkisini araştırmıştır. Bu nedenle araştırmada gerçek deneme modellerinden ön test son test kontrol gruplu model alınmıştır. Uzmanların görüşleri doğrultusunda Türk Halk Müziği repertuarından seçilen üç türkü lisans öğrencilerinin teknik seviyelerine uygun olarak düzenlenmiştir. Daha sonra bu üç türkünün makamına yönelik üç özgün makamsal etüt geliştirilmiştir. Araştırmanın deneysel evresinde akademik piyano başarı notları esas alınarak birbirine denk deney ve kontrol grupları oluşturulmuştur. Deneysel çalışmanın ilk aşamasında öğrencilerin üç türküye ilişkin yarım saatlik deşifre performanslarının öntest video kayıtları alınmıştır ve üç uzmana değerlendirilmek üzere videolar verilmiştir. İkinci aşamada, deney ve kontrol grupları farklı eğitim yöntemleri ile 8 hafta boyunca çalıştırılmıştır. Üçüncü ve son aşamada ise tüm grup öğrencilerinin türküyü çalma performansları tekrar sontest video kaydına alınıp üç uzmana verilmiştir. Araştırmanın sonunda hazırlanan makamsal etütler ile çalışan deney grubu öğrencilerinin kontrol grubu öğrencilerinden, türküyü çalma becerisi açısından daha başarılı oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Güler (2007), doktora tezinde; viyolonsel eğitimine yönelik özgün bir etüt analiz modeli geliştirmiştir. İki ana boyuttan oluşan bu model, Justus Johann Friedrich Dotzauer'in 113 Violoncello Etuden Band 1 başlıklı albümünden seçilen 34 etüt ve Sebastian Lee'nin Melodische und Progressive Etuden fur Violencello, Opus 31 başlıklı albümünden seçilen 40 etüt üzerinde uygulanmıştır. Araştırmanın örneklemini oluşturan etüt albümlerinin, etüt analiz modeli uygulanarak çözümlenmesi çerçevesinde; her bir etütte sol el ve sağ elin, ayrı ayrı ve birlikte kullanımlarına ilişkin teknik konular belirlenmiş, sol el ve sağ el kullanımlarına ilişkin olarak yazılacak teknik çalışmalar için söz konusu albümlerden eşit sayıda etüt ve kesit seçilerek, her bir kesit için teknik çalışmalar geliştirilmiştir.

Lehimler (2014), doktora tezinde; viyolonsel öğrencilerinin, geleneksel Türk halk müziğinde yer alan komalı ses ve temel süsleme tekniklerini, çalma becerilerini geliştirmeye yönelik yapılandırmacı yaklaşım doğrultusunda bir öğretim modeli geliştirmek ve bu modelin uygulamadaki görünümünü ortaya koymayı amaçlamıştır.

Öner (2011), doktora tezinde; Geleneksel Türk Müziği öğeleri kullanılarak önceden belirlenmiş temel flüt tekniklerinin öğretimine yönelik bir program oluşturmayı ve bu programın öğrenci başarısı üzerindeki etkisini tespit etmeyi amaçlamıştır. Araştırmanın ilk aşamasında, Klasik Batı Müziği çalgı eğitimi alan öğrencilerle, durum tespitine yönelik bir anket çalışması, ilgili öğretim elemanlarıyla da görüşme yapılmıştır. Araştırmanın ikinci aşamasında, önceden belirlenmiş 14 temel flüt tekniğine yönelik, Geleneksel Türk Müziği öğeleri içeren, farklı zorluk düzeylerinde çalışmalar yazılmıştır. Araştırmanın son aşamasında ise deneysel yöntem kullanılmıştır. Deney ve kontrol grupları oluşturularak, deney grubuna Geleneksel Türk Müziği öğeleri içeren öğretim programı, kontrol grubuna ise geleneksel flüt öğretim programı uygulanmıştır. Araştırma sonucunda, Geleneksel Türk Müziği öğeleri içeren öğretim programının, belirlenen flüt tekniklerinin öğretilmesinde etkili olduğu ortaya çıkmıştır.

Kaya (2010), doktora tezinde, makamsal etüt ve egzersizlerin eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dallarındaki bireysel çalgı/viyolonsel dersi sürecinde kullanılabilme durumunu ve sağlayacağı katkıları incelemiştir. Araştırmada deneysel yöntem kullanılmıştır. Deney gruplarından birine makamsal diğerine ise tonal etüt ve egzersizler çalıştırılmıştır. Araştırma sonucunda, ölçülen tüm davranışlarda deney grubunun kontrol grubuna göre daha fazla gelişim gösterdiği ortaya çıkmıştır.

Özdek (2013), doktora tezinde; gitar eğitiminde kullanılmakta olan makamsal karakterdeki gitar müziği eserlerinin seslendirilmesine yönelik hazırlanan alıştırmaların öğrenci başarısı üzerindeki etkilerini belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma, mevcut durumun betimlenmesine yönelik bir çalışma türü olmakla birlikte; literatür tarama, görüşme ve deney yöntemlerinin kullanıldığı karma bir model içermektedir. Nicel verilerin toplanması için yapılan *"Durum Çalışması"* örneğini vasıtasıyla, üniversitelerin eğitim fakültelerine bağlı müzik eğitimi ana bilim dalları ve güzel sanatlar fakültelerine bağlı müzik ile ilgili bölümlerde görev yapmakta olan 16 adet gitar öğretim elemanına yönelik hazırlanmış 10 soruluk bir görüşme formu uygulanmıştır. Deney safhası ise Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü'nde eğitim görmekte olan gitar öğrencileri üzerinde uygulanmıştır. Deney safhasında öğrenci icralarına yönelik olarak uzman görüş eşliğinde hazırlanmış alıştırmalar kullanılmış ve bu alıştırmaların öğrenciler üzerindeki etkileri sınanmıştır. Araştırma sonucunda; Makamsal karakterdeki gitar müziği eserlerinin gitar eğitiminde önemli ölçüde kullanıldığı ancak bu eserlerin makam yapılarını temsil eden etüt veya alıştırma niteliğindeki hazırlayıcı çalışmaların sayıca yeterli olmadığı ve kullanılmadığı, eğitim fakültesi müzik eğitimi ana bilim dalları ve güzel sanatlar fakültelerine bağlı müzik bölümlerinde görev yapmakta olan gitar öğretim elemanlarının sıklıkla kullandıkları ve öğrencilerin icrasında zorlandığı eserlerin hem Türk hem de yabancı uyruklu bestecilere ait eser veya düzenlemeler olduğu, eğitim fakülteleri müzik eğitimi anabilim dalları ve güzel sanatlar fakültelerine bağlı müzik ile ilgili bölümlerde uygulanan gitar eğitiminde makamsal karakterdeki gitar müziği eserlerine yönelik hazırlayıcı alıştırmaların iş görüsellik bakımından bireysel ve toplu öğrenci kriterleri ile PDÖ ölçekleri kriterlerine ait birçok kategoride olumlu etkiler sağladığı tespit edilmiştir.

Parasız (2009), doktora tezinde; eğitim müziği ekseninde keman öğretiminde kullanılan çağdaş Türk müziği eserlerini belirlemeyi, içeriksel analizlerini yapmayı, eserlerin seslendirilmesinde öğrencilerin karşılaştıkları güçlükleri tespit etmeyi ve Çağdaş Türk Müziği eserlerinin seslendirilmesine yönelik olarak oluşturulan hazırlayıcı alıştırmaları işgörüselllik ve etkililik yönünden incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın ilk aşamasında kaynak taraması yapılmış ve Türkiye'deki müzik eğitimi anabilim dallarında keman eğitimi veren öğretim elemanlarına anket uygulamıştır. Anket sonuçlarına göre; keman öğretiminde çağdaş Türk müziği eserlerinden az sayıda faydalanıldığı, eser arşivinin sayıca yeterli olmadığı, seslendirilmelerinde güçlükler yaşandığı ve keman öğretiminde sıklıkla kullanılan 9 çağdaş Türk müziği eseri tespit edilmiştir. Bu eserlerin form, makam yapısı ve

keman teknikleri bakımından içerik analizleri yapılarak, eserlerin şarkı formunda bestelendikleri, makam dizilerinin yanı sıra geçkilerin de yoğunlukla kullanıldığı, aksak ritm yapılarının sıklıkla yer aldığı ve keman teknikleri bakımından Batı çalma tekniklerinin kullanıldığı belirlenmiştir. Ayrıca eserdeki güçlüklerin tespitine yönelik olarak lisans I, II, III, IV. sınıf keman öğrencilerine görüşme yöntemi uygulanmış ve eserlerin seslendirilmesinde güçlükler olduğu ortak görüşüne ulaşılmıştır. Araştırmanın deneysel kısmında ise keman öğretiminde kullanılmakta olan çağdaş Türk müziği eserlerinin seslendirilmesine yönelik oluşturulan hazırlayıcı alıştırmaların işgörüsellik ve etkililik düzeylerini ölçmek amacıyla, ön test/son test kontrol grup modelinden yararlanılmıştır. Sonuç olarak hazırlayıcı alıştırmaların öğrencilerin keman çalma becerileri üzerindeki etkililiğinin yüksek olduğu saptanmıştır.

Yöndem (1998), doktora tezinde; mesleki yüksek öğretim kurumlarında klasik gitara uyarlanmış türkü kaynaklı eğitim müziklerinin öğretimlerinde ve seslendiriminde karşılaşılan sorunları ortaya koymak ve bu sorunları gidermeye yönelik çözüm önerileri geliştirmek amacıyla 36 gitar öğrencisine performans testi ve 20 gitar öğrencisine anket uygulamış, 91 tane türkü kaynaklı eserin analizini yapmıştır. Elde edilen bulgulardan yola çıkılarak yapılan veri analizi neticesinde klasik gitara uyarlanmış türkü kaynaklı eğitim müziklerinin icrası ve öğretiminde etüt eksikliği, akor kurma, akorlar arası ilişkileri algılamada zorlanma ve türkü kaynaklı müziklerin öğretiminde kullanılan yöntemlerin gelişimini takip konusunda problemler olduğu tespit edilmiştir. Bu problemlerin giderilmesine yönelik olarak türkü kaynaklı gitar eserlerinin sayıca artması ve nitelikli olanların eğitim kurumlarında kullanıma sunulması besteci ve gitarcıların ortak çalışmalar yapması, beste, aranje ve performans yarışmaları düzenlenmesi ve yeni metotların geliştirilmesine yönelik çözüm önerileri getirilmiştir.

Mamedalieva (2007), doktora tezinde üç bölüm yer almaktadır. Birinci bölümde Azerbaycan bestecilerinden T. Quliev ile R. Gajieyev'in şarkılarının analizleri yapılmıştır. Bununla birlikte cazın ve caz armonisin ilk caz icracılarıyla olan gelişimi ilk bölümde ele alınmıştır. Çalışmanın ikinci bölümünde senfonik müziklerdeki caz armonisi ele alınmıştır. Bu alanda eserleri olan Qara Qarayev'in senfonik eserleri incelenmiştir. Araştırmanın üçüncü bölümünde ise Azerbaycan'ın bu anlamdaki en büyük besteci ve icracılarından Vagif Mustafa Zadeh ile Rafik Babayev incelenmiştir.

Dickenson (2003), doktora tezinde; 1945- 1995 tarihleri arasında kalan dönemde ki Norveç Halk Müziği ile Norveç Cazının birbirleriyle olan ilişkisini araştırmıştır. İkinci Dünya Savaşından sonra İsveç caz müziğinin gelişmeye başlamasıyla birlikte İskandinav stili ve repertuarı önem kazanmaya başlamıştır. Bu dönemden bir kaç yıl sonrasında ise Norveçli müzisyenler halk müziği ezgilerinden ilham alarak kendi müziklerinde kullanmaya başlamışlardır. Bu gelişmelerle birlikte Geirr Tveitt ve George Russell isimli iki teorisyen Caz müzisyenlerin kullandığı lidyen mod ile halk ezgilerindeki lidyen modun değerlendirmesini çalışmalarında yapmışlardır. Bu bağlamda Jan Garbarek'in "Uncharted Land" albümünden "Molde Canticle" isimli eseri analiz edilmiş olup araştırma Norveç cazı ve halk müziğin kombinasyonundaki diğer merkez figürlerin katkılarıyla ilgili olarak yapılan bir anket çalışmasıyla sonlandırılmıştır. Araştırma sonucunda araştırmacı özgün bir tarzın türediğini ortaya koymaktadır.

Njoora (2000), doktora tezinde; Kenya halk müziği bestelerini kapsayan bir müzik öğretim programı oluşturmayı amaçlamıştır. Araştırmada, zengin bir külliyata sahip olan Kenya halk müziğinin okullarda yeterince ilgi görmediğine temas edilmiştir. Kenya müzik eğitimine materyal olarak çeşitli faydalar sunmayı amaçlayan araştırma program geliştiricilerinin, öğretmenlerin ve araştırma yapmak isteyenlerin kullanabileceği seçkin Kenya halk şarkılarına yer verilmiştir. Araştırmanın sonuç bölümünde Kenya'yı temsil eden 30 halk Şarkısı seçilmiştir. Eğitimcilerin bu materyalleri, müziğin geleneksel yaşamdaki yerini belirleyen araştırmalarda kullanabilecekleri öngörülmüştür.

Modiri (2002), yüksek lisans tezinde; polifoninin tarihçesi ve piyano için bestelenmiş olan önemli polifonik eserleri incelemeyi, ülkemizde piyano eğitimi veren eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik anabilim dallarında görev yapmakta olan piyano eğitimcilerinin polifoniye piyano eğitimi açısından ne derece önem verildiğini belirlemeyi ve piyano eğitimi sırasında hangi polifonik eserlerden ne derece yararlandıklarını ortaya koymayı amaçlamıştır. Araştırmada tarihi yöntem ve anket yöntemi kullanılmıştır. Sonuç olarak, araştırmaya katılan öğretim elemanlarının yarısına yakının polifoni kavramını doğru olarak bilmedikleri, büyük çoğunluğu ise J.S. Bach'ın en büyük polifoni ustası olduğunu kabul ettikleri kanıtlanmıştır. Ayrıca piyano eğitimcilerinin büyük bir çoğunluğunun piyano eğitimi sürecinde polifonik eserlerden yaralanmanın, öğrencinin çokseslilığı daha iyi kavramasında büyük bir role sahip olduğu görüşünde oldukları tespit edilmiştir.

Yokuş (2005), yüksek lisans tezinde**;** müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda, kaynağını Türk Halk Müziğinden alan piyano eserlerinin piyano eğitimindeki yerini ve önemini saptamaya yönelik, piyano öğretim elemanlarının ve 4. sınıf öğrencilerinin görüşlerine yer vermiş; alanında uzman eğitimci bestecilerin konu ile ilgili görüşlerini almış, Türk bestecilerinin piyano eserlerinde Türk Halk Müziği unsurlarının kullanımına ilişkin yaklaşımlarına yer vermiştir. Araştırmaya yönelik veriler; kaynak tarama, anket ve görüşme yolu ile elde edilmiş olunup araştırmaya zemin oluşturması amacıyla; konu ile ilgili kaynak taraması kullanılmıştır. Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda uygulanan piyano eğitiminde, eğitimcilerin ve bestecilerin kaynağını Türk Halk Müziğinden alan piyano eserlerinin, piyano eğitimindeki yeri ve önemini, bu türdeki eserlerin piyano eğitiminde ne ölçüde kullanıldığı, bu durumun öğrencilerin piyano eğitimini ne şekilde etkilediğini ortaya koymak üzere, değişik bölgelerden örneklem grubu olarak seçilen, üniversitelere bağlı, 10 Eğitim Fakültesi GSE Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dallarında görevli piyano öğretim elemanlarına ve bu bölümlerde öğrenim gören 4. sınıf öğrencilerine anket uygulanmıştır. Görüşmelerde ise eğitimci-bestecilerin konu ile ilgili görüşlerine yer verilmiştir. Araştırma sonucunda; piyano eğitiminde Türk Halk Müziği kaynaklı piyano eserlerinin yeterli sayıda olmadığı, bulunan kaynakların teknik zorluklar içerdiği, bu kaynaklara ulaşılmada güçlükler yaşandığı, uygulamalarda bu türdeki kaynaklara yeterince yer verilemediği saptanmış ve araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda öneriler geliştirilmiştir.

Koyuncuoğlu (2001), yüksek lisans tezinde; piyano eğitiminde legato, staccato tekniklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmaların tamamına yakınının Batı sanat müziği bestecilerine ait olduğu, bu alanda Çağdaş Türk bestecilerine ait eserlerin temel teknik seviyesinin üstünde olduğu ya da teknik gelişimi desteklemeye yönelik yazılmadığı, müzik eğitimi veren kurumlarda piyano eğitimine başlayan öğrencilerin, temel teknik ve davranışları programa uygun olarak, kendi müziklerine ait örneklerle öğrenmelerinin ve geliştirmelerinin oldukça önemli olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Güzel (1994), yüksek lisans tezinde; gitar için Türk müziği kökenli özgün eser, etüt ve düzenlenmiş halk türküsü çalışmalarının yer aldığı bir araştırmadır. Bu çalışmaların gitar teknikleri ile olan eğitimsel ilişkileri üzerine odaklanılmıştır. Araştırmada besteci ve gitarist görüşlerine de yer verilmiş, gözlem ve bulgular, Türk müziği ezgi ve dizilerinin gitara uyarlanabilirliği yönünde neticelendirilmiştir.

Derican (2008), yüksek lisans tezinde; müzik eğitimi ana bilim dallarında uygulanmakta olan bireysel çalgı eğitimi (viyola) derslerinde, Türk müziği dizilerine dayalı etütlerin kullanım durumunun tespitini ve bu etütlerin içerik/yöntem bakımından değerlendirilmesini amaçlamıştır. Araştırmaya yönelik bulgular, belge taraması ve üniversitelerin eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarındaki bireysel çalgı eğitimi (viyola) öğretim elemanlarına uygulanan anket yoluyla elde edilmiştir. Araştırma sonucunda; bireysel çalgı eğitimi (viyola) derslerinde geleneksel müziklerimize ilişkin materyallerin yeterince bulunmadığı ve bu alanda yeni çalışmalara ihtiyaç duyulduğu tespit edilmiştir. Ayrıca araştırmada viyola öğretiminde geleneksel müziklerimize ait öğelerin; yakından/uzağa, çevreden/evrene ve bilinenden/bilinmeyene ilkesi çerçevesinde kullanılmasının, öğrenciler üzerinde olumlu sonuçlar vereceği vurgulanmıştır.

Daşer (2007), yüksek lisans tezinde; eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarındaki klasik gitar eğitiminde, Türk halk ezgilerinin kullanım durumu incelenmiştir. Araştırmada, müzik eğitimi anabilim dallarında görev yapan klasik gitar öğretim elemanları ile görüşme yapılarak, gerekli olan bulgular elde edilmiştir. Bulguların toplanıp biçimlendirilmesi aşamasında, anket ve kaynak taramasının yanı sıra istatiksel yöntemlere de başvurulmuştur. Araştırmada klasik gitar eğitiminin temel prensipleri ve tarihsel geçmişinin yanı sıra Türk halk müziği çalgılarından birisi olan bağlamanın genel özellikleri tasvir edilmeye çalışılmıştır. Türk halk ezgilerinin klasik gitar eğitimine uyarlanma fikri tartışılmış ve halk müziği çalgılarında var olan çok seslilik ortaya konulmaya çalışılmıştır. Araştırmacı ayrıca, klasik gitar eğitiminde kullanılmak üzere değişik makam ve ritimlerden oluşan 12 halk ezgisi düzenlemiştir.

Tufan (2004), makalesinde, piyano eğitiminde büyük önem taşıyan etütlerin nasıl çalışılması gerektiği, geleneksel makam ve makam dizilerinin özellikleri ile piyanoya aktarılma biçimleri, bu anlayışla yazılmış etütler içerisinden seçilen üç etüdün kazandırmayı hedeflediği davranışlar açısından incelemesi yapılarak genel bir değerlendirmede bulunmuştur.

Albuz (2011), makalesinde; Türk müziğinde uygulana gelen çokseslilik yaklaşımlarını irdelemek ve örnek uygulamalarla gözlenir hale getirmeyi amaçlamıştır. Araştırmada, Türk müziği, en genel anlamda "Geleneksel Türk Müziği" ve "Çoksesli Türk Müziği" olarak iki ana kolda ele alıp değerlendirilmiştir. Türk müziğinde uygulanan farklı çokseslilik

yaklaşımlarına ilişkin bazı görüşlere değinilmiş, bunun yanında çokseslilik çabalarına dair kısmi örnek uygulamalara yer verilmiştir. Araştırmada ele alınan karma-özgün çokseslilik yaklaşımının her yönden özgür düşünce anlayışından ve sistemler arasındaki geçiş özelliklerinden yararlanıldığından, tüm makam dizilerinde pratik kullanımlara olanak verdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu bakımdan araştırmacı; belli sınırlar içerisinde çalışmak istemeyen bestecilerinin karma sistem diye tabir edilebilecek yaklaşımda özgün ve farklı renkler içeren yaratılar ortaya koymasını mümkün görmektedir.

BÖLÜM 3

YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli ve deseni, betimsel ve deneysel süreç, veri elde etmek için kullanılan araçlar ve bu araçların geliştirilmesi, verilerin toplanması, toplanan verilerin çözümlenmesinde kullanılan istatistiksel yöntem ve teknikler, bu yöntem ve tekniklerden elde edilen verilerin yorumlanmasında izlenen yollar kapsamlı bir şekilde açıklanmıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli ve Deseni

Piyano öğretiminde Türk Müziği kaynaklı polifonik eserlerin seslendirilmesine yönelik olan bu araştırmada, betimsel ve deneysel olarak karma yöntem kullanılmıştır. Araştırmanın alt problemlerine ulaşılabilmesi için; betimsel boyutta anket uygulaması yapılmış; deneysel boyutta ise tek grup ön test- son test modeli kullanılmıştır. Buna göre bu araştırma ilgili literatürün taranması, var olan durumun piyano öğretim elemanlarıyla yapılan anket ile ortaya konulması yönünden betimsel, oluşturulan öğretim modelinin uygulanması yönünden de deneysel bir araştırma niteliği taşımaktadır.

Araştırmanın ilk aşaması olan betimsel boyutta genel tarama modelinden yararlanılmış ve araştırma için belirlenen konunun temellendirilmesi ve yönlendirilmesi için literatür taraması yapılarak konuyla ilgili bilgiler toplanmıştır. Araştırmanın temellendirilmesi ve var olan durumun ortaya konulması için görüşmeler yapılmıştır. İhtiyaç duyulan veriler kütüphane-arşiv ve internet yoluyla elde edilmiştir. "Betimsel araştırmalar, verilen bir durumu olabildiğince tam ve dikkatli bir şekilde tanımlar" (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2010, s. 21).

Araştırmanın ikinci aşamasını deneysel boyut oluşturmaktadır. Deneysel yöntem, dikkatle kontrol edilmiş koşullar altında, belirli bir etkiye, harekete (girdi) karşılık nasıl bir tepkinin, davranışın (çıktı) meydana geleceğini saptamaya yönelmiş bir süreçtir.

Araştırmacı belirli etkileri, yolları ya da çevresel koşulları değiştirerek, ayarlayarak, kontrol ederek; objelerin, bireylerin (denek) davranışlarının nasıl etkilendiğini, değiştiğini gözler ve anlamaya çalışır (Kaptan, 1998, s.74).

Bu araştırmada piyano öğretiminde makamsal polifonik eserlerin çalışılmasına ve icrasına yönelik MAKEÇAM'ın, öğrencilerin başarı düzeyleri üzerinde anlamlı bir etkisi olup olmadığını ortaya koymak için Tek gruplu ön test – son test model kullanılmıştır. Bu modelin araştırma için seçilmesinin nedeni, araştırmayla ilgili şartların uygunluğudur.

Tek grup ön test-son test modelinde gelişi güzel seçilmiş bir gruba bağımsız değişken uygulanır. Modelde hem deney öncesi (ön test) hem deney sonrası (son test) ölçmeler vardır (Karasar, 2009, s. 96).

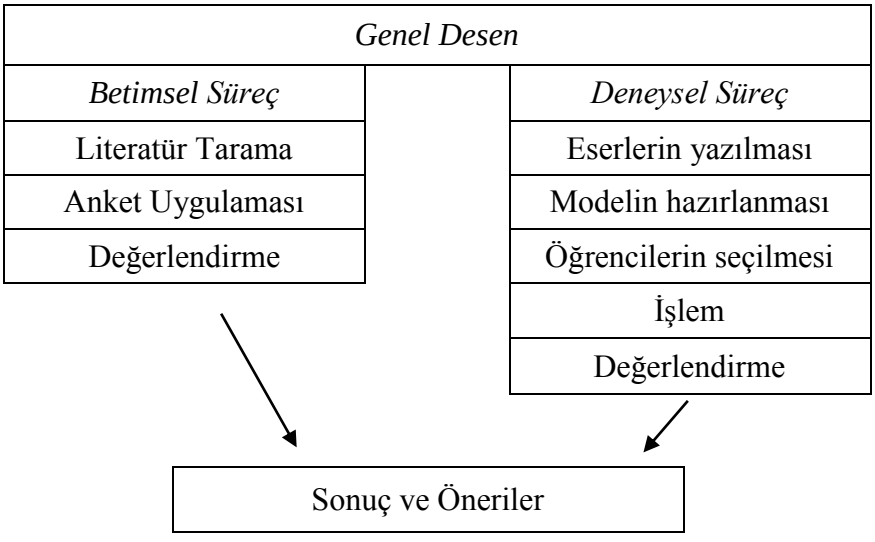
Tablo 1

Tek Grup Ön Test - Son Test Modeli

Grup	Ön test	İşlem	Son test
G_1	$O_{1,1}$	X	$O_{1,2}$

"Bilimsel Araştırma Yöntemi" Karasar, N., 2009, Ankara: Nobel kaynağından alınmıştır.

Bir grup araştırma katılımcısı (G), uygulama koşullarının uygulanması için önce bağımlı değişkende (O) ölçülür. Bağımsız değişken, (X) daha sonra tatbik edilir ve bağımlı değişken (O) yeniden ölçülür. Ön test ($O_{1,1}$) ve Son test ($O_{1,2}$) puanları arasındaki fark uygulama koşullarının etkinliğinin bir göstergesi olarak alınır (Karasar, 2009, s.96).

Şekil 1. Araştırmanın genel deseni

Araştırmada kullanılacak makamsal kontrpuantal eserlerin bestelenmesi
MAKEÇAM'ın hazırlanması
Çalışma grubunun oluşturulması
Kavramsal bilgi düzeyi için sorular hazırlanması ve örneklem grubundaki öğrencilere sorulması
Eserlerin örneklem grubundaki öğrencilere verilmesi
Nihavent adlı eser için 1 hafta sonra – Nikriz adlı eser için 1 hafta sonra *Ön-test* için video kayıtların yapılması
DEĞERLENDİRME Ön-test performans kayıtlarının üç uzman piyano eğitimcisi tarafından değerlendirilmesi
Nihavent eserin *kavramsal* boyutta çalıştırılması
Nihavent eserin *teknik* boyutta çalıştırılması
Nihavent eserin *müzikal* boyutta çalıştırılması
Nikriz eserin *kavramsal* boyutta çalıştırılması
Nikriz eserin *teknik* boyutta çalıştırılması
Nikriz eserin *müzikal* boyutta çalıştırılması
Kavramsal bilgi düzeyi için hazırlanan soruların örneklem grubundaki öğrencilere sorulması
Nihavent ve Nikriz eserlerin *Son-test* için video kayıtlarının yapılması
DEĞERLENDİRME *Son-test* performans kayıtlarının üç uzman piyano eğitimcisi tarafından değerlendirilmesi

Şekil 2. Araştırmanın deneysel deseni

3.2. Betimsel Süreç

3.2.1. Literatür

Araştırmada problemin çözümüne katkı sağlayabilecek bilgileri toplamak için literatür taraması yapılarak konuyla ilgili yerli ve yabancı kaynaklara ulaşılmaya çalışılmıştır.

3.2.2. Anket Uygulaması

Deneysel uygulama sürecine başlamadan önce piyano öğretiminde Türk Müziği materyallerinden yararlanılarak kontrpuantal eserler oluşturma ve bu eserlerin uygulamadaki görünümüne yönelik olarak, araştırmacı tarafından bir görüşme formu anketi hazırlanmıştır. Türkiye'de müzik eğitimi veren kurumlarda görev yapmakta olan piyano eğitimcilerinin konuyla ilgili görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla, 'Tamamen katılıyorum', 'Katılıyorum', 'Kararsızım', 'Katılmıyorum' ve 'Hiç katılmıyorum' biçiminde 5'li likert tipi dereceli puanlama ölçeğinden yararlanılmıştır. Anket, Büyüköztürk (2005) ve Creswell (2007)'in belirttiği gibi dört aşamada geliştirilmiştir, bu aşamalar; problemi tanımlama, madde yazma, uzman görüşü alma ve ön uygulama yapmaktır. Araştırma problemi belirlendikten sonra anket taslağı hazırlanmıştır. Anketin geçerlik ve güvenirliğinin belirlenmesi amacıyla, piyano eğitimi alanında uzman beş kişiden görüş alınmıştır. Uzman görüşleri doğrultusunda maddeler yeniden yazılarak düzenlenmiştir. Anket maddelerinin anlaşılırlığı ve güvenirliği için üç piyano eğitimcisine uygulanmış ve anlaşılamayan maddeler yeniden düzenlenmiştir. Gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra 10 maddelik anket veri toplamaya hazır hale getirilmiştir. Hazırlanan bu anket Türkiye'de müzik eğitimi veren kurumlarda görev yapmakta olan piyano eğitimcilerine uygulanmıştır.

Tablo 2

Piyano Öğretiminde Türk Müziği Materyallerinden Yararlanılarak Kontrpuantal Eserler Oluşturma ve Bu Eserlerin Uzman Görüşü Çerçevesinde Uygulamadaki Görünümüne Yönelik Olarak Durum Tespitini Belirlemek İçin Hazırlanan Anket

		Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum
1.	Piyano öğretiminde makamsal etüt ve eserlere yer verilmelidir.	☐	☐	☐	☐	☐
2.	Piyano öğretiminde Türk Müziği dizileri belli koşullarda tampere ses sistemine uyarlanarak kullanılabilir.	☐	☐	☐	☐	☐
3.	Türk Müziği kaynaklı piyano öğretimine yönelik yeterli nicelikte eser vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
4.	Türk Müziği kaynaklı piyano öğretimine yönelik kontrpuantal stilde yazılmış yeterli nicelikte eser vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
5.	Türk Müziği kaynaklı piyano öğretimine yönelik kontrpuantal stilde yazılmış yeterli nitelikte eser vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
6.	Türk Müziği çokseslendirme çalışmalarında piyano etkili olarak kullanılabilir.	☐	☐	☐	☐	☐
7.	Türk Müziği kaynaklı piyano öğretiminde aksak usullerden yararlanılmalıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
8.	Türk Müziği kaynaklı piyano eğitiminde, üçlü sisteme dayalı kontrpuantal çokseslendirme yaklaşımının kullanılabilirlik düzeyi yüksektir.	☐	☐	☐	☐	☐
9.	Türk Müziği kaynaklı piyano eğitiminde dörtlü sisteme dayalı kontrpuantal çokseslendirme yaklaşımının kullanılabilirlik düzeyi yüksektir.	☐	☐	☐	☐	☐
10.	Türk Müziği kaynaklı piyano eğitiminde karma sisteme dayalı kontrpuantal çokseslendirme yaklaşımının kullanılabilirlik düzeyi yüksektir.	☐	☐	☐	☐	☐

3.3. Deneysel Süreç

3.3.1. Eserlerin Yazılması

Araştırmanın deneysel kısmında kullanılmak üzere, uzman görüşleri doğrultusunda Nihavent ve Nikriz makamları uygun görülmüş ve araştırmacı tarafından iki adet kontrpuantal piyano eseri bestelenmiştir.
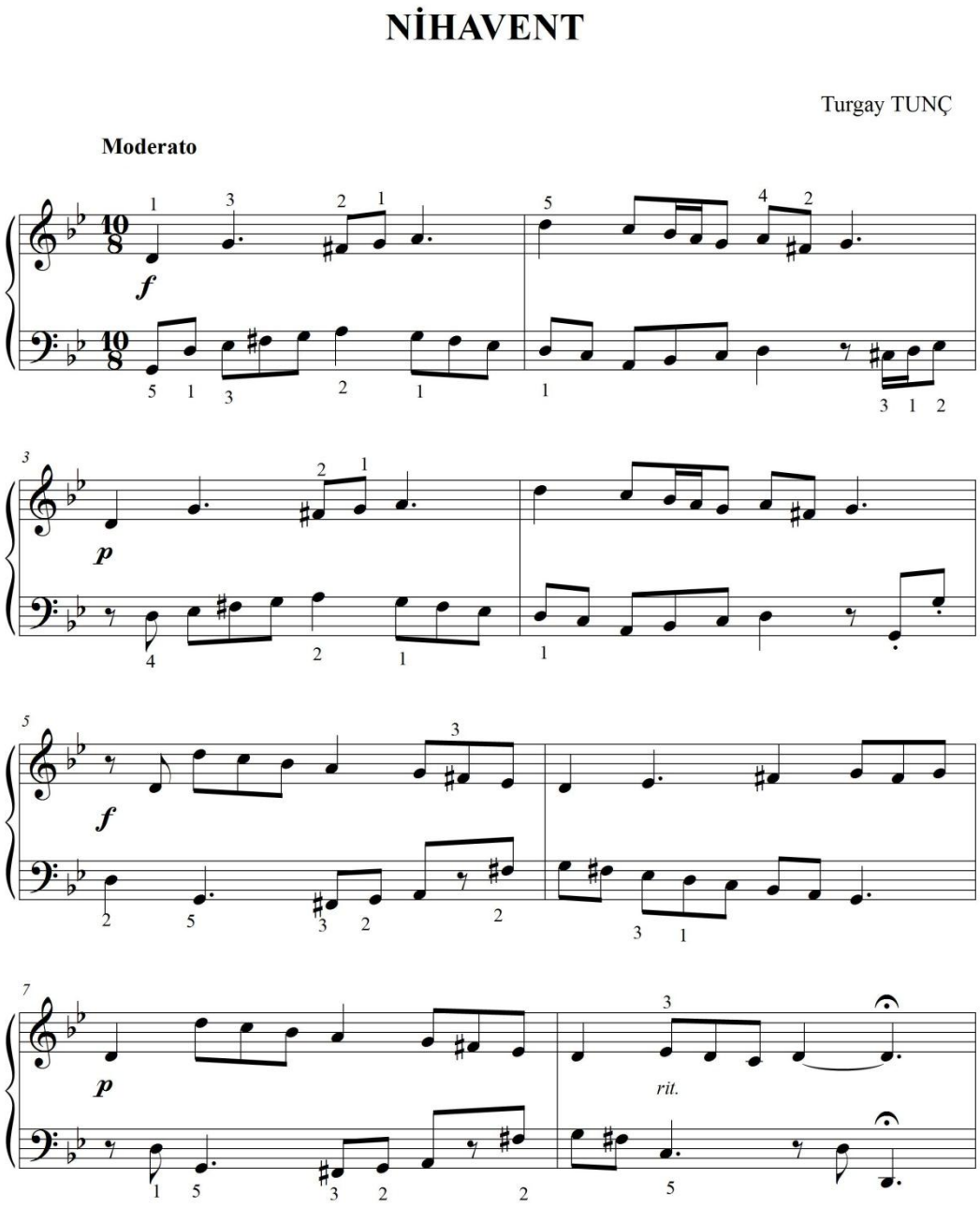
Bestelenen eserler iki farklı zorluk düzeyindedir. Bu eserlerden Nihavent Eser 'kolay' düzeyde yazılmış, Nikriz Eser ise 'zor' düzeyde yazılmıştır. Bestelenen eserler uzman görüşüne sunulmuş ve alınan uyarılar doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.

Eserler iki bölümlü şarkı formunda yazılmıştır. Nihavent eser, her iki bölümde 8 ölçü olmak üzere toplam 16 ölçüden oluşmaktadır. Ölçü yapısı 10/8'lik aksak ölçüdür.
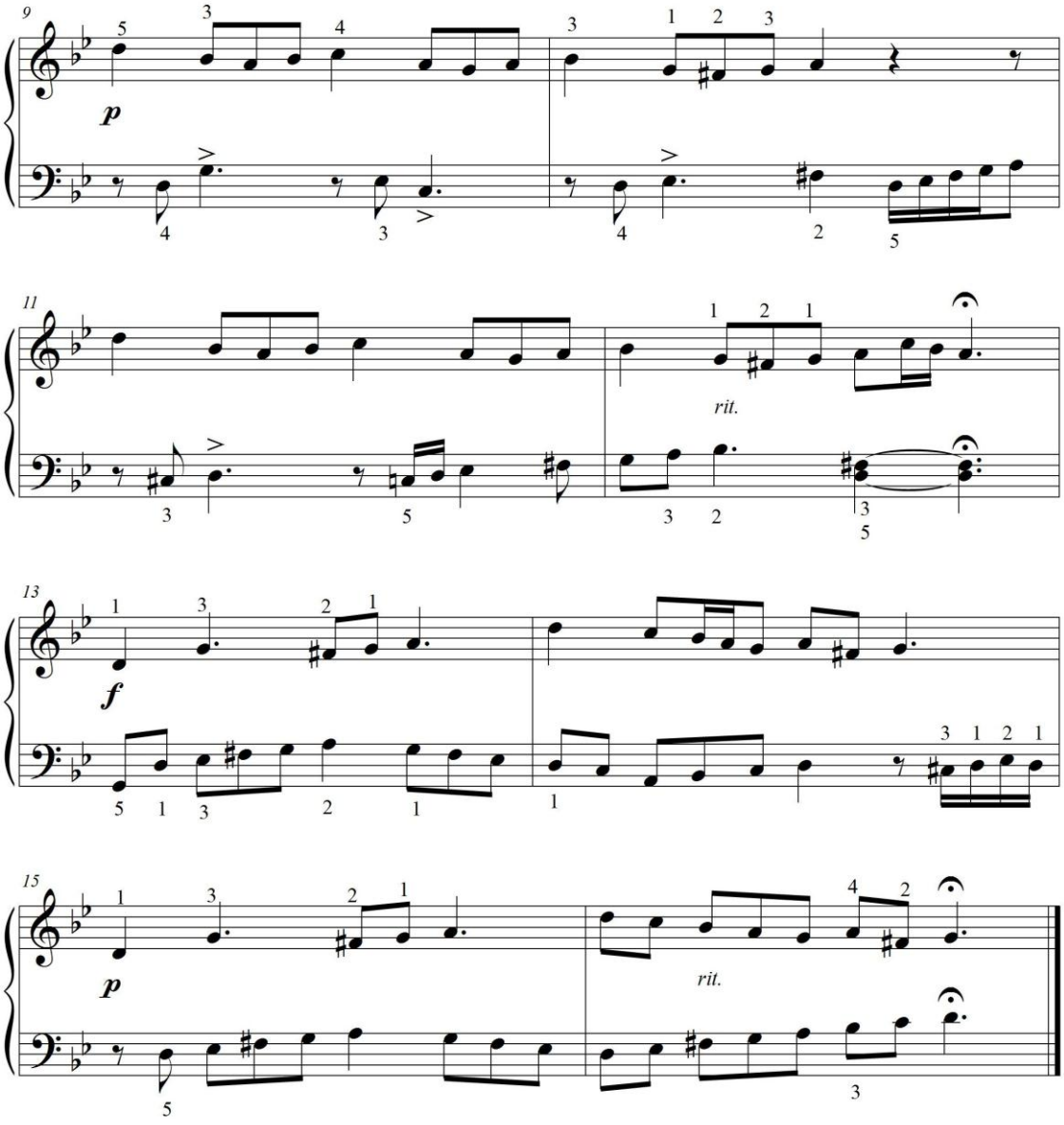
Nikriz eser ise, her bir bölümde 10 ölçü olmak üzere toplam 20 ölçüden oluşmaktadır. Ölçü yapısı 4/4'lük basit ölçüdür.
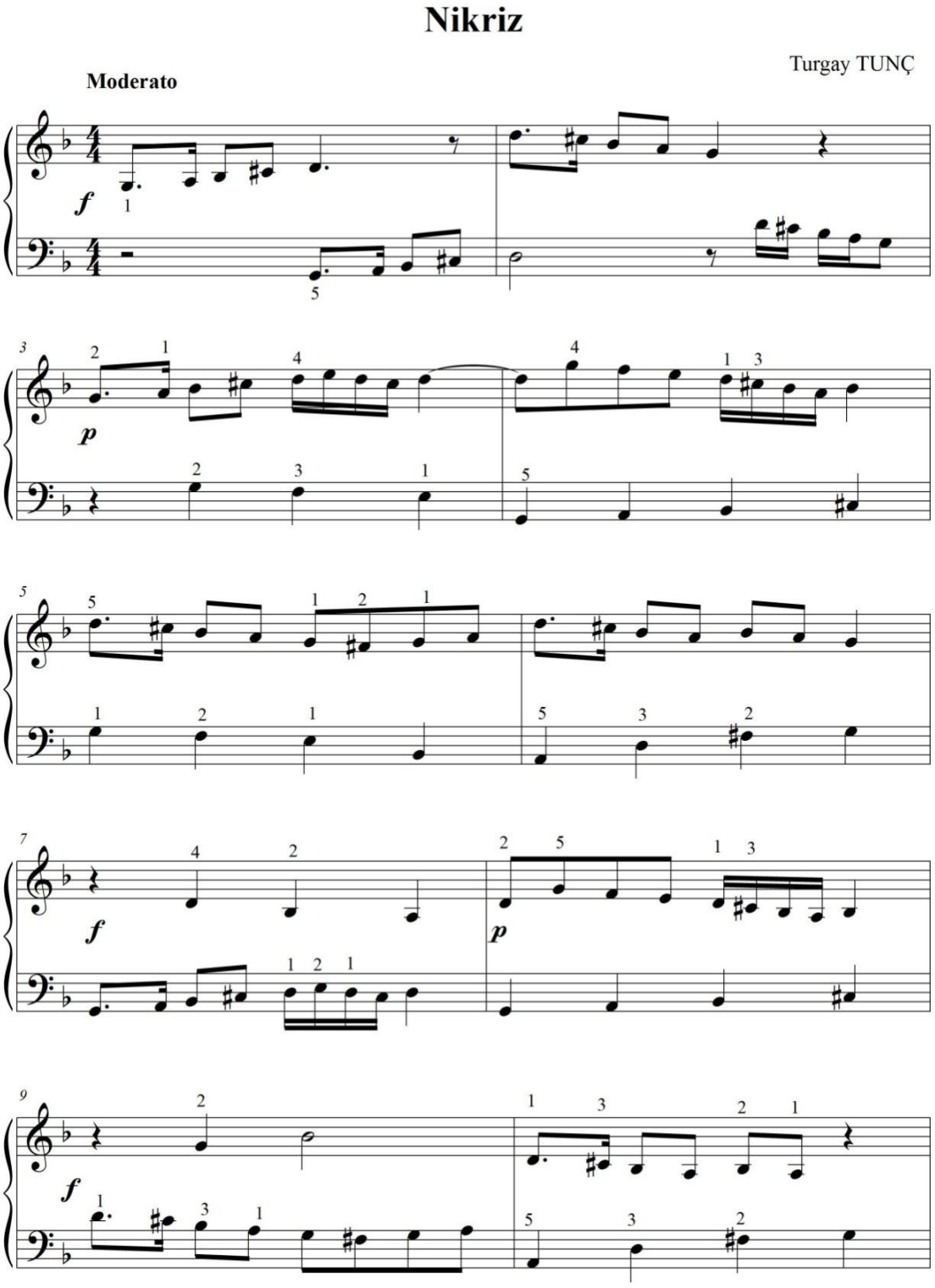
Makam dizisi sesleri gereği, özellikle piyanoda parmak numaralarının kullanımı bakımından, uygunluğu sebebiyle 'kolay' düzey olarak Nihavent makamı tercih edilirken, 'zor' düzey olarak ise Nikriz makamı tercih edilmiştir. Nikriz makamı dizisinde yer alan "artık ikili" aralıklar, kazandırılması hedeflenen teknik güçlüklerdendir. Ayrıca, göz önünde bulundurulan teknik öğelerden; staccato ve legato teknikleri, nefesler, parmak geçişleri, eserler yazılırken dikkat edilen teknik unsurlardır.

Eserlerde müzikal boyut kapsamında, kontrpuantal motifler, cümleler, nüanslar ve ritmik değişimler yer almaktadır. Eserlerde, müzikal anlamda cümlelerin doğru ifade edilebilmesi, müzikal bütünlüğün korunması ve yansıtılması bakımından bu nüans öğeleri önem teşkil etmektedir.
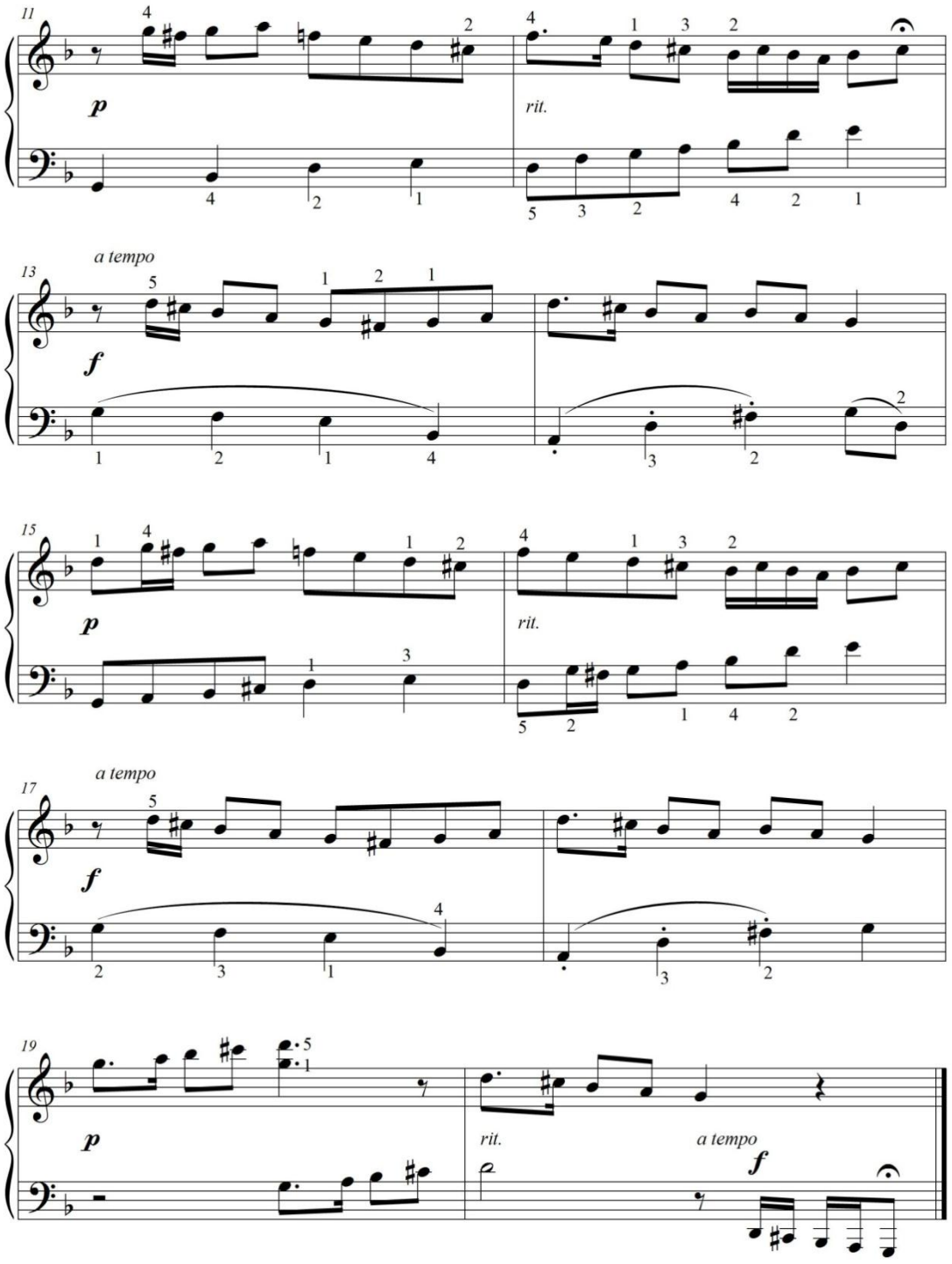

Şekil 3. Nihavent eser

9
p
11
rit.
13
f
15
p
rit.

Şekil 4. Nikriz eser

11
p
rit.
a tempo
13
f
15
p
rit.
a tempo
17
f
19
p
rit.
a tempo
f

3.3.2. Modelin Hazırlanması

3.3.2.1. MAKEÇAM Basamakları

3.3.2.1.1. Kavramsal Boyut

Kavramsal boyut MAKEÇAM'ın boyutlarından birincisidir. Bu boyutta deney süreci içerisinde yer alan derslerde eserle alakalı kuramsal konulara yer verilmiştir. Bu konular; makam dizisi, motif, cümle, ölçü ve temel piyano tekniklerinden oluşmaktadır.

3.3.2.1.2. Teknik Boyut

Teknik boyut MAKEÇAM'ın boyutlarından ikincisidir. Bu boyutta deney süreci içerisinde yer alan derslerde kontrpuantal eserlerle ilişkili piyano tekniğine yönelik konulara yer verilmiştir. Bu konular; piyanoda oturuş-duruş, notaların seslendirilmesi, parmak numaraları, nefes hareketleri, legato ve staccato tekniklerinden oluşmaktadır.

3.3.2.1.3. Müzikal Boyut

Müzikal boyut MAKEÇAM'ın boyutlarından üçüncüsüdür. Bu boyutta deney süreci içerisinde yer alan derslerde kontrpuantal eserlerle ilişkili piyanoda çalmaya yönelik yorum ve ifade konularına yer verilmiştir. Bu konular; müzikal ifade, müzikal bütünlük, müzikal devinim, kontrpuantal eser seslendirme ve nüans terimlerinden oluşmaktadır.

3.3.3. Çalışma Grubunun Belirlenmesi

Araştırmanın deneysel çalışma grubunu, kolay ulaşılabilir örneklem olması nedeniyle Bülent Ecevit Üniversitesi Devlet Konservatuvarı 2013-2014 öğretim yılı bahar döneminde Piyano dersi alan 1. sınıftan 4 öğrenci, 2. sınıftan 2 öğrenci ve 3. sınıftan 4 öğrenci oluşturmaktadır.

Çalışma grubunda 6 kız, 3 erkek olmak üzere toplam 10 öğrenci bulunmaktadır. Her öğrenci yardımcı piyano dersi almaktadır. Öğrencilerin bir kısmı piyano eğitimine bu okulda başlamışken bir kısmı daha önceki yıllardan itibaren piyano eğitimi almıştır. Dolayısıyla öğrenciler arasında düzey farklılıkları mevcuttur.

Araştırmanın deneysel kısmı için çalışma grubunun oluşturulması aşamasında, piyano eğitiminde temel teknik becerilerinden oturuş, duruş, anahtar okuma, nota okuma, parmak numarası okuma davranışlarını edinmiş olmak, ölçüt olarak göz önünde bulundurulmuştur.

3.3.4. Deney Ortamının Hazırlanması

Deney ortamının özellikleri şunlardır: Çalışma odası, piyano, nota, bilgisayar, hoparlör, kitap, CD, üçayak, kamera.

3.3.5. İşlem

Deneysel uygulama süreci, örnekleme alınan ve hazırlanan makamsal kontrpuantal eserlerin, araştırmacı tarafından örneklem grubu öğrencilerine verilmesiyle başlamıştır.

Verilen her bir eserin çalışılması için birer hafta süre verilmiştir. Belirlenen çalışma süreleri sonunda, araştırmacı tarafından, öğrencilerin çalıştıkları esere ilişkin ön test video kayıtları alınmıştır. Bu kayıtlar alanlarında yetkin üç uzman tarafından, araştırma kapsamında oluşturulan ölçme aracıyla ölçülerek değerlendirilmiştir.

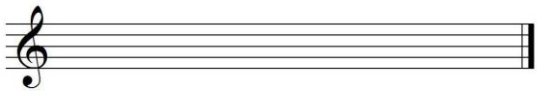
Deneysel bölümde kullanılmış olan makamsal kontrpuantal eserler oluşturulduktan sonra yapılandırmacı yaklaşım doğrultusunda, 6 ünite, 6 konu ve 36 kazanımdan oluşan bir ünite planı yapılmıştır. Hazırlanan bu planda haftalara göre dağılım yapılmış ve toplam eğitim süresi 8 hafta olarak belirlenmiştir. MAKEÇAM şu sırayla uygulanmıştır:

ÜNİTE PLANI

1. Ders (Nihavent "A" Bölümü – Kavramsal Boyut)

1) Nihavent makamı dizisi.
2) Nihavent eserin makam dizi seslerinin dizek üzerinde gösterimi.
3) Nihavent makamı dizisinin hem geleneksel hem de tampere sisteme uyarlanmış hali.
4) Eserin A bölümündeki motif ve cümlelerin nota üzerinde uygulamalı olarak gösterimi.
5) Eserde geçen temel piyano teknikleri.
6) Eserin A bölümündeki legato, staccato, parmak geçişleri ve nefes hareketleri.
7) Eserin ölçü sayısı, ölçü çeşidi ve vuruş şemasının gösterimi.

1- Nihavent makamının dizisini tanımlayınız.
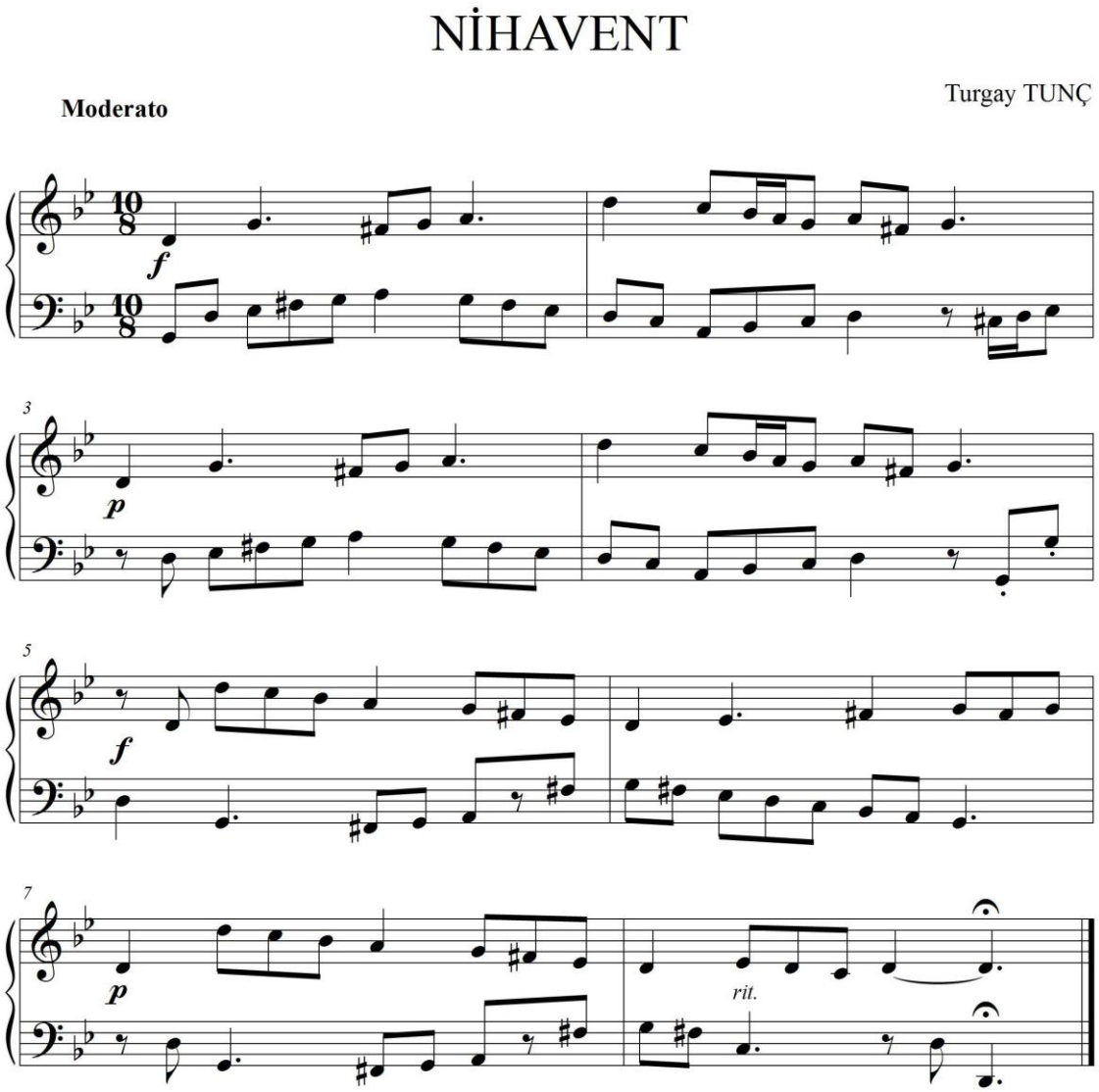

2- Eserin (A) dönemindeki motifleri gösteriniz.

3- Eserin (A) dönemindeki cümleleri gösteriniz.

4- Eserde geçen temel piyano teknikleri tanımlayınız.

5- Eserin ölçüsü hakkında bilgi verip vuruş şemasını gösteriniz.

Şekil 5. Nihavent (A) bölümü kavramsal boyut

2. Ders (Nihavent "A" Bölümü – Teknik/Uygulama Boyutu -1)

1) Nihavent eserin A bölümünün temel piyano teknikleri çerçevesinde çalışılması.

2) Piyanoda doğru oturuş ve duruş kontrolü.
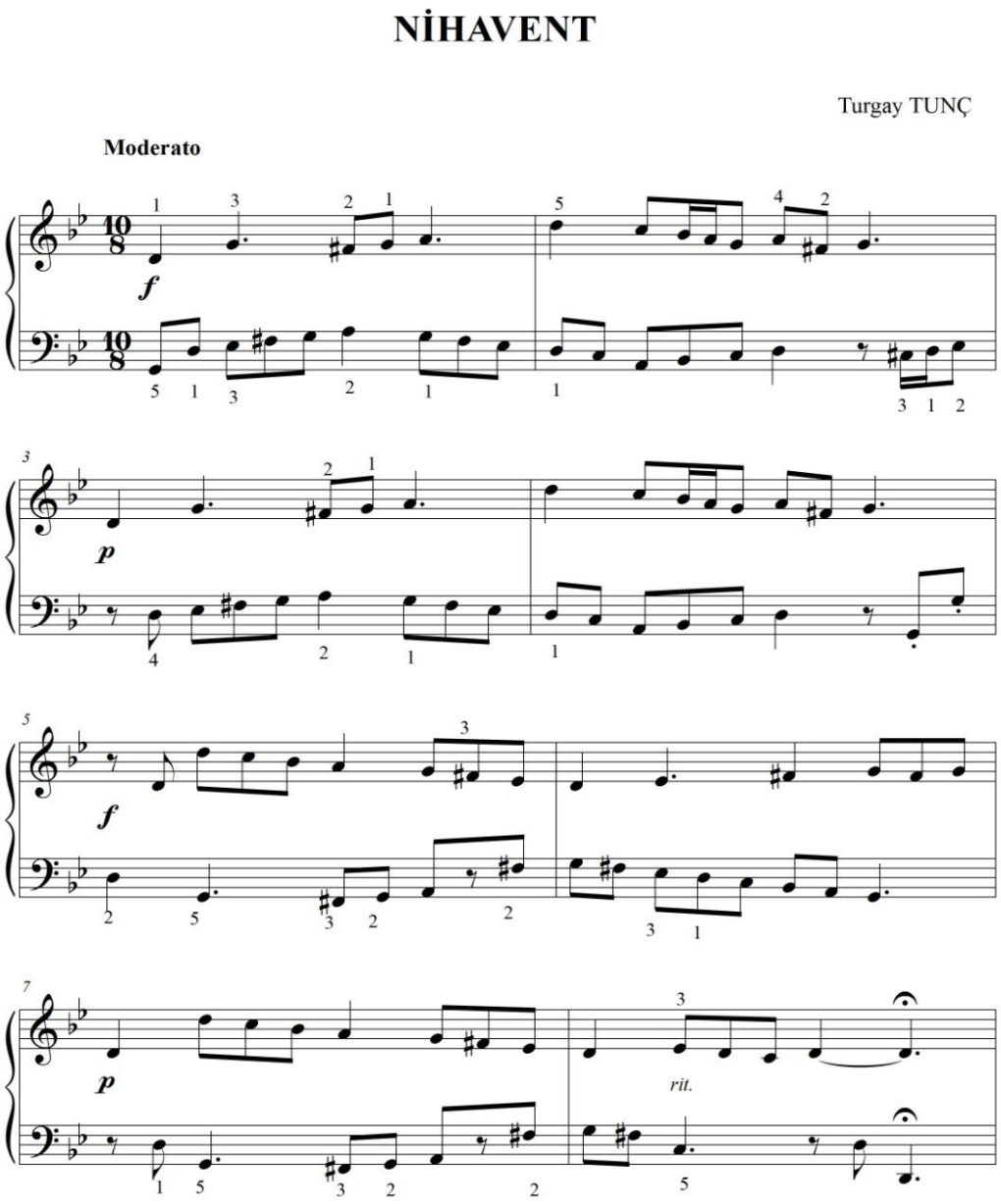
3) Eserin A bölümünün doğru nota ve parmak numaralarına dikkat edilerek çalışılması.

4) Eserde bulunan legato ve staccato tekniklerinin doğru olarak uygulanması.

5) Eserde geçen ifade nefeslerinin gösterimi ve önemi.

6) Makamsal eserlerde karşılaşılan farklı aralıklardaki parmak geçişlerinin çalışılması.

7) İki elin eşgüdümlü bir şekilde ilerlemesi için gerekli olan çalışmaların yapılması.

Şekil 6. Nihavent eser (A) bölümü

3. Ders (Nihavent "B" Bölümü – Teknik/Uygulama Boyutu -2)

1) Nihavent eserin B bölümünün temel piyano teknikleri çerçevesinde çalışılması.

2) Piyanoda doğru oturuş ve duruş kontrolü.
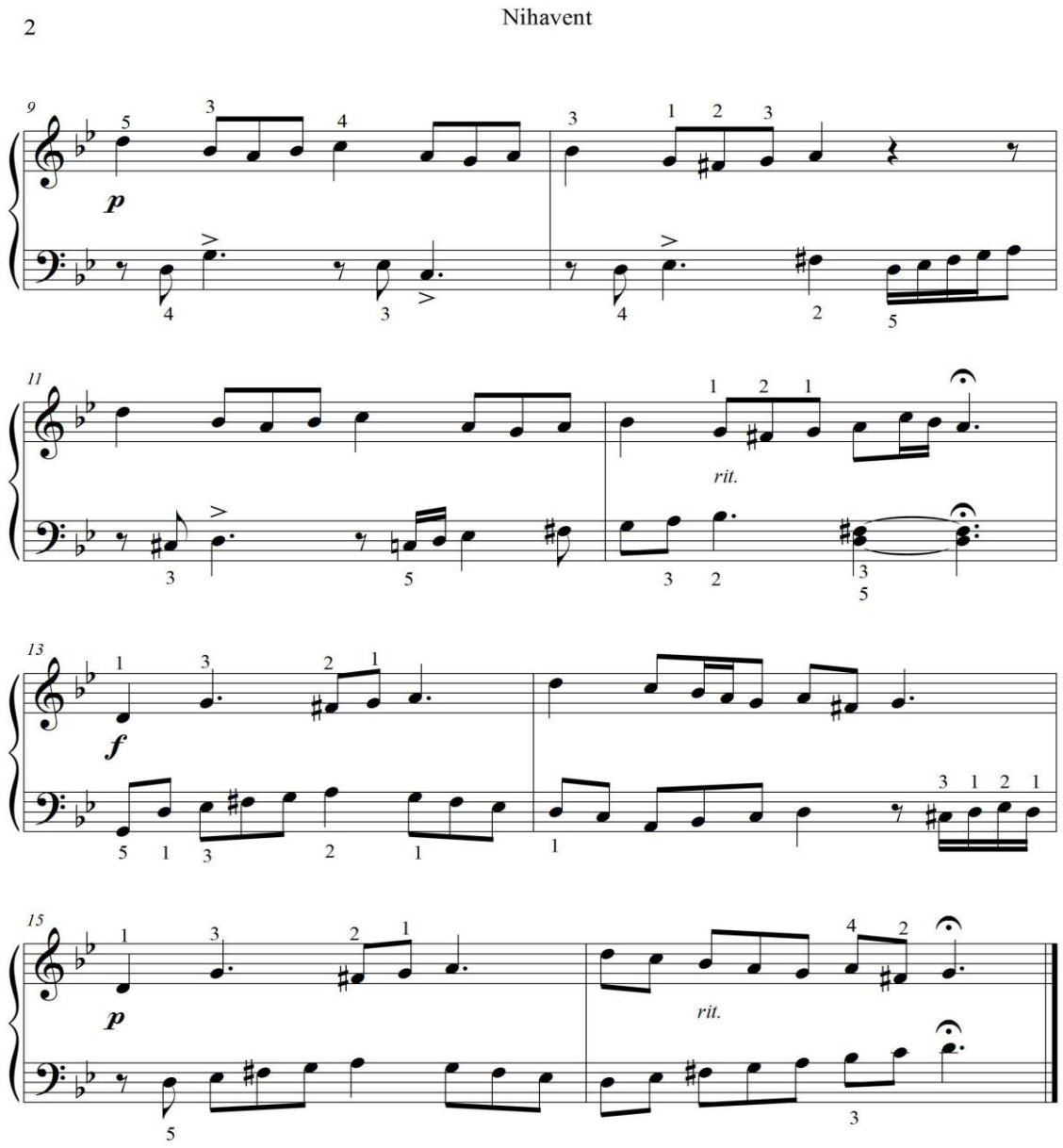
3) Eserin B bölümünün doğru nota ve parmak numaralarına dikkat edilerek çalışılması.

4) Eserde bulunan legato ve staccato tekniklerinin doğru olarak uygulanması.

5) Eserde geçen ifade nefeslerinin gösterimi ve önemi.

6) Makamsal eserlerde karşılaşılan farklı aralıklardaki parmak geçişlerinin çalışılması.

7) İki elin eşgüdümlü bir şekilde ilerlemesi için gerekli olan çalışmaların yapılması.

Şekil 7. Nihavent eser (B) bölümü

4. Ders (Nihavent "A ve B" Bölümü – Müzikal Boyut)

1) Nihavent eserle ilgili müzikal anlamada katkı sağlayacak bilgiler verilmesi.

2) Polifonik müziğin tanımı ve yatay çokseslilikle olan ilişkisi.

3) Homofonik müziğin tanımı ve dikey çokseslilikle olan ilişkisi.

4) Büyük polifoni ustası J. S. Bach hakkında konuya ilişkin bilgiler.

5) Polifonik eser olarak J. S. Bach'ın Menuetleri'nin evrensel piyano eğitimindeki yeri ve önemi.

6) J. S. Bach'ın 1 numaralı do major iki sesli envansiyona ait bir bölümün, polifonik müzikteki müzikal yapıya dikkat çekilerek piyanoda örneklenmesi.

6) Nihavent eserde, birbirini takip eden melodik yapıların, envansiyon örneğindeki benzerliklerden yararlanılarak çalışılması.

7) Kontrpuantal motiflerin öne çıkarılması, sağ elden sol ele veya tam tersi şekilde yer alan yürüyen ezgilerin belirtilmesi.

8) Motifler arası ifadelerin, nefes hareketleri yardımıyla güçlendirilmesi.

7) Eserde geçen nüans terimlerine (piano, forte, ritardando, puandorg) dikkat edilerek, gerekli ayrıntılara değinilmesi ve eserin moderato hızına uygun bir şekilde çalışılması.

5. Ders (Nikriz "A" Bölümü – Kavramsal Boyut)

1) Nikriz makamı dizisi.

2) Nikriz eserin makam dizi seslerinin dizek üzerinde gösterimi.
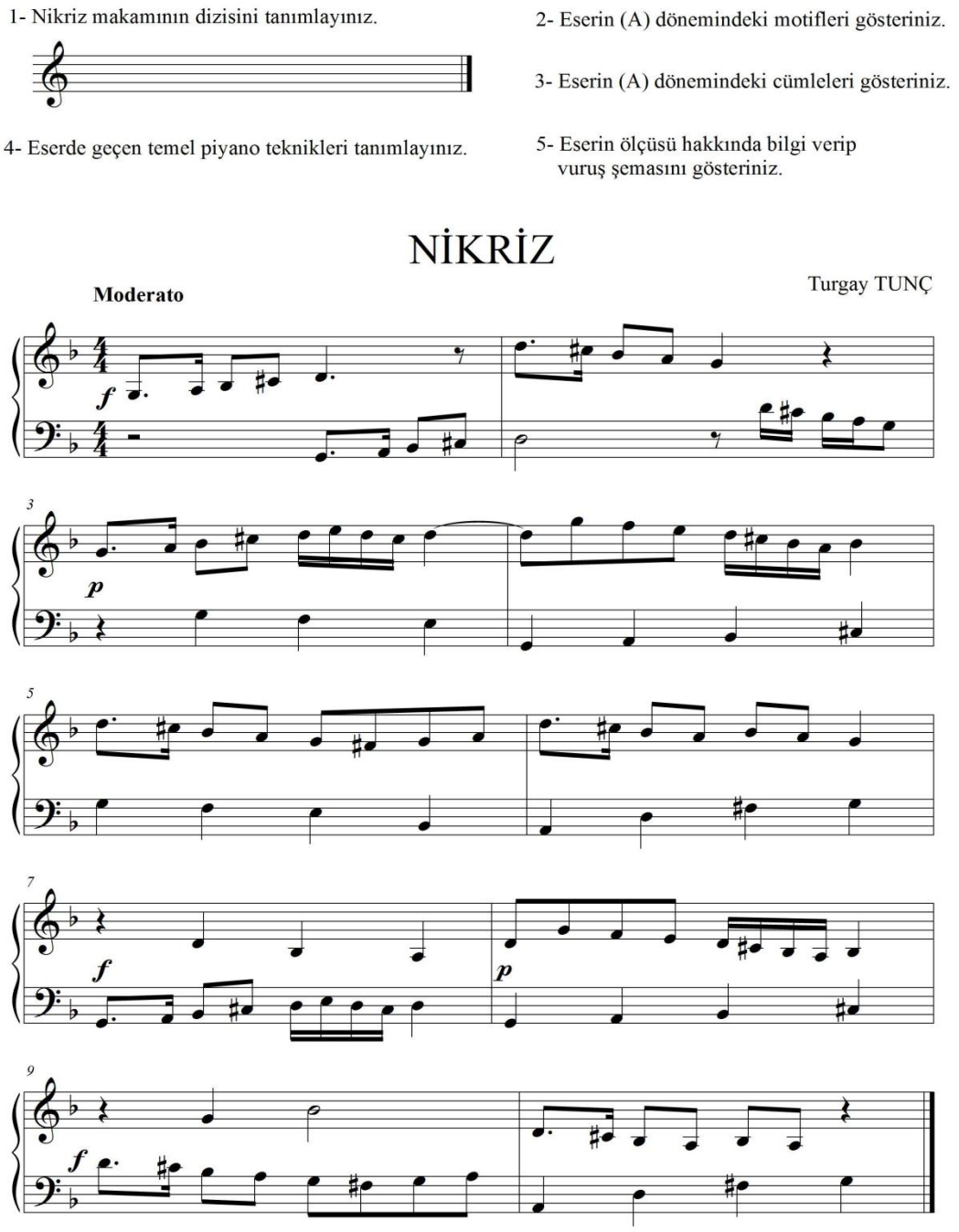
3) Nikriz makamı dizisinin hem geleneksel hem de tampere sisteme uyarlanmış hali.

4) Eserin A bölümündeki motif ve cümlelerin nota üzerinde uygulamalı olarak gösterimi.

5) Eserde geçen temel piyano teknikleri.

6) Eserin A bölümündeki legato, staccato, parmak geçişleri ve nefes hareketleri.

7) Eserin ölçü sayısı, ölçü çeşidi ve vuruş şemasının gösterimi.

Şekil 8. Nikriz (A) bölümü kavramsal boyut

6. Ders (Nikriz "A" Bölümü – Teknik/Uygulama Boyutu -1)

1) Nikriz eserin A bölümünün temel piyano teknikleri çerçevesinde çalışılması.

2) Piyanoda doğru oturuş ve duruş kontrolü.
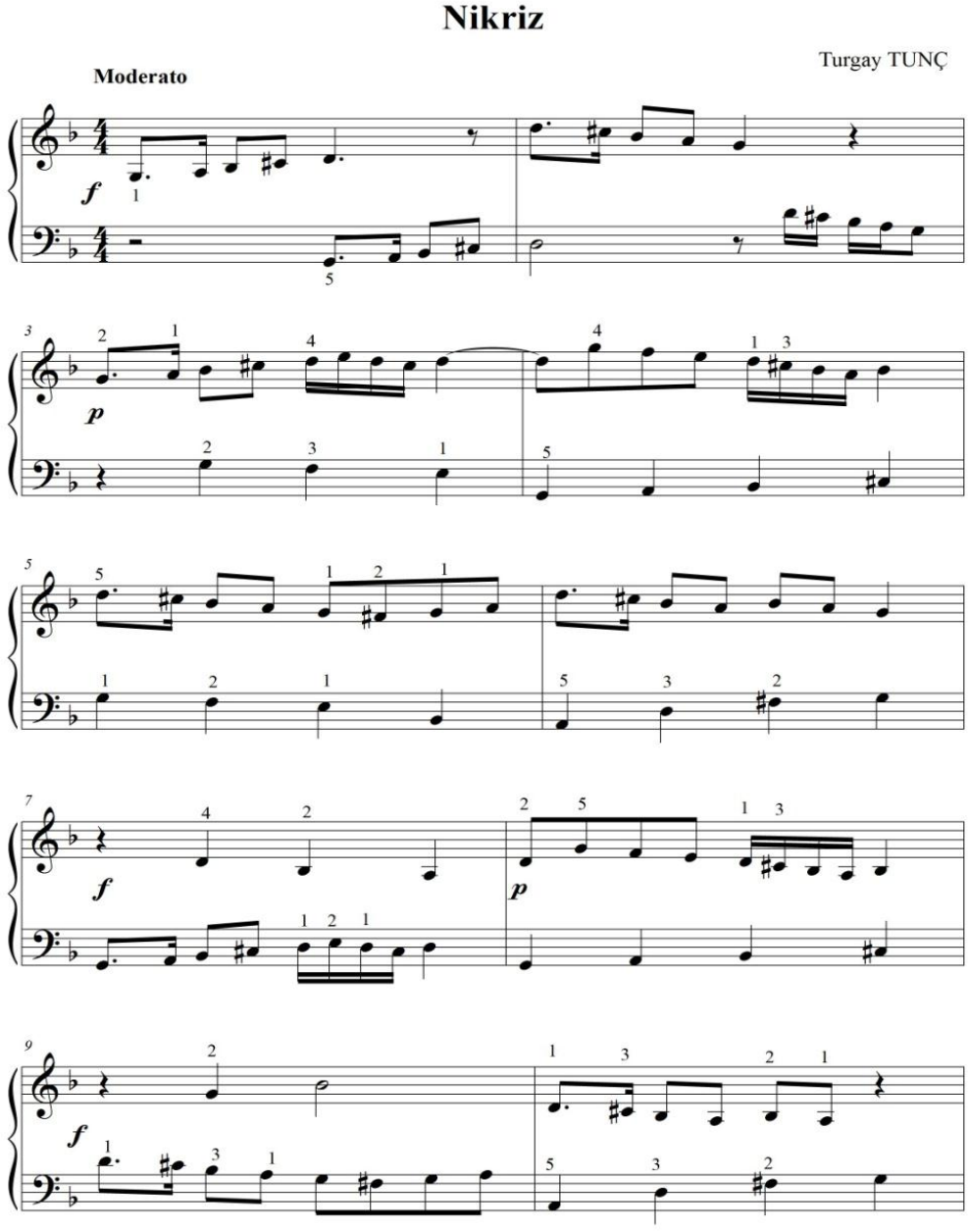
3) Eserin A bölümünün doğru nota ve parmak numaralarına dikkat edilerek çalışılması.

4) Eserde bulunan legato ve staccato tekniklerinin doğru olarak uygulanması.

5) Eserde geçen ifade nefeslerinin gösterimi ve önemi.

6) Makamsal eserlerde karşılaşılan farklı aralıklardaki parmak geçişlerinin çalışılması.

7) İki elin eşgüdümlü bir şekilde ilerlemesi için gerekli olan çalışmaların yapılması.

Şekil 9. Nikriz eser (A) bölümü

7. Ders (Nikriz "B" Bölümü – Teknik/Uygulama Boyutu -2)

1) Nikriz eserin B bölümünün temel piyano teknikleri çerçevesinde çalışılması.

2) Piyanoda doğru oturuş ve duruş kontrolü.
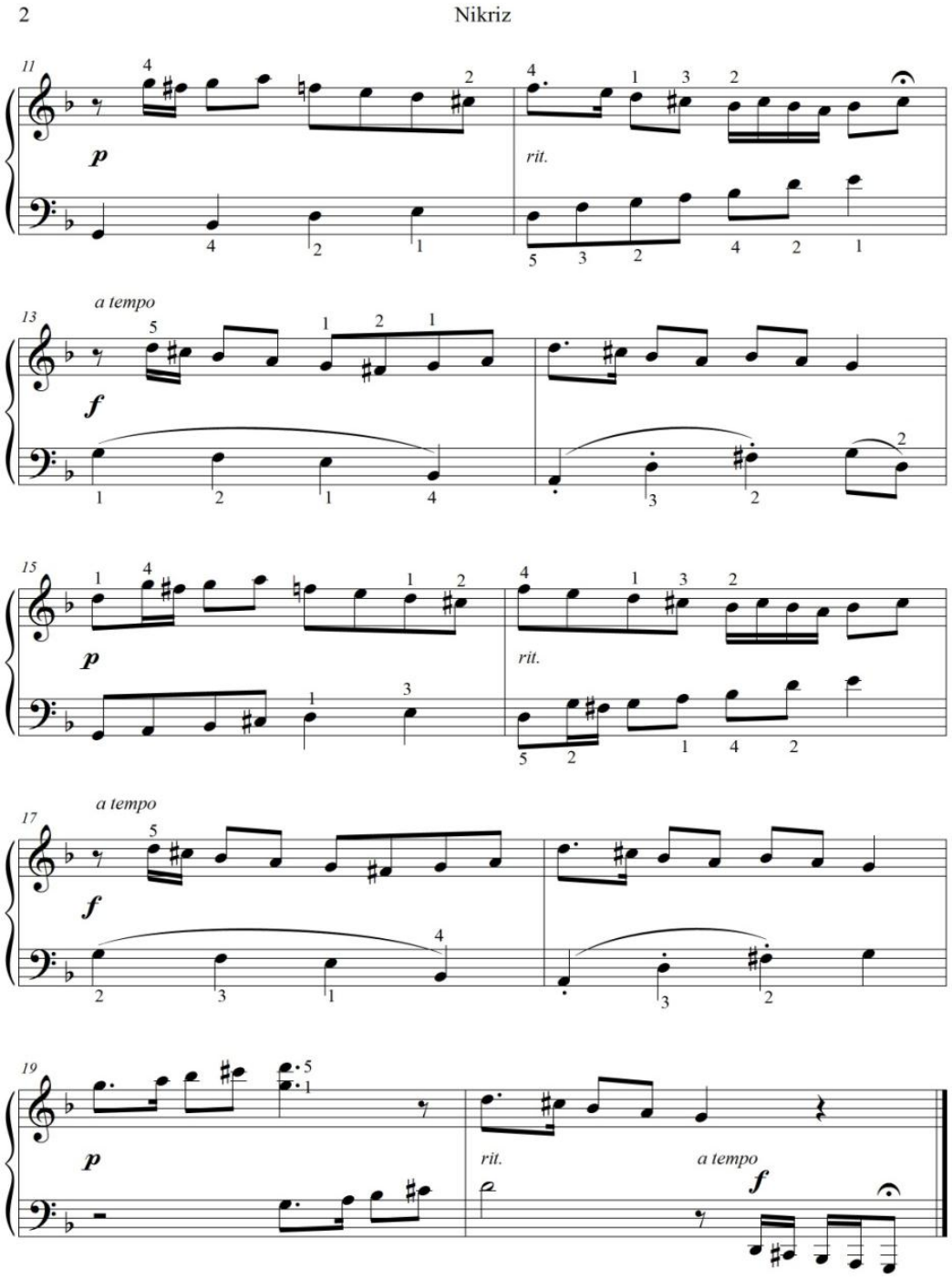
3) Eserin B bölümünün doğru nota ve parmak numaralarına dikkat edilerek çalışılması.

4) Eserde bulunan legato ve staccato tekniklerinin doğru olarak uygulanması.

5) Eserde geçen ifade nefeslerinin gösterimi ve önemi.

6) Makamsal eserlerde karşılaşılan farklı aralıklardaki parmak geçişlerinin çalışılması.

7) İki elin eşgüdümlü bir şekilde ilerlemesi için gerekli olan çalışmaların yapılması.

Şekil 10. Nikriz Eser (B) Bölümü

8. Ders (Nikriz "A ve B" Bölümü – Müzikal Boyut)

1) Nikriz eserle ilgili müzikal anlamada katkı sağlayacak bilgiler verilmesi.
2) Polifonik müziğin tanımı ve yatay çokseslilikle olan ilişkisi.
3) Homofonik müziğin tanımı ve dikey çokseslilikle olan ilişkisi.
4) Büyük polifoni ustası J. S. Bach hakkında konuya ilişkin bilgiler.
5) Polifonik eser olarak J. S. Bach'ın Menuetleri'nin evrensel piyano eğitimindeki yeri ve önemi.
6) J. S. Bach'ın 1 numaralı do major iki sesli envansiyona ait bir bölümün, polifonik müzikteki müzikal yapıya dikkat çekilerek piyanoda örneklenmesi.
6) Nikriz eserde, birbirini takip eden melodik yapıların, envansiyon örneğindeki benzerliklerden yararlanılarak çalışılması.
7) Kontrpuantal motiflerin öne çıkarılması, sağ elden sol ele veya tam tersi şekilde yer alan yürüyen ezgilerin belirtilmesi.
8) Motifler arası ifadelerin, nefes hareketleri yardımıyla güçlendirilmesi.
7) Eserde geçen nüans terimlerine (piano, forte, ritardando, puandorg) dikkat edilerek, gerekli ayrıntılara değinilmesi ve eserin moderato hızına uygun bir şekilde çalışılması.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırmanın bu bölümünde betimsel ve deneysel bölümlerinde kullanılan veri toplama araçlarına yönelik bilgiler bulunmaktadır.

3.4.1. Araştırmanın Betimsel Verilerinin Toplanması

Araştırmanın betimsel verilerinin toplanması aşamasında, ilgili araştırmalar için kaynak taraması yapılmıştır. Ardından, konuya ilişkin durum tespitini belirlemek amacıyla Türkiye'de müzik eğitimi veren kurumlarda görev yapmakta olan piyano eğitimcilerine yönelik olarak anket yapılmıştır. Daha sonraki aşamada ise deneyde kullanılacak eserler bestelenmiş ve analizleri yapılmıştır.

3.4.2. Araştırmanın Deneysel Verilerinin Toplanması

Deneysel boyutta uygulanan ön test - son test verilerinin toplanması için uzman görüşleri doğrultusunda eserlere ilişkin ölçek kullanılarak, puanlama yoluyla toplanmıştır.

3.5. Veri Toplama Araçları

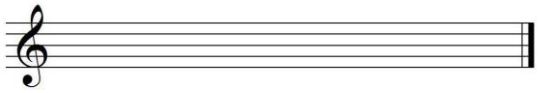
3.5.1. Ölçme Aracının Hazırlanması

3.5.1.1. Kavramsal Boyut Ölçme Aracı

Kavramsal boyut ölçme aşamasında esere ilişkin kuramsal bilgilerin ölçülmesi amacıyla aşağıdaki "eserlere ilişkin bilgi kuramsal bilgi düzeyi ölçme soruları" hazırlanmıştır:

3.5.1.1.1. Nihavent Esere İlişkin Kavramsal Boyut Ölçme Aracı

1- Nihavent makamının dizisini tanımlayınız.
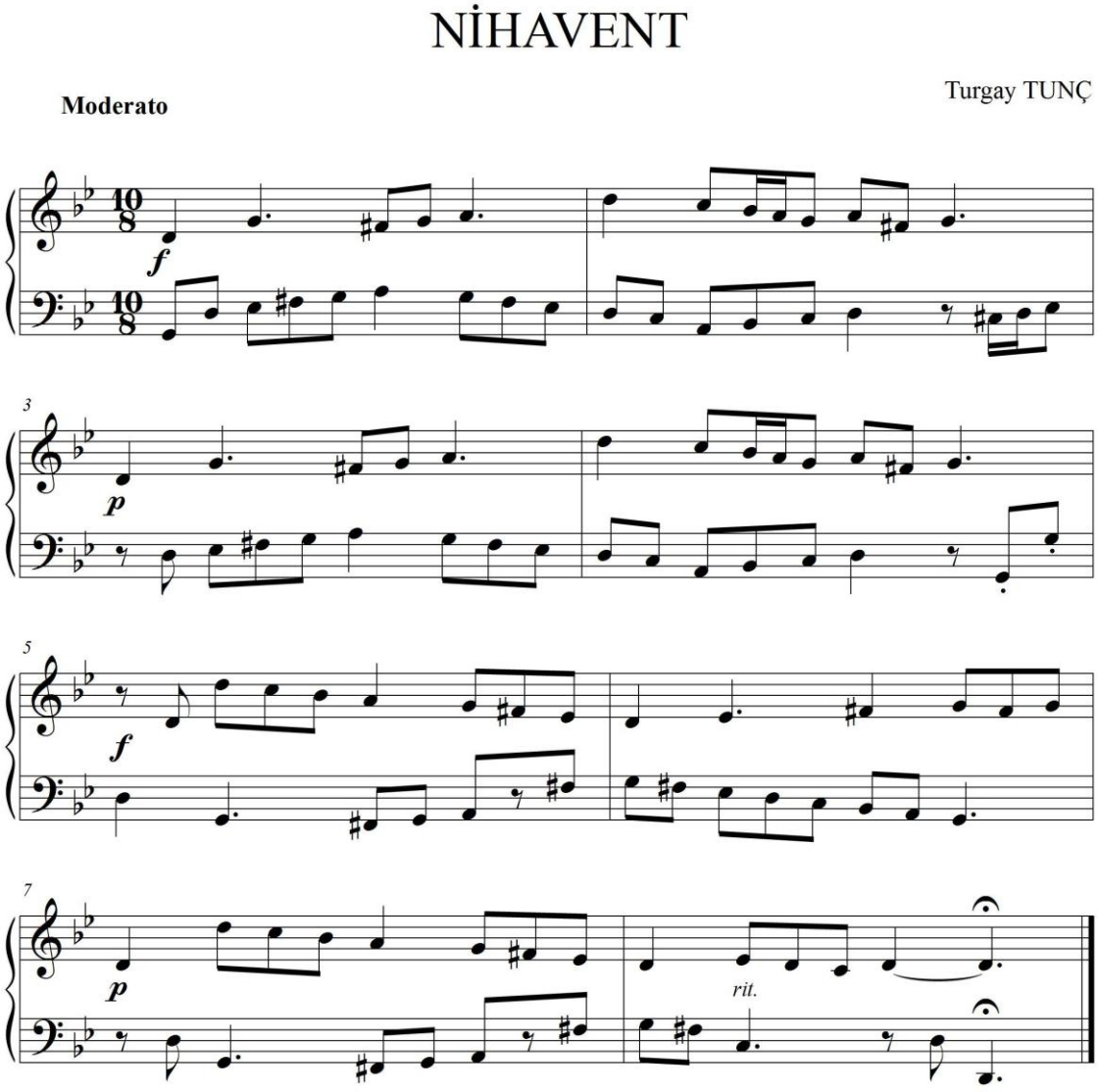

2- Eserin (A) dönemindeki motifleri gösteriniz.

3- Eserin (A) dönemindeki cümleleri gösteriniz.

4- Eserde geçen temel piyano teknikleri tanımlayınız.

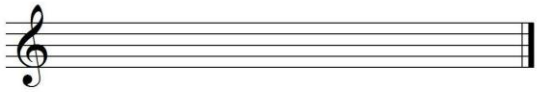
5- Eserin ölçüsü hakkında bilgi verip vuruş şemasını gösteriniz.

Şekil 11. Nihavent esere ilişkin kuramsal bilgi düzeyi ölçme soruları

3.5.1.1.2. Nikriz Esere İlişkin Kavramsal Boyut Ölçme Aracı

1- Nikriz makamının dizisini tanımlayınız.
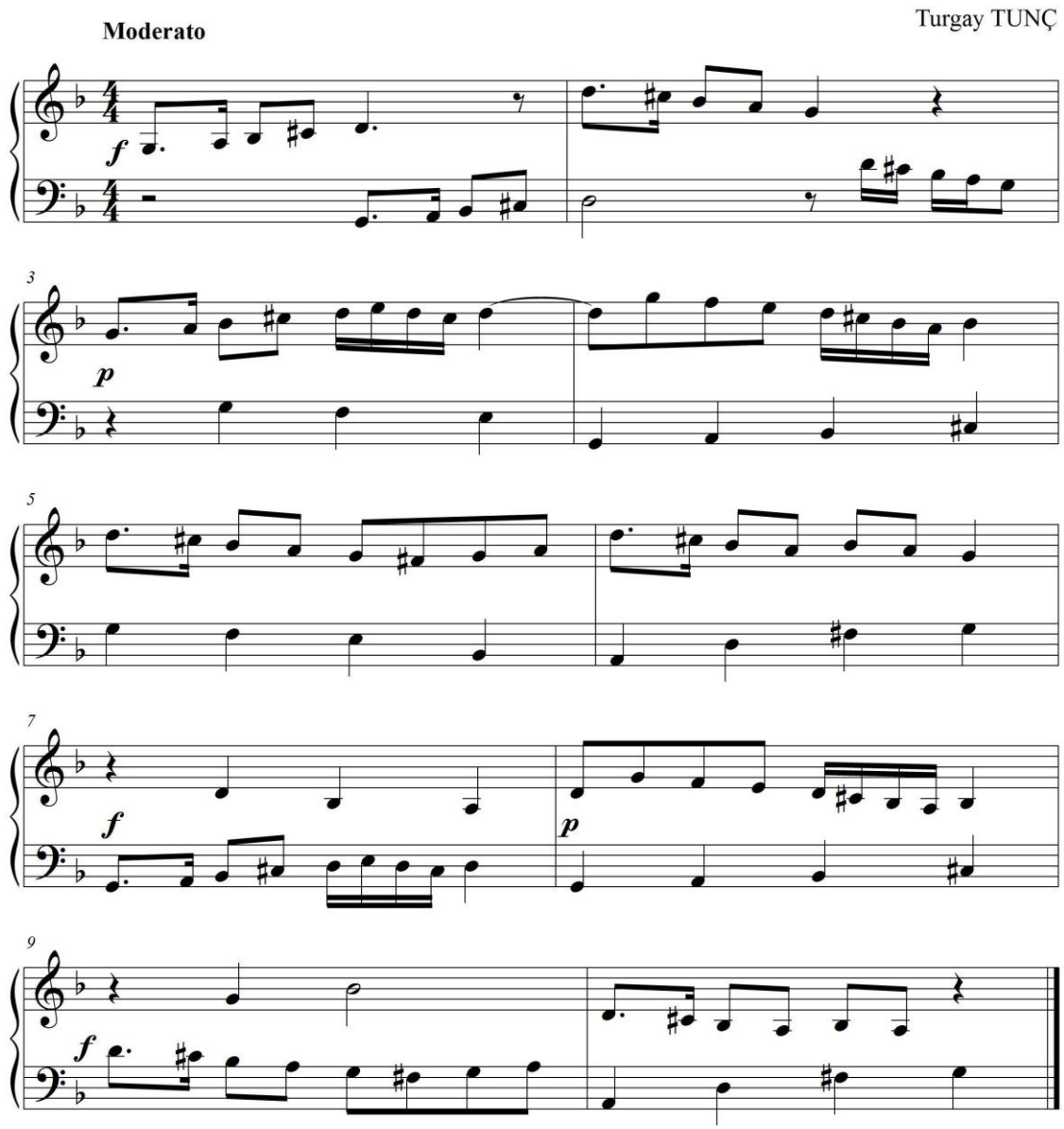

2- Eserin (A) dönemindeki motifleri gösteriniz.

3- Eserin (A) dönemindeki cümleleri gösteriniz.

4- Eserde geçen temel piyano teknikleri tanımlayınız.

5- Eserin ölçüsü hakkında bilgi verip vuruş şemasını gösteriniz.

Şekil 12. Nikriz esere ilişkin kuramsal bilgi düzeyi ölçme soruları

3.5.1.2. Uzman Değerlendirme Ölçme Aracı

Piyano öğretiminin temel boyutları olan Müzik Teori Bilgisi, Müziksel Uygulama Alanı, Müzikal Yorumlama Alanı dikkate alınarak ilgili ölçme aracı oluşturulmuştur. Daha sonra uzman görüşü alınarak ölçeğin kapsam geçerliği sağlanmıştır.

Tablo 3

Esere İlişkin Kuramsal Bilgi, Teknik ve Müzikal Performans Ölçme Aracı

Boyutlar	Ölçüt Beceriler (Kriterler)		Ölçüm Puanı
Kavramsal Boyut	Eserin makamının dizisini tanımlayabilme	4	20
	Eserdeki motifleri gösterebilme	4	
	Eserdeki cümleleri gösterebilme	4	
	Eserde geçen teknikleri tanımlayabilme	4	
	Eserin usulünü tanımlayabilme.	4	
Teknik Boyut	Piyanoda doğru bir oturuş ve duruş sağlayabilme	7	35
	Notaları doğru çalabilme	7	
	Nota sürelerini doğru seslendirebilme	7	
	Parmak numaralarını doğru uygulayabilme	7	
	Temel piyano tekniklerini doğru uygulayabilme	7	
Müzikal Boyut	Müzik cümlelerini doğru ifade edebilme	9	45
	Nüans terimlerini uygulayabilme	9	
	Eseri kabul edilebilir bir tempoda çalabilme	9	
	Duraksamadan çalabilme	9	
	Müzikal anlamda bütünlük sağlayabilme	9	
		TOPLAM	100

Öğrencilerin aldığı puanlar aşağıdaki ölçütlere göre değerlendirilmiştir:
0-19 arası puan: Yetersiz
20-39 arası puan: Az Yeterli
40-59 arası puan: Kısmen Yeterli
60-79 arası puan: Yeterli
80-100 arası puan: Tamamen Yeterli
Başarı değerlendirilmesinde yeterli düzey kabul edilen 60-79 arası puanlar baz alınmıştır.

3.6. Verilerin Çözümlenmesi ve Yorumlanması

Araştırmada, literatür taraması ve uzman görüşleriyle elde edilen veriler betimsel olarak analiz edilmiştir. Piyano eğitimcilerine uygulanan anket sonucu elde edilen verilerin çözümlenmesinde frekans (f) ve yüzde (%) değerleri kullanılmıştır.

Deneysel verilerin çözümlenmesinde araştırmacı tarafından geliştirilen Tablo 3'teki ölçme aracı kullanılmıştır. Verileri değerlendirmek üzere piyano alanında uzman üç kişi seçilmiştir. Esere ilişkin bilgi düzeyi ölçme soruları ve performans video kayıtları değerlendirilmek üzere uzmanlara gönderilmiştir. Uzmanlardan gelen değerlendirme sonuçları araştırmacı tarafından tablolara işlenmiş ve üç uzmanın aritmetik ortalama puanları hesaplanmıştır.

Toplanan verilerin istatistiksel çözümlemelerinde SPSS 15.0 (The Statistical Packet for The Social Sciences) paket programından yararlanılmıştır. Büyüköztürk'ün (2007) de belirttiği gibi parametrik testlerin kullanılabilmesi için veriler aralık, oran ölçeğinde olmalı, normal dağılım sergilemeli ve varyans homojenliği sağlanmalıdır. Fakat, bu araştırmada elde edilen veriler normal dağılım göstermediğinden parametrik testler kullanılamamaktadır. Bu nedenle parametrik olmayan test istatistiklerinden Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi kullanılmıştır.

BÖLÜM 4

BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın bu bölümünde, çalışmada elde edilen bulgu ve yorumlara yer verilmiştir. Ayrıca, performans testinden elde edilen son test - ön test puan karşılaştırmaları ile ölçeğe ilişkin genel karşılaştırmalar yer almaktadır.

4.1. Piyano Öğretiminde Kullanılan Makamsal İçerikli Materyallere İlişkin İhtiyaç Durumuna Yönelik Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın birinci alt problemi "piyano öğretiminde kullanılan makamsal içerikli materyallere ilişikin ihtiyaç durumu nedir" şeklinde ifade edilmişti. Bu soruya cevap olabilecek bulgular aşağıdadır.

Türkiye'de müzik eğitimi veren kurumlarda görev yapmakta olan piyano eğitimcilerine görüşme formu anketi gönderilmiş ve 16 piyano eğitimcisinden dönüt alınmıştır. Hazırlanan anketten, piyano öğretiminde Türk Müziği materyallerinden yararlanılarak kontrpuantal eserler oluşturma ve bu eserlerin uygulamadaki görünümüne yönelik olarak, bir kısım veriler elde edilmiş ve yorumlanmıştır.

Tablolarda piyano öğretiminde kullanılan makamsal içerikli materyallere (etüt-eser) ilişkin ihtiyaç analiz durumu verilmiştir.

Tablo 4

Piyano Öğretiminde Makamsal Etüt ve Eserlere Yer Verilme Durumu

	f	%
Tamamen	13	81.3
Büyük Ölçüde	2	12.5
Kısmen	1	6.3
Çok Az	0	0
Hiç	0	0
TOPLAM	16	100

Tablo 4'te uzman görüşleri doğrultusunda, lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano öğretiminde makamsal etüt ve eserlere yer verilme durumunun %81 tamamen, %13 büyük ölçüde, %6 kısmen düzeyinde olduğu görülmektedir.

Bu bulgulardan hareketle lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano öğretiminde, makamsal etüt ve eserlere %81 oranında yer verildiği yorumu yapılabilir.

Tablo 5

Piyano Öğretiminde Türk Müziği Dizilerinin Belli Koşullarda Tampere Ses Sistemine Uyarlanarak Kullanılabilme Durumu

	f	%
Tamamen	9	56.3
Büyük Ölçüde	7	43.8
Kısmen	0	0
Çok Az	0	0
Hiç	0	0
TOPLAM	16	100

Tablo 5'te uzman görüşleri doğrultusunda, lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano öğretiminde Türk Müziği dizilerinin belli koşullarda tampere ses sistemine uyarlanarak kullanılabilme durumunun %56 tamamen, %44 büyük ölçüde, düzeyinde olduğu görülmektedir.

Bu bulgulardan hareketle lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano öğretiminde Türk Müziği dizilerinin belli koşullarda tampere ses sistemine uyarlanarak kullanılabilme durumunun %56 oranında mümkün olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 6

Türk Müziği kaynaklı piyano öğretimine yönelik yeterli nicelikteki eser durumu

	f	%
Tamamen	0	0
Büyük Ölçüde	1	6.3
Kısmen	0	0
Çok Az	13	81.3
Hiç	2	12.5
TOPLAM	16	100

Tablo 6'da uzman görüşleri doğrultusunda, lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano öğretiminde Türk Müziği kaynaklı piyano öğretimine yönelik yeterli nicelikteki eser durumunun %6 büyük ölçüde, %81 çok az, %13 hiç düzeyinde olduğu görülmektedir.

Bu bulgulardan hareketle lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano öğretiminde, %81 oranında Türk Müziği kaynaklı piyano öğretimine yönelik yeterli nicelikte eser bulunmadığı yorumu yapılabilir.

Tablo 7

Türk Müziği Kaynaklı Piyano Öğretimine Yönelik Kontrpuantal Stilde Yazılmış Yeterli Nicelikteki Eser Durumu

	f	%
Tamamen	0	0
Büyük Ölçüde	0	0
Kısmen	2	12.5
Çok Az	11	68.8
Hiç	3	18.8
TOPLAM	16	100

Tablo 7'de uzman görüşleri doğrultusunda, lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano öğretiminde Türk Müziği kaynaklı piyano öğretimine yönelik kontrpuantal stilde yazılmış yeterli nicelikteki eser durumunun %13 kısmen, %69 çok az, %19 hiç düzeyinde olduğu görülmektedir.

Bu bulgulardan hareketle lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano öğretiminde, %69 oranında Türk Müziği kaynaklı piyano öğretimine yönelik kontrpuantal stilde yazılmış yeterli nicelikte eser bulunmadığı yorumu yapılabilir.

Tablo 8

Türk Müziği Kaynaklı Piyano Öğretimine Yönelik Kontrpuantal Stilde Yazılmış Yeterli Nitelikteki Eser Durumu

	f	%
Tamamen	0	0
Büyük Ölçüde	2	12.5
Kısmen	2	12.5
Çok Az	9	56.3
Hiç	3	18.8
TOPLAM	16	100

Tablo 8'de uzman görüşleri doğrultusunda, lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano öğretiminde Türk Müziği kaynaklı piyano öğretimine yönelik kontrpuantal stilde yazılmış yeterli nitelikteki eser durumunun %13 büyük ölçüde, %13 kısmen, %56 çok az, %19 hiç düzeyinde olduğu görülmektedir.

Bu bulgulardan hareketle lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano öğretiminde, %56 oranında Türk Müziği kaynaklı piyano öğretimine yönelik kontrpuantal stilde yazılmış yeterli nitelikte eser bulunmadığı yorumu yapılabilir.

Tablo 9

Türk Müziği Çokseslendirme Çalışmalarında Piyanonun Etkili Olarak Kullanılabilirlik Durumu

	f	%
Tamamen	9	56.3
Büyük Ölçüde	7	43.8
Kısmen	0	0
Çok Az	0	0
Hiç	0	0
TOPLAM	16	100

Tablo 9'da uzman görüşleri doğrultusunda, lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano öğretiminde Türk Müziği çokseslendirme çalışmalarında piyanonun etkili olarak kullanılabilirlik durumunun %56 tamamen, %44 büyük ölçüde düzeyinde olduğu görülmektedir.

Bu bulgulardan hareketle lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano öğretiminde Türk Müziği çokseslendirme çalışmalarında piyanonun etkili olarak kullanılabilme durumunun %56 oranında mümkün olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 10

Türk Müziği Kaynaklı Piyano Öğretiminde Aksak Usullerden Yararlanılabilme Durumu

	f	%
Tamamen	13	81.3
Büyük Ölçüde	2	12.5
Kısmen	1	6.3
Çok Az	0	0
Hiç	0	0
TOPLAM	16	100

Tablo 10'da uzman görüşleri doğrultusunda, lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano öğretiminde Türk Müziği kaynaklı piyano öğretiminde aksak usullerden yararlanılabilme durumunun %81 tamamen, %13 büyük ölçüde, %6 kısmen düzeyinde olduğu görülmektedir.

Bu bulgulardan hareketle lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano öğretiminde Türk Müziği kaynaklı piyano öğretiminde aksak usullerden yararlanılabilme durumunun %81 oranında mümkün olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 11

Türk Müziği Kaynaklı Piyano Eğitiminde Üçlü Sisteme Dayalı Kontrpuantal Çokseslendirme Yaklaşımının Kullanılabilirlik Durumu

	f	%
Tamamen	2	12.5
Büyük Ölçüde	5	31.3
Kısmen	4	25
Çok Az	5	31.3
Hiç	0	0
TOPLAM	16	100

Tablo 11'de uzman görüşleri doğrultusunda, lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano öğretiminde Türk Müziği kaynaklı piyano eğitiminde, üçlü sisteme dayalı kontrpuantal çokseslendirme yaklaşımının kullanılabilirlik durumunun %13 tamamen, %31 büyük ölçüde, %25 kısmen, %31 çok az düzeyinde olduğu görülmektedir.

Bu bulgulardan hareketle lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano öğretiminde Türk Müziği kaynaklı piyano eğitiminde, üçlü sisteme dayalı kontrpuantal çokseslendirme yaklaşımının kullanılabilme durumunun %25 oranında kısmen mümkün olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 12

Türk Müziği Kaynaklı Piyano Eğitiminde Dörtlü Sisteme Dayalı Kontrpuantal Çokseslendirme Yaklaşımının Kullanılabilirlik Düzeyi

	f	%
Tamamen	0	0
Büyük Ölçüde	10	62.5
Kısmen	3	18.8
Çok Az	3	18.8
Hiç	0	0
TOPLAM	16	100

Tablo 12'de uzman görüşleri doğrultusunda, lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano Türk Müziği kaynaklı piyano eğitiminde dörtlü sisteme dayalı kontrpuantal çokseslendirme yaklaşımının kullanılabilirlik durumunun %63 büyük ölçüde, %19 kısmen, %19 çok az düzeyinde olduğu görülmektedir.

Bu bulgulardan hareketle lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano öğretiminde Türk Müziği kaynaklı piyano eğitiminde dörtlü sisteme dayalı kontrpuantal çokseslendirme yaklaşımının kullanılabilme durumunun %63 oranında mümkün olduğu yorumu yapılabilir.

Tablo 13

Türk Müziği Kaynaklı Piyano Eğitiminde Karma Sisteme Dayalı Kontrpuantal Çokseslendirme Yaklaşımının Kullanılabilirlik Düzeyi

	f	%
Tamamen	5	31.3
Büyük Ölçüde	6	37.5
Kısmen	4	25
Çok Az	1	6.3
Hiç	0	0
TOPLAM	16	100

Tablo 13'te uzman görüşleri doğrultusunda, lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano Türk Müziği kaynaklı piyano eğitiminde karma sisteme dayalı kontrpuantal çokseslendirme yaklaşımının kullanılabilirlik durumunun %31 tamamen, %38 büyük ölçüde, %25 kısmen, %6 çok az düzeyinde olduğu görülmektedir.

Bu bulgulardan hareketle lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano öğretiminde Türk Müziği kaynaklı piyano eğitiminde karma sisteme dayalı kontrpuantal çokseslendirme yaklaşımının kullanılabilme durumunun %38 oranında mümkün olduğu yorumu yapılabilir.

4.1.1. Piyano Öğretiminde Kullanılan Makamsal İçerikli Materyallere İlişkin İhtiyaç Durumuna Yönelik Bulgulara Ait Genel Bir Değerlendirme

Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin bulgular ele alındığında; lisans düzeyinde mesleki müzik eğitimi veren kurumlardaki piyano öğretiminde makamsal etüt ve eserlere %81 oranında yer verildiği, Türk Müziği dizilerinin belli koşullarda tampere ses sistemine

uyarlanarak kullanılabilme durumunun %56 oranında mümkün olduğu, %81 oranında Türk Müziği kaynaklı piyano öğretimine yönelik yeterli nicelikte eser bulunmadığı, %69 oranında Türk Müziği kaynaklı piyano öğretimine yönelik kontrpuantal stilde yazılmış yeterli nicelikteki eser bulunmadığı, %56 oranında Türk Müziği kaynaklı piyano öğretimine yönelik kontrpuantal stilde yazılmış yeterli nitelikteki eser bulunmadığı, Türk Müziği çokseslendirme çalışmalarında piyanonun etkili olarak kullanılabilme durumunun %56 oranında mümkün olduğu, Türk Müziği kaynaklı piyano öğretiminde aksak usullerden yararlanılabilme durumunun %81 oranında mümkün olduğu, Türk Müziği kaynaklı piyano eğitiminde, üçlü sisteme dayalı kontrpuantal çokseslendirme yaklaşımının kullanılabilme durumunun %25 oranında kısmen mümkün olduğu, dörtlü sisteme dayalı kontrpuantal çokseslendirme yaklaşımının kullanılabilme durumunun %63 oranında mümkün olduğu, karma sisteme dayalı kontrpuantal çokseslendirme yaklaşımının kullanılabilme durumunun %38 oranında mümkün olduğu tespit edilmiştir.

4.2. Makamsal İçerikli Kontrpuantal Eserlerin Piyano Öğretiminde Kullanımına Yönelik Olarak Geliştirilen Çalışma Modeli Tasarısına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın ikinci alt problem "makamsal içerikli kontrpuantal eserleri piyano öğretiminde kullanmak üzere nasıl bir çalışma modeli geliştirilebilir" şeklinde ifade edilmişti. Bu soruya cevap olabilecek bulgular aşağıdadır.

ÜNİTE PLANI

1.DERS

Konu: Nihavent Eser (-A- bölümü)

Öğrenme Alanı: *Müzik Teori Bilgisi*

Konular:

1. Nihavent makam dizisi
2. Eserin (A) bölümünde yer alan motif ve cümleler
3. Eserin (A) bölümünde kullanılan temel piyano teknikleri
4. Eserin ölçüsü ve vuruş şeması

Öğrenme Yaşantıları (Etkinlikler, Kazanımlar, Kritik Davranışlar)
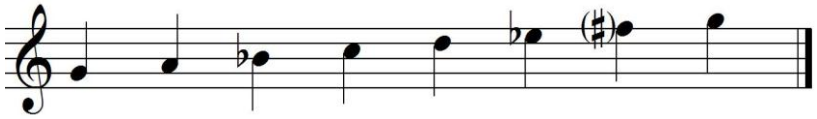
Kazanım 1. Nihavent makamı dizisini tanımlayabilme.

Kritik Davranışlar

a) Nihavent makam dizi seslerini dizek üzerinde gösterme.

b) Nihavent makamının geleneksel ve tampere sisteme uyarlanmış halini CD'den dinleyerek ayırt etme.

1. Etkinlik: Nihavent eserin makam dizi sesleri dizek üzerinde gösterilerek, Nihavent makamı dizisi hakkında bilgi verilir. Ardından öğrenci, gerekli kaynaklar yardımıyla, Nihavent makamı dizisinin hem geleneksel hem de tampere sisteme uyarlanmış halini CD'den dinler. Ses kaydının dinlenmesi esnasında öğrenci, nihavent dizisini nota üzerinden takip eder.

Şekil 13. Nihavent makamı dizisi
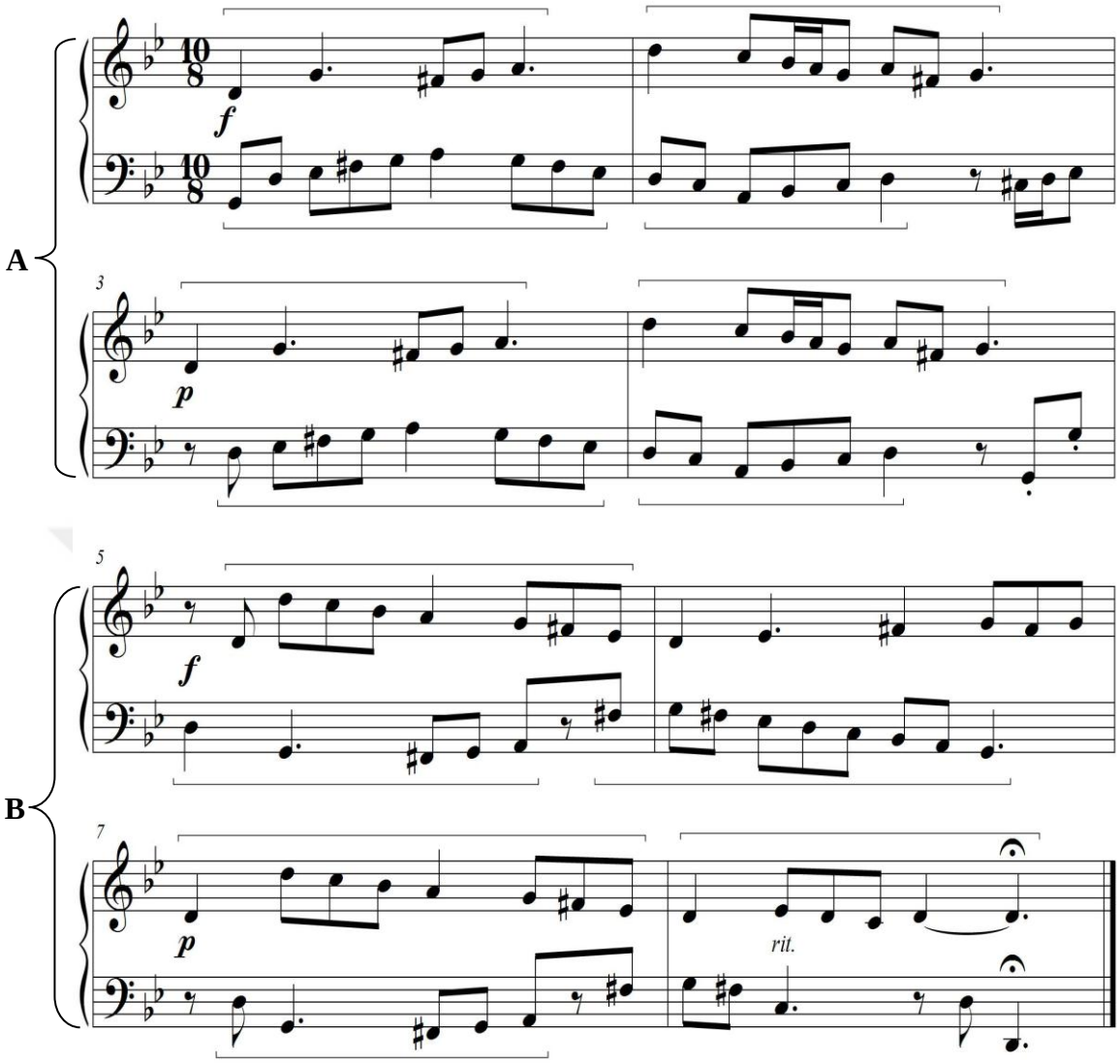
Kazanım 2. Eserin (A) bölümündeki motif ve cümleleri kavrayabilme.

Kritik Davranışlar

a) Eserin (A) bölümündeki motifleri nota üzerinde işaretleyerek gösterme.

b) Eserin (A) bölümündeki cümleleri nota üzerinde işaretleyerek gösterme.

2. Etkinlik: Öğrenci, eserin (A) bölümündeki motifleri nota üzerinde işaretlenerek uygulamalı olarak gösterir. Ardından eserin (A) bölümündeki müzikal cümleleri işaretleyerek gösterir. Eser kontrpuantal olduğu için motif ve cümlelerin müzikal anlamdaki önemini fark eder.

Şekil 14. Nihavent eserin (A) bölümünde yer alan motif ve cümleler
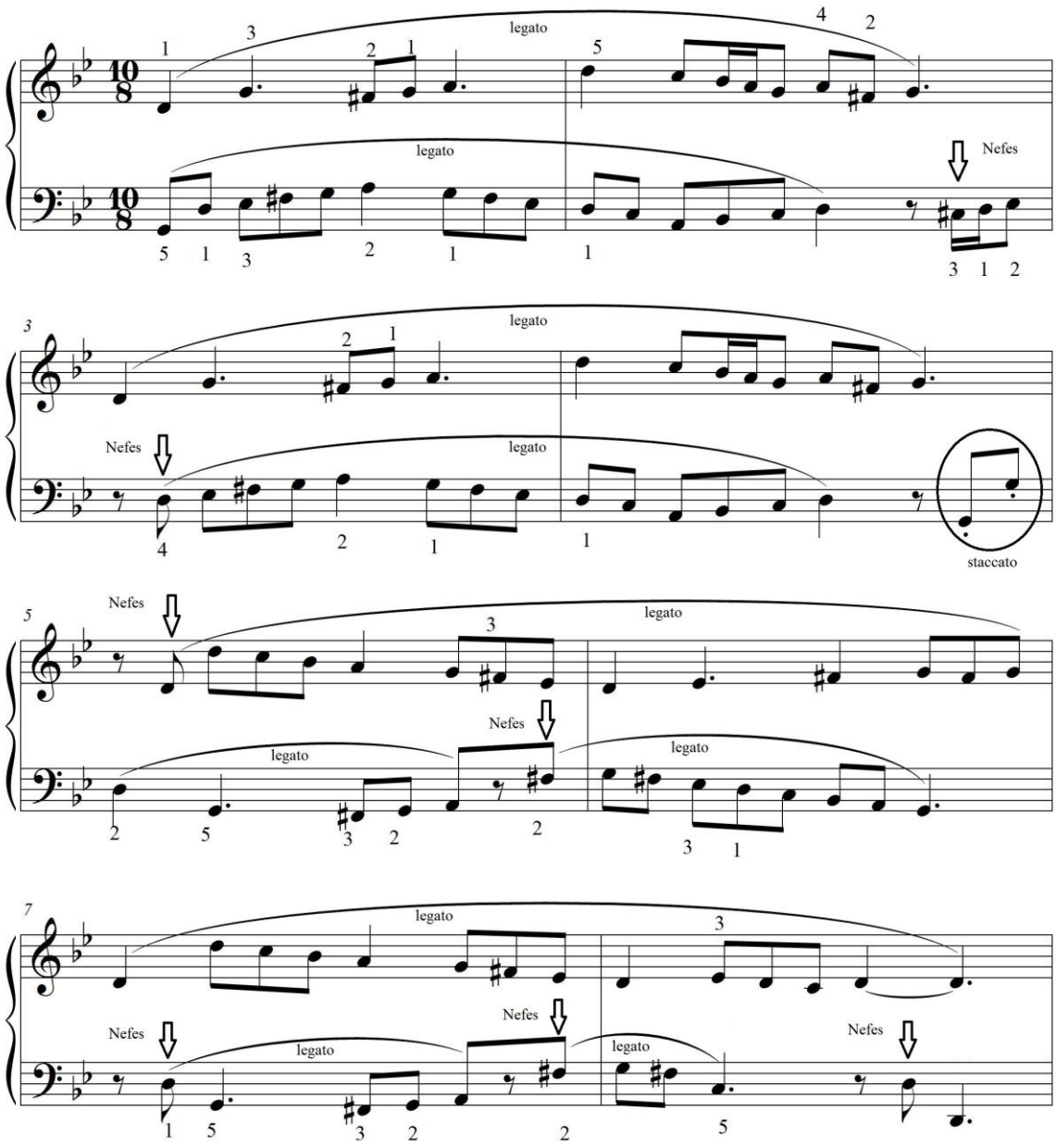
Kazanım 3. Eserde geçen temel piyano teknikleri hakkında bilgi verebilme.

Kritik Davranışlar

a) Eserde geçen legato ve staccato tekniklerini gösterme.

b) Eserdeki nefes yerleri ve parmak geçişlerine dikkat etme.

3. Etkinlik: Eserde geçen temel piyano teknikleri hakkında bilgi verilir. Öğrenci, eserin (A) bölümündeki legato ve staccato tekniklerinin bulunduğu yerler varsa belirler. Ayrıca eserdeki nefes yerleri ve parmak geçişlerini fark eder.

Şekil 15. Nihavent eserin (A) bölümünde yer alan temel piyano teknikleri

Kazanım 4. Eserin ölçüsü hakkında bilgi verip vuruş şemasını gösterebilme.

Kritik Davranışlar

a) Eserin ölçü sayısı ve ölçü çeşidini söyleme - yazma.

b) Eserin ölçüsüne ait vuruş şemasını gösterme.

4. Etkinlik: Öğrenci, eserin ölçü sayısı ve ölçü çeşidi söyler. Ardından ölçü sayısının vuruş şemasını gösterir.

2. DERS

Konu: Nihavent Eser (A-B bölümü)

Öğrenme Alanı: *Müziksel Uygulama Alanı*

Konular

1. Piyanoda oturuş ve duruş
2. Eserin ses ve süre olarak doğru icrası
3. Eserde doğru parmak kullanımı
4. Piyano tekniklerini icrada uygulama

Öğrenme Yaşantıları (Etkinlikler, Kazanımlar, Kritik Davranışlar)

Kazanım 1. Piyanoda doğru bir oturuş ve duruş sağlayabilme.

Kritik Davranışlar

a) Piyano taburesinin konumu ve yüksekliğini ayarlama.
b) Piyanodaki oturuş ve duruşuna dikkat etme.

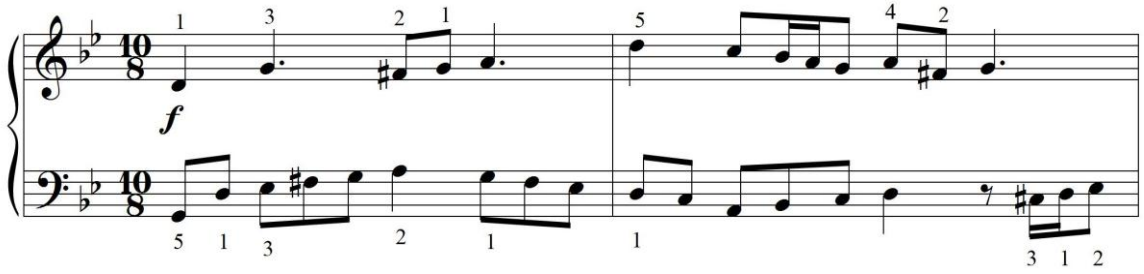
1. Etkinlik: Öğrencinin piyanoda oturuş ve duruşu kontrol edilir ve gerekli uyarılarda bulunulur. Öğrenci tabureye otururken, piyanonun ortasına dikkat ederek, yeterli uzaklık sağlanacak şekilde tabureyi ayarlar. Aynı zamanda vücudunun dik olduğuna ve ayakların yere doğru bir şekilde bastığına dikkat eder. Ardından ellerini piyanoda doğru konumlandırmaya özen gösterir.

Kazanım 2. Eserdeki notaları doğru seslerle ve doğru nota süreleri ile çalabilme.

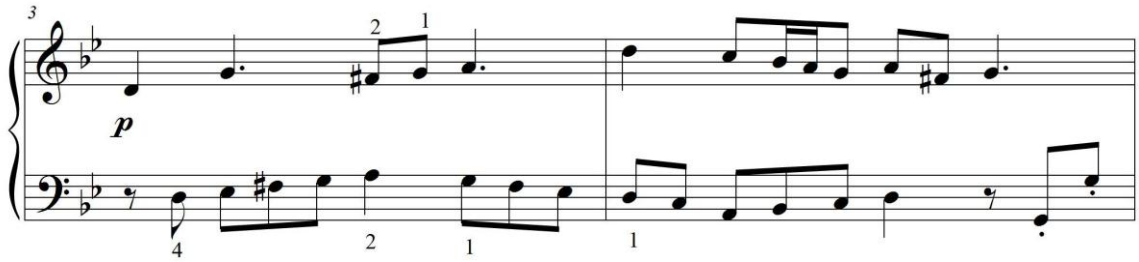
Kritik Davranışlar

a) Eserdeki notaları doğru seslendirme.
b) Eserde geçen nota sürelerini doğru seslendirme.

2. Etkinlik: Öğrenci, eserin (A) bölümünü doğru nota sesleri ve doğru nota sürelerine dikkat ederek, araştırmacı gözetiminde çalışır. Öğrenci yanlış notalara bastığında veya nota değerlerine dikkat etmediğinde araştırmacının uyarılarına dikkat eder. Gerektiğinde ilgili kısımlar tekrarlanarak çalışılır. Öğrenci Nihavent eserin (A) bölümünü ikişerli ölçüler halinde, cümle bütünlüğüne dikkat ederek çalışır.

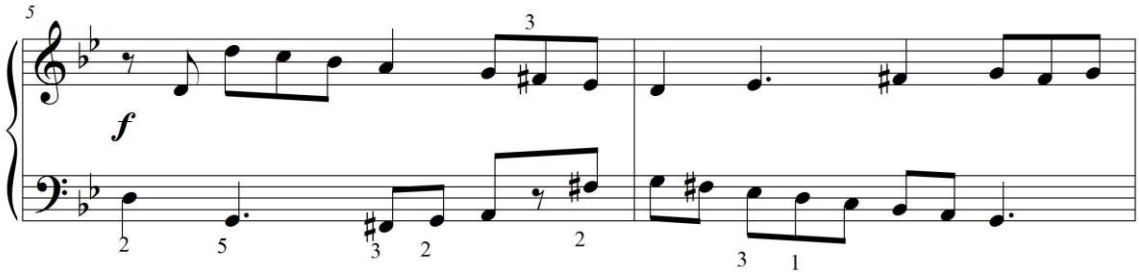

Şekil 16. Nihavent eserin (A) bölümüne ait 1. ve 2. ölçü

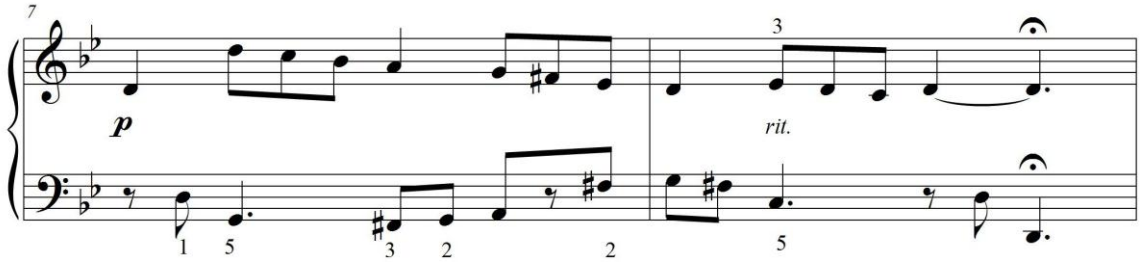

Şekil 17. Nihavent eserin (A) bölümüne ait 3. ve 4. ölçü

Ardından, öğrenci bu dört ölçüyü birleştirerek tekrarlar. Bu çalışmalar yapıldıktan sonra diğer ölçüleri çalışır.

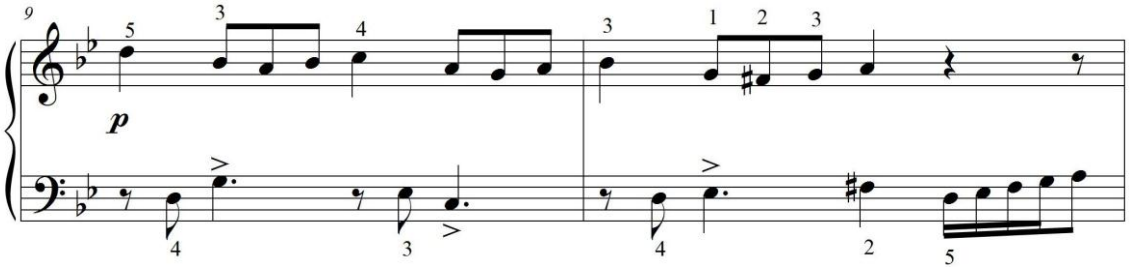
Şekil 18. Nihavent eserin (A) bölümüne ait 5. ve 6. ölçü
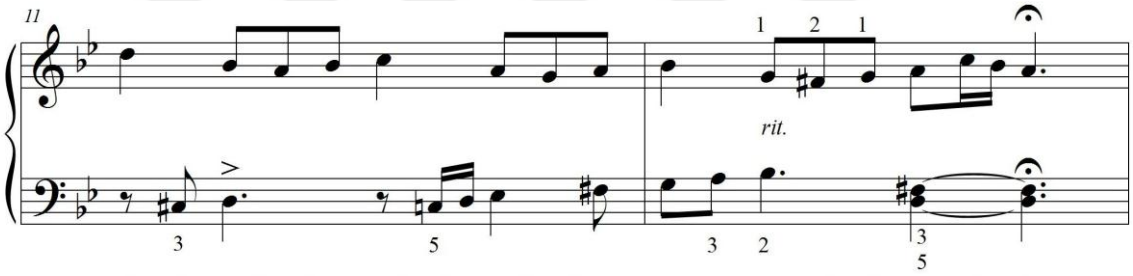

Şekil 19. Nihavent eserin (A) bölümüne ait 7. ve 8. ölçü

Öğrenci bu dört ölçüyü de birleştirerek tekrarlar. Belli bir çalma düzeyine ulaştıktan sonra Nihavent eserin (A) bölümüne ait 1'den 8'e kadar olan ölçüleri birleştirilerek tekrar eder.

Öğrenci daha sonraki derste Nihavent eserin (B) bölümünü ikişerli ölçüler halinde, cümle bütünlüğüne dikkat ederek çalışır.

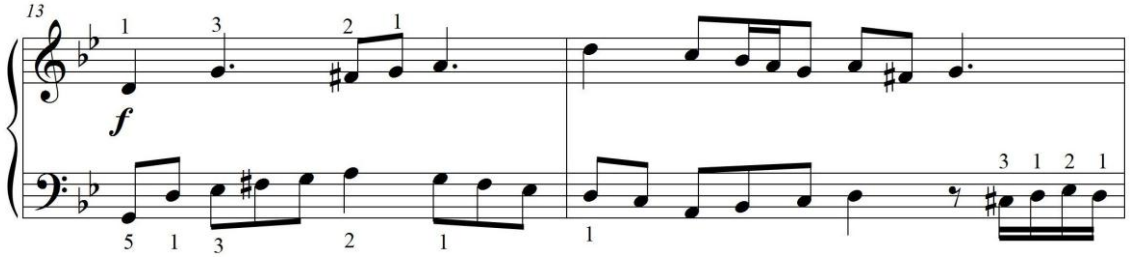

Şekil 20. Nihavent eserin (B) bölümüne ait 1. ve 2. ölçü

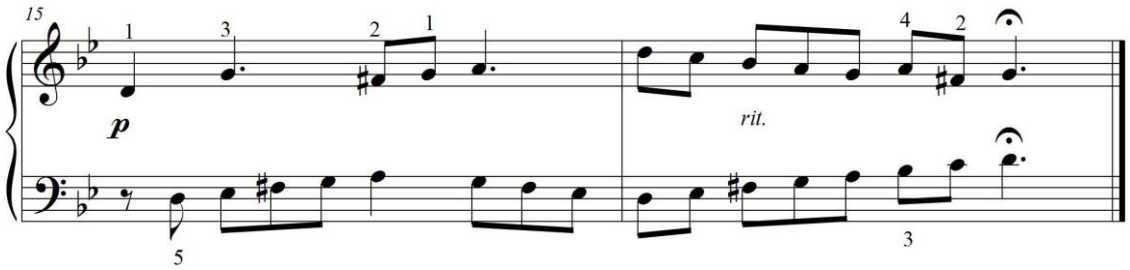

Şekil 21. Nihavent eserin (B) bölümüne ait 3. ve 4. ölçü

Ardından, öğrenci bu dört ölçüyü birleştirerek tekrarlar. Bu çalışmalar yapıldıktan sonra diğer ölçüleri çalışır.

Şekil 22. Nihavent eserin (B) bölümüne ait 5. ve 6. ölçü

Şekil 23. Nihavent eserin (B) bölümüne ait 7. ve 8. ölçü

Öğrenci bu dört ölçüyü de birleştirerek tekrarlar. Belli bir çalma düzeyine ulaştıktan sonra Nihavent eserin (B) bölümüne ait 1'den 8'e kadar olan ölçüleri birleştirilerek tekrar eder. Daha sonra, Nihavent eserin (B) bölümü, bir önceki derste çalışılan Nihavent eserin (A) bölümüyle birleştirir, (A) ve (B) bölümlerini bir bütün olarak tekrar eder.

Kazanım 3. Eserdeki parmak numaralarını doğru şekilde uygulayabilme.

Kritik Davranışlar

- **a)** Eseri doğru parmak numaraları kullanarak seslendirme.
- **b)** Eserde belirtilen parmak geçişlerine dikkat etme.

3. Etkinlik: Öğrenci, eserin (A) bölümündeki parmak numaralarına dikkat ederek, araştırmacı gözetiminde çalışır. Öğrenci eserde belirtilen parmak numarasına göre hareket etmediğinde araştırmacının uyarılarına dikkat eder. Gerektiğinde ilgili kısımlar tekrarlanarak çalışılır.

Kazanım 4. Eserin (A) bölümünde geçen temel piyano tekniklerini uygulayabilme

Kritik Davranışlar

- **a)** Eserde geçen legato tekniğini doğru bir şekilde seslendirme
- **b)** Eserde geçen staccato tekniğini doğru bir şekilde seslendirme
- **c)** Eserde bulunan nefes hareketlerini doğru bir şekilde seslendirme
- **d)** Eserde bulunan parmak geçişlerini doğru bir şekilde seslendirme

4. Etkinlik: Öğrenci, eserin A bölümü temel piyano teknikleri çerçevesinde araştırmacı ile birlikte çalışır. Aynı zamanda eserde bulunan legato ve staccato tekniklerinin doğru olarak uygulanmasına dikkat eder. Buna ek olarak eserin belirli yerlerinde bulunan ifade nefesleri gerektiği biçimde uygular. Ayrıca makamsal eserlerde karşılaşılan farklı aralıklardaki

parmak geçişlerine dikkat eder ve araştırmacının uyarılarını önemser. Böylelikle iki elin eşgüdümlü bir şekilde ilerlemesi için gerekli olan temel adımlar atılmaya başlanır.

3.DERS

Konu: Nihavent Eser (A-B bölümü)

Öğrenme Alanı: Müziksel Yorumlama Alanı

Konular

1. Eserde yer alan müzik cümleleri
2. Eserde yer alan nüans terimleri
3. Eseri yorumlamada müzikal bütünlük

Öğrenme Yaşantıları (Etkinlikler, Kazanımlar, Kritik Davranışlar)

Kazanım 1. Eserde geçen kontrpuantal müzik cümlelerini fark edebilme
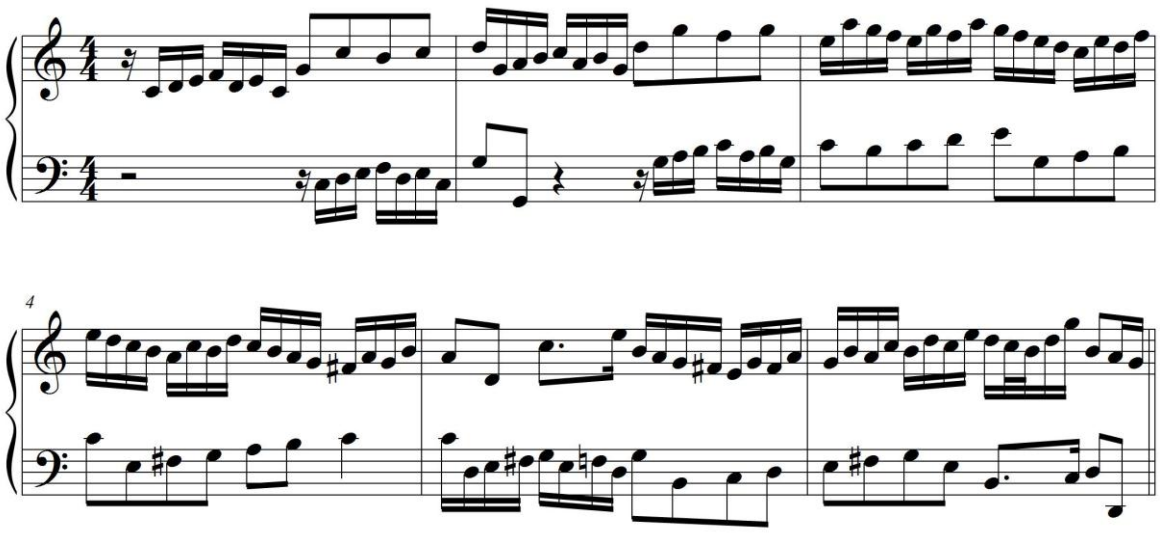
Kritik Davranışlar

a) "Polifonik" kavramını ayırt etme.

b) Eserdeki kontrpuantal müzik cümlelerini ayırma.

1. Etkinlik: Öğrenciye, polifonik müziğin tanımı yapılır ve yatay çokseslilik olduğu bilgisi verilir. Bunun yanında; homofonik müziğin ise dikey çokseslilik olduğu dile getirilerek aradaki fark vurgulanır. Buna ek olarak; kontrpuan ile aynı anlama gelmediği belirtilir. Ardından J.S.Bach'ın en büyük polifoni usta olduğu söylenir ve dünyanın her yerinde piyano eğitiminde, polifonik eser olarak Bach'ın Menuetleri'nin büyük bir önem arz ettiği vurgulanır.

Daha sonra polifonik esere örnek olarak J.S.Bach'ın 1 numaralı do major iki sesli envansiyonun bir kısmı piyanoda seslendirilerek, polifonik müzikteki müzikal yapıya dikkat çekilir.

Şekil 24. J.S.Bach, BWV 772, do majör iki sesli envansiyondan bir kesit

Daha sonra öğrenci, Nihavent eseri seslendirirken, envansiyon örneğinde olduğu gibi birbirini takip eden melodik yapıları, eser üzerinde gösterir. Kontrpuantal motif ve cümlelerin öne çıkarılması gerektiği, sağ elden sol ele veya tam tersi şekilde yer alan yürüyen ezgilerin belirtilmesi yönünde bilgiler veren araştırmacının uyarılarına dikkat eder. Motifler arası ifadeleri, nefes hareketleri yardımıyla güçlendirir.
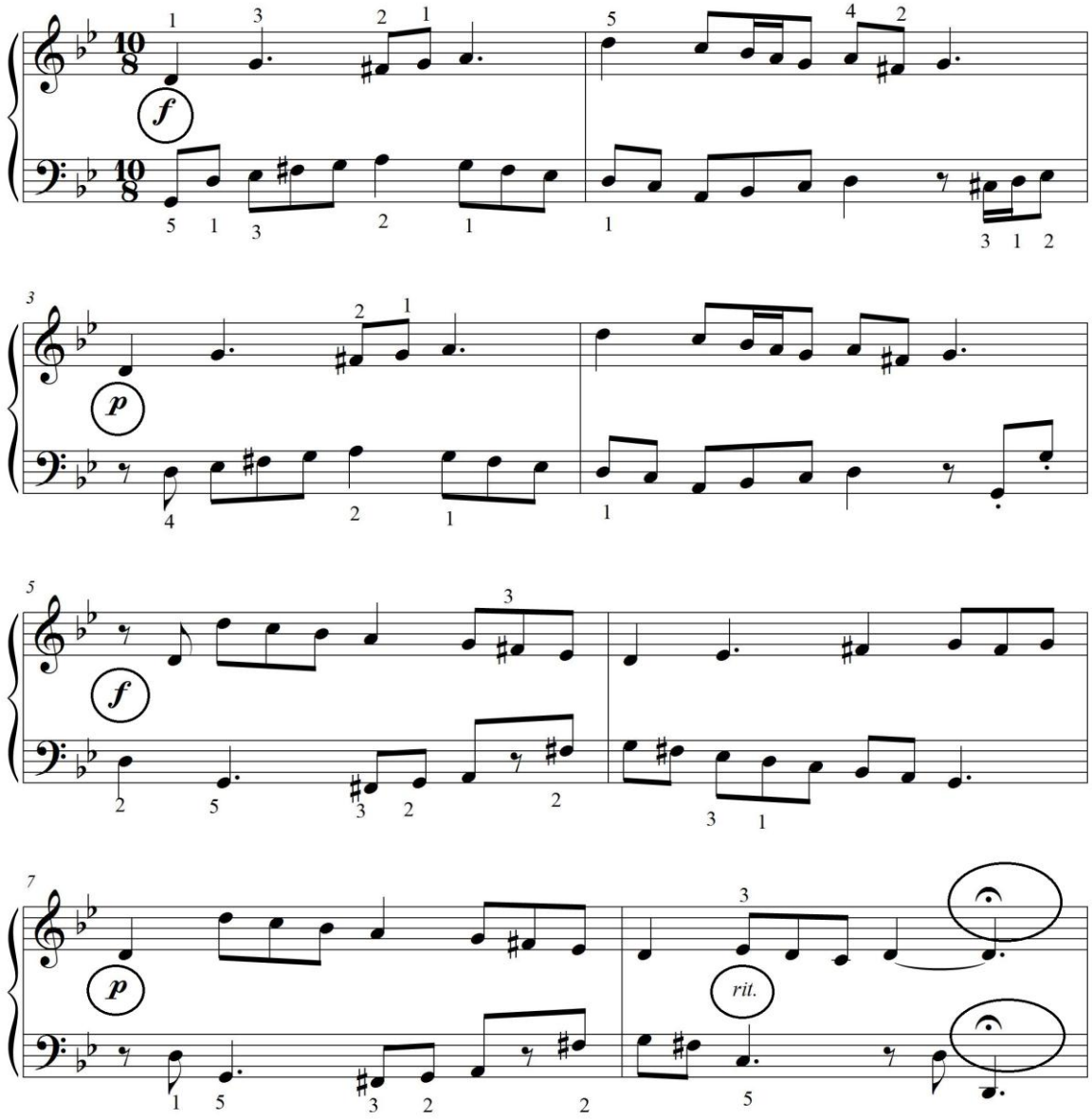
Kazanım 2. Eserde geçen nüans terimlerine tepkide bulunabilme.

Kritik Davranışlar
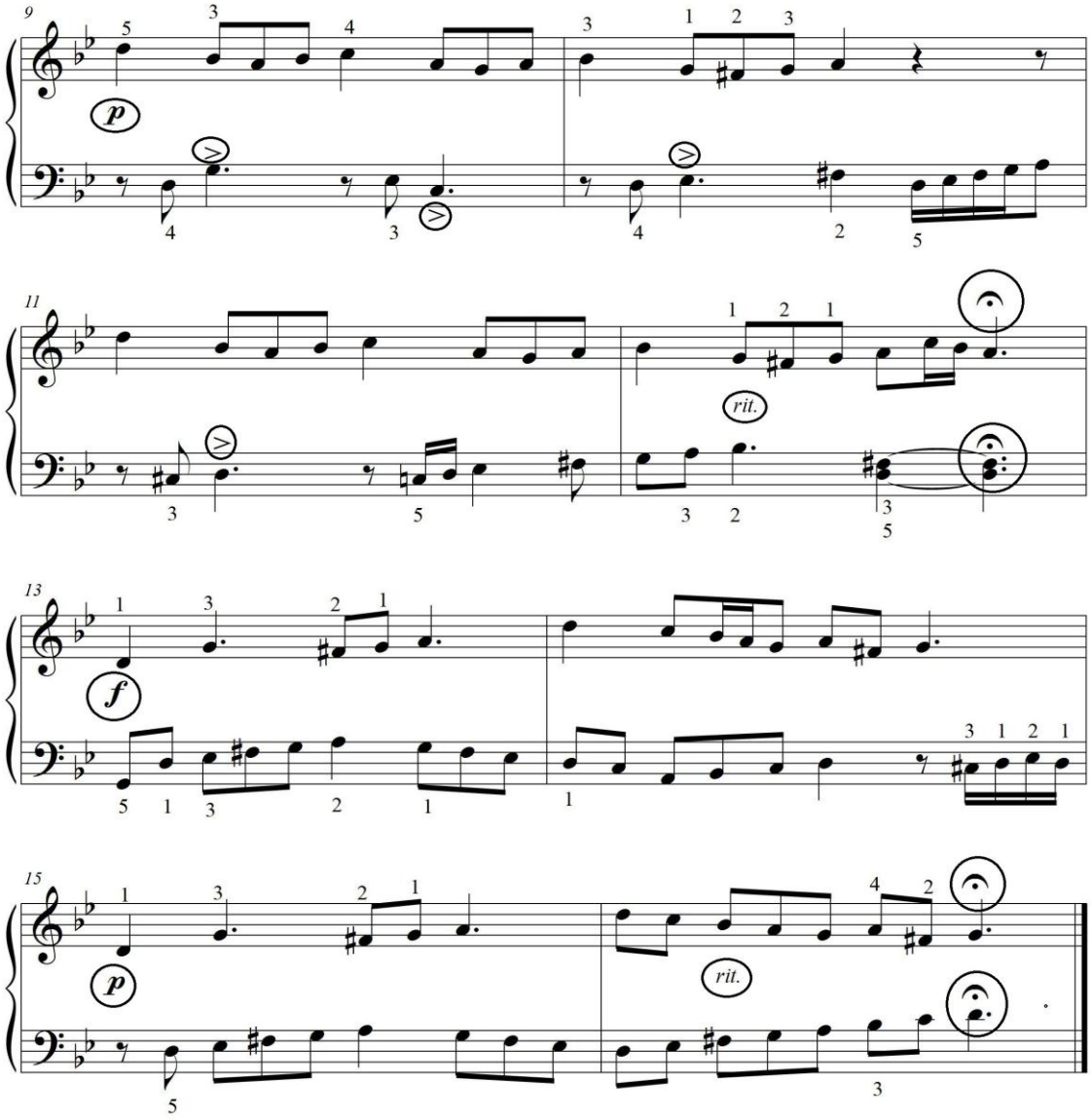
a) Eserdeki gürlük terimlerini doğru bir biçimde pratik etme.

b) Eserdeki ritardando ve puandorg terimlerini doğru bir biçimde içselleştirme.

2. Etkinlik: Öğrenci, eserde geçen nüans terimlerine dikkat eder ve gerekli ayrıntılara önem verir. Cümleler arasındaki piano ve forte nüans farkının ortaya çıkmasına özen gösterir. Ayrıca eserde geçen ritardando terimlerini doğru zamanlamayla uygular ve puandorg terimlerini de gerektiği yerde ve ölçüde kullanır.

Şekil 25. Nihavent eserin (A) bölümünde yer alan nüanslar

Şekil 26. Nihavent eserin (B) bölümünde yer alan nüanslar

Kazanım 3. Eseri kabul edilebilir bir tempoda *(moderato)* duraksamadan seslendirebilmeye gayret edebilme.

Kritik Davranışlar

a) Eseri temposuna uygun bir hızda çalmaya özen gösterme.

b) Eseri takılmadan, duraksamadan çalmaya istekli olma.

3. Etkinlik: Öğrenci, **e**serin *moderato* hızına uygun bir şekilde çalınması gerektiğine dikkat eder. Araştırmacının örnek olarak gösterdiği tempoya uygun olarak hareket eder. Ayrıca eseri duraksamadan, akıcı bir şekilde seslendirmeye özen gösterir.

Kazanım 4. Eserde müzikal anlamda bütünlük sağlayabilme.

Kritik Davranışlar

a) Eserdeki kontrpuantal cümleleri doğru bir biçimde çalmayı alışkanlık edinme.

b) Eserdeki nüans bütünlüğünü örgütleme.

4. Etkinlik: Eserin müzikal bütünlüğünün sağlanması konusunda gerekli uyarılar yapılır. Eser kontrpuantal bir yapıda olduğu için, öğrenci özellikle ön plana çıkan motif ve cümlelerin belirtilmesine büyük önem gösterir. Ayrıca nüans terimlerinin nefes hareketlerinin doğru uygulanması da müzikal bütünlüğün korunması açısından önem teşkil ettiği için öğrenci, gerekli uyarılara dikkat eder.

4.DERS

Konu: Nikriz Eser (- A - bölümü)

Öğrenme Alanı: *Müzik Teori Bilgisi*

Konular:

5. Nikriz makam dizisi

6. Eserin (A) bölümünde yer alan motif ve cümleler

7. Eserin (A) bölümünde kullanılan temel piyano teknikleri

8. Eserin ölçüsü ve vuruş şeması

Öğrenme Yaşantıları (Etkinlikler, Kazanımlar, Kritik Davranışlar)
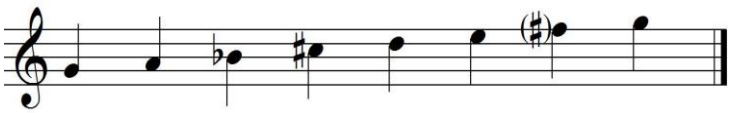
Kazanım 1. Nikriz makamı dizisini tanımlayabilme.

Kritik Davranışlar

c) Nikriz makam dizi seslerini dizek üzerinde gösterme.

d) Nikriz makamının geleneksel ve tampere sisteme uyarlanmış halini CD'den dinleyerek ayırt etme.

1. Etkinlik: Nikriz eserin makam dizi sesleri dizek üzerinde gösterilerek, Nikriz makamı dizisi hakkında bilgi verilir. Ardından öğrenci, gerekli kaynaklar yardımıyla, Nikriz makamı dizisinin hem geleneksel hem de tampere sisteme uyarlanmış halini CD'den dinler. Ses kaydının dinlenmesi esnasında öğrenci, nikriz dizisini nota üzerinden takip eder.

Şekil 27. Nikriz makamı dizisi
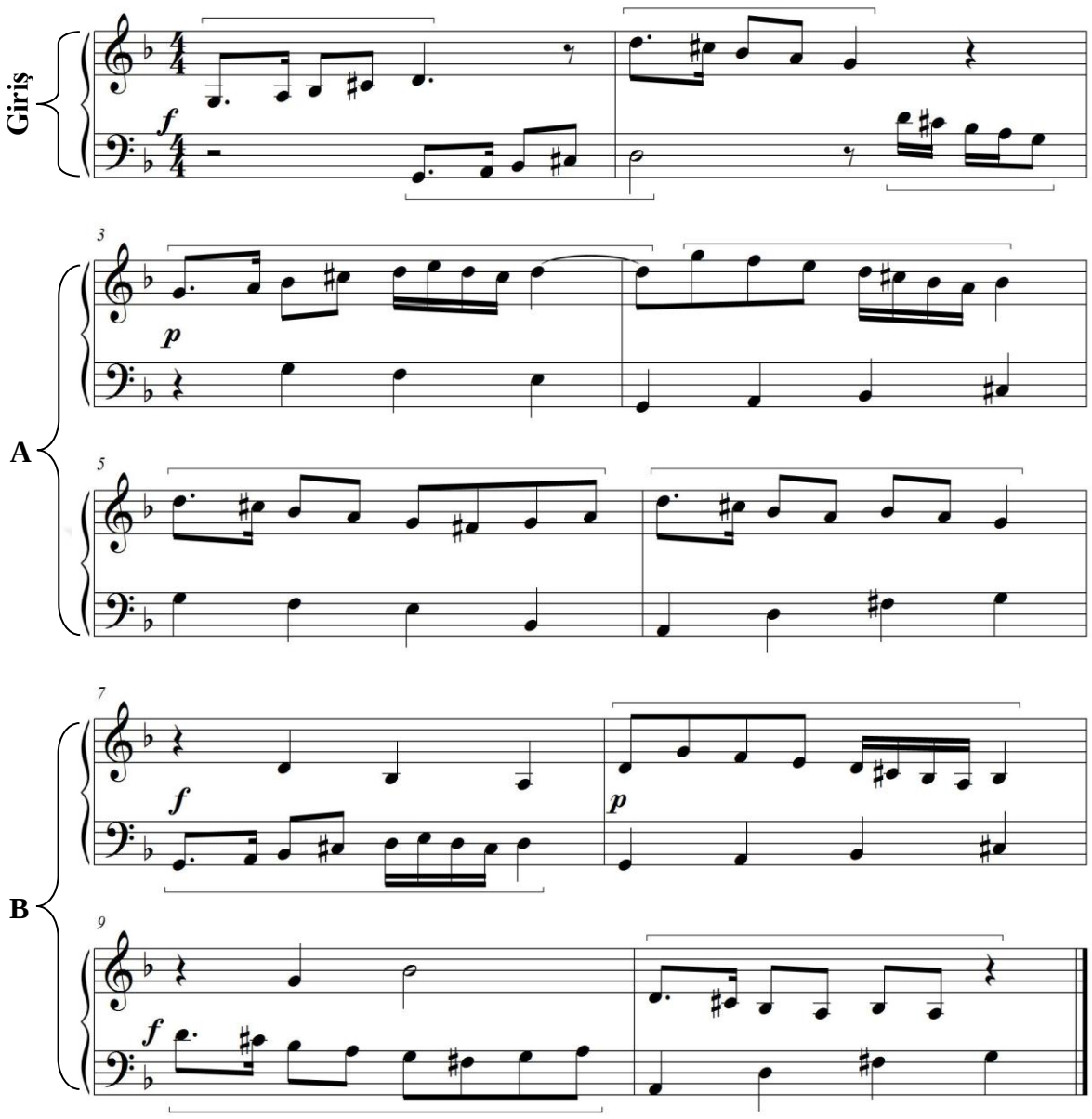
Kazanım 2. Eserin (A) bölümündeki motif ve cümleleri kavrayabilme

Kritik Davranışlar

c) Eserin (A) bölümündeki motifleri nota üzerinde işaretleyerek gösterme.

d) Eserin (A) bölümündeki cümleleri nota üzerinde işaretleyerek gösterme.

2. Etkinlik: Öğrenci, eserin (A) bölümündeki motifleri nota üzerinde işaretlenerek uygulamalı olarak gösterir. Ardından eserin (A) bölümündeki müzikal cümleleri işaretleyerek gösterir. Eser kontrpuantal olduğu için motif ve cümlelerin müzikal anlamdaki önemini fark eder.

Şekil 28. Nikriz eserin (A) bölümünde yer alan motif ve cümleler
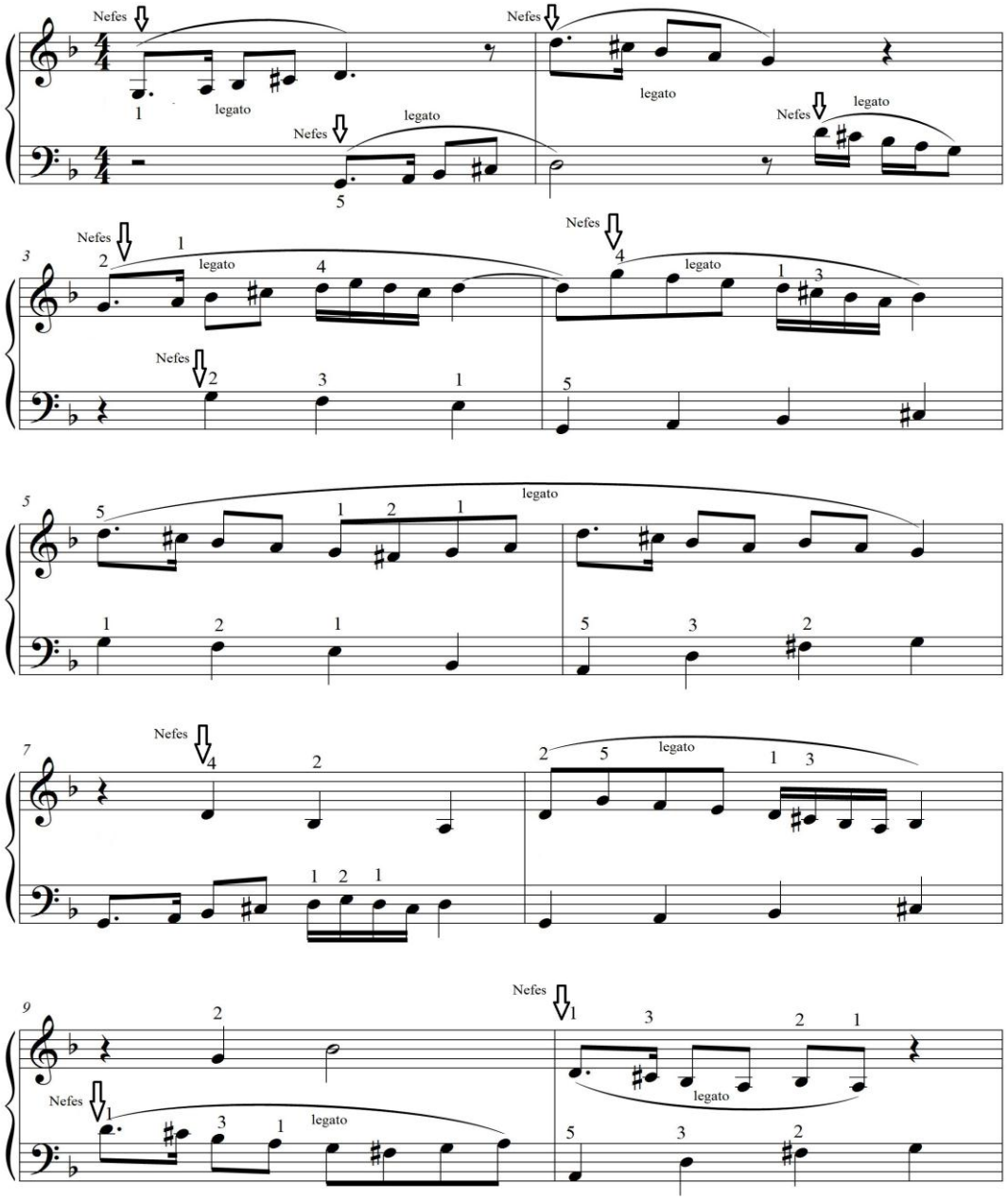
Kazanım 3. Eserde geçen temel piyano teknikleri hakkında bilgi verebilme.

Kritik Davranışlar

c) Eserde geçen legato ve staccato tekniklerini gösterme.

d) Eserdeki nefes yerleri ve parmak geçişlerine dikkat etme.

3. Etkinlik: Eserde geçen temel piyano teknikleri hakkında bilgi verilir. Öğrenci, eserin (A) bölümündeki legato ve staccato tekniklerinin bulunduğu yerler varsa belirler. Ayrıca eserdeki nefes yerleri ve parmak geçişlerini fark eder.

Şekil 29. Nikriz eserin (A) bölümünde yer alan temel piyano teknikleri

Kazanım 4. Eserin ölçüsü hakkında bilgi verip vuruş şemasını gösterebilme.

Kritik Davranışlar

c) Eserin ölçü sayısı ve ölçü çeşidini söyleme-yazma.

d) Eserin ölçüsüne ait vuruş şemasını gösterme.

4. Etkinlik: Öğrenci, eserin ölçü sayısı ve ölçü çeşidi söyler. Ardından ölçü sayısının vuruş şemasını gösterir.

5. DERS

Konu: **Nikriz Eser (A-B bölümü)**

Öğrenme Alanı: *Müziksel Uygulama Alanı*

Konular

5. Piyanoda oturuş ve duruş
6. Eserin ses ve süre olarak doğru icrası
7. Eserde doğru parmak kullanımı
8. Piyano tekniklerini icrada uygulama

Öğrenme Yaşantıları (Etkinlikler, Kazanımlar, Kritik Davranışlar)

Kazanım 1. Piyanoda doğru bir oturuş ve duruş sağlayabilme.

Kritik Davranışlar

c) Piyano taburesinin konumu ve yüksekliğini ayarlama.
d) Piyanodaki oturuş ve duruşuna dikkat etme.
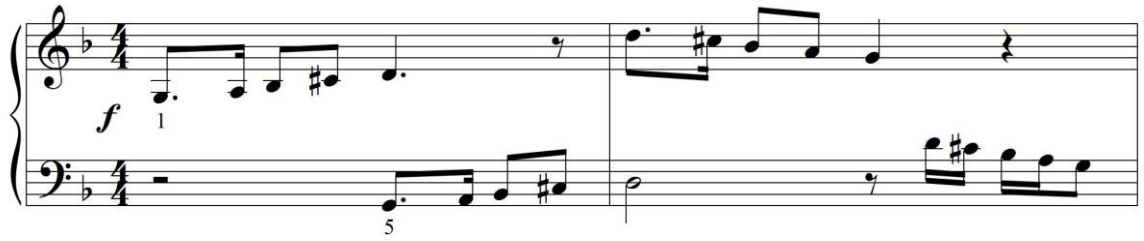
1. Etkinlik: Öğrencinin piyanoda oturuş ve duruşu kontrol edilir ve gerekli uyarılarda bulunulur. Öğrenci tabureye otururken, piyanonun ortasına dikkat ederek, yeterli uzaklık sağlanacak şekilde tabureyi ayarlar. Aynı zamanda vücudunun dik olduğuna ve ayakların yere doğru bir şekilde bastığına dikkat eder. Ardından ellerini piyanoda doğru konumlandırmaya özen gösterir.

Kazanım 2. Eserdeki notaları doğru seslerle ve doğru nota süreleri ile çalabilme.

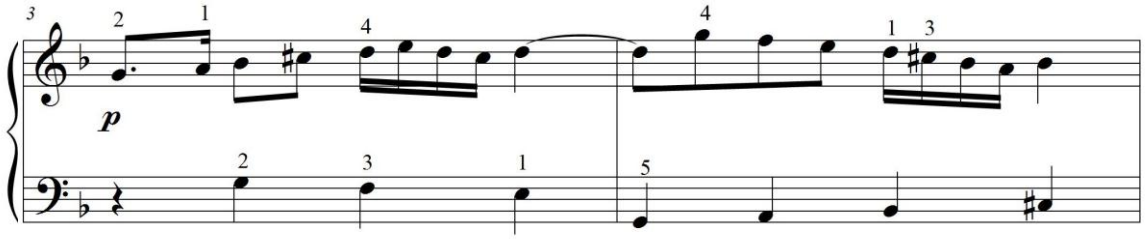
Kritik Davranışlar

c) Eserdeki notaları doğru seslendirme.
d) Eserde geçen nota sürelerini doğru seslendirme.
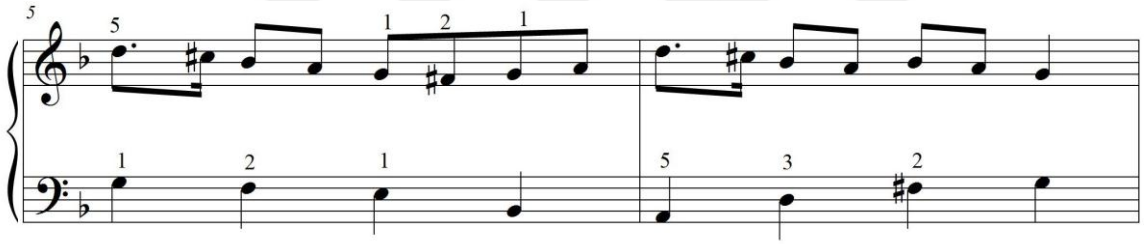
2. Etkinlik: Öğrenci, eserin (A) bölümünü doğru nota sesleri ve doğru nota sürelerine dikkat ederek, araştırmacı gözetiminde çalışır. Öğrenci yanlış notalara bastığında veya nota değerlerine dikkat etmediğinde araştırmacının uyarılarına dikkat eder. Gerektiğinde ilgili kısımlar tekrarlanarak çalışılır. Öğrenci Nikriz eserin (A) bölümünü ikişerli ölçüler halinde, cümle bütünlüğüne dikkat ederek çalışır.

Şekil 30. Nikriz eserin (A) bölümüne ait 1. ve 2. ölçü

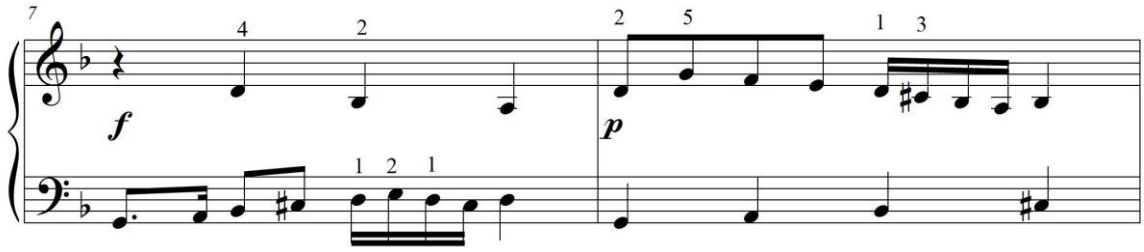

Şekil 31. Nikriz eserin (A) bölümüne ait 3. ve 4. ölçü

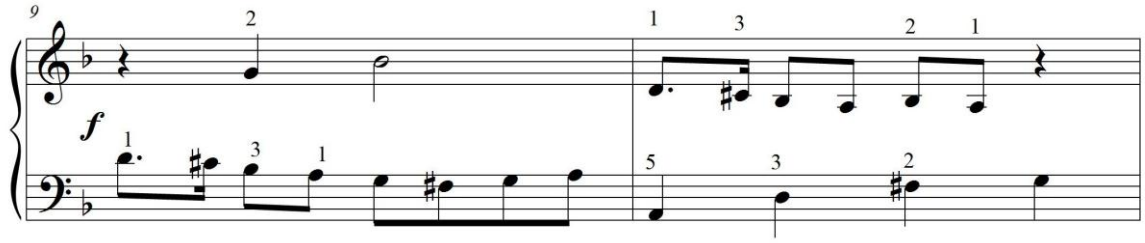

Şekil 32. Nikriz eserin (A) bölümüne ait 5. ve 6. ölçü

Ardından, öğrenci bu altı ölçüyü birleştirerek tekrarlar. Bu çalışmalar yapıldıktan sonra diğer ölçüleri çalışır.

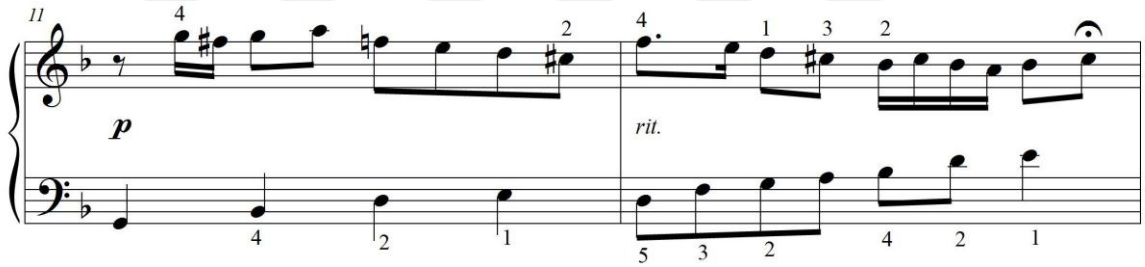
Şekil 33. Nikriz eserin (A) bölümüne ait 7. ve 8. ölçü

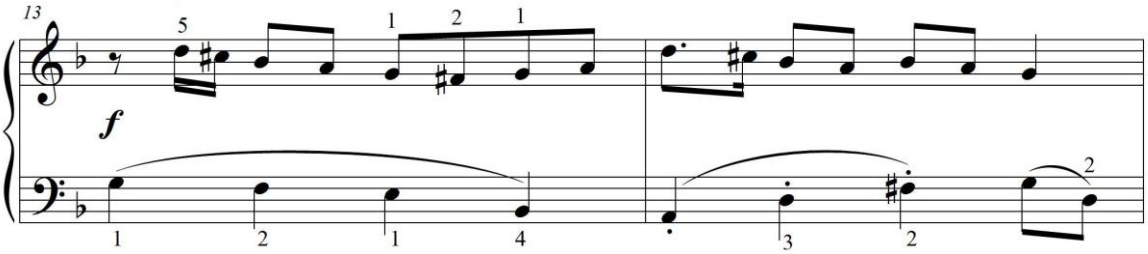
Şekil 34. Nikriz eserin (A) bölümüne ait 9. ve 10. ölçü

Öğrenci bu dört ölçüyü de birleştirerek tekrarlar. Belli bir çalma düzeyine ulaştıktan sonra Nikriz eserin (A) bölümüne ait 1'den 10'a kadar olan ölçüleri birleştirilerek tekrar eder.

Öğrenci daha sonraki derste Nikriz eserin (B) bölümünü ikişerli ölçüler halinde, cümle bütünlüğüne dikkat ederek çalışır.

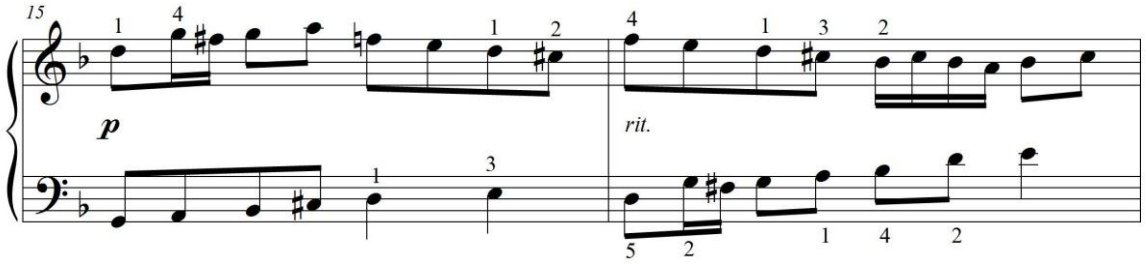

Şekil 35. Nikriz eserin (B) bölümüne ait 1. ve 2. ölçü

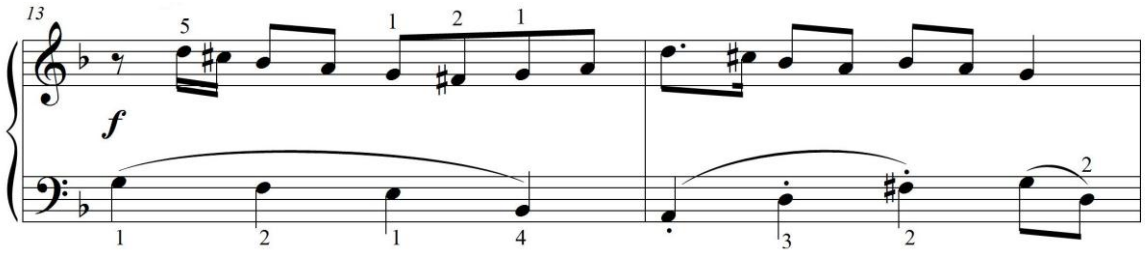

Şekil 36. Nikriz eserin (B) bölümüne ait 3. ve 4. ölçü
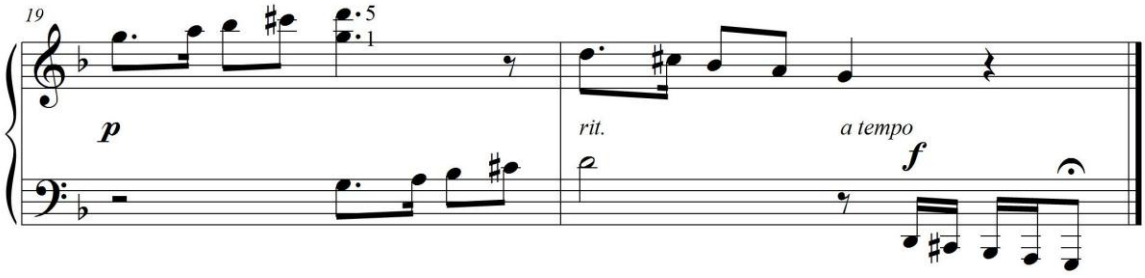
Ardından, öğrenci bu dört ölçüyü birleştirerek tekrarlar. Bu çalışmalar yapıldıktan sonra diğer ölçüleri çalışır.

Şekil 37. Nikriz eserin (B) bölümüne ait 5. ve 6. ölçü

Şekil 38. Nikriz eserin (B) bölümüne ait 7. ve 8. ölçü

Şekil 39. Nikriz eserin (B) bölümüne ait 9. ve 10. ölçü

Öğrenci bu altı ölçüyü de birleştirerek tekrarlar. Belli bir çalma düzeyine ulaştıktan sonra Nikriz eserin (B) bölümüne ait 1'den 10'e kadar olan ölçüleri birleştirilerek tekrar eder. Daha sonra, Nikriz eserin (B) bölümü, bir önceki derste çalışılan Nikriz eserin (A) bölümüyle birleştirir, (A) ve (B) bölümlerini bir bütün olarak tekrar eder.

Kazanım 3. Eserdeki parmak numaralarını doğru şekilde uygulayabilme.

Kritik Davranışlar

- **c)** Eseri doğru parmak numaraları kullanarak seslendirme.
- **d)** Eserde belirtilen parmak geçişlerine dikkat etme.

3. Etkinlik: Öğrenci, eserin (A) bölümündeki parmak numaralarına dikkat ederek, araştırmacı gözetiminde çalışır. Öğrenci eserde belirtilen parmak numarasına göre hareket etmediğinde araştırmacının uyarılarına dikkat eder. Gerektiğinde ilgili kısımlar tekrar tekrar çalışılır.

Kazanım 4. Eserin (A) bölümünde geçen temel piyano tekniklerini uygulayabilme

Kritik Davranışlar

e) Eserde geçen legato tekniğini doğru bir şekilde seslendirme
f) Eserde geçen staccato tekniğini doğru bir şekilde seslendirme
g) Eserde bulunan nefes hareketlerini doğru bir şekilde seslendirme
h) Eserde bulunan parmak geçişlerini doğru bir şekilde seslendirme

4. Etkinlik: Öğrenci, eserin A bölümü temel piyano teknikleri çerçevesinde araştırmacı ile birlikte çalışır. Aynı zamanda eserde bulunan legato ve staccato tekniklerinin doğru olarak uygulanmasına dikkat eder. Buna ek olarak eserin belirli yerlerinde bulunan ifade nefesleri gerektiği biçimde uygular. Ayrıca makamsal eserlerde karşılaşılan farklı aralıklardaki parmak geçişlerine dikkat eder ve araştırmacını uyarılarını önemser. Böylelikle iki elin eşgüdümlü bir şekilde ilerlemesi için gerekli olan temel adımlar atılmaya başlanır.

6.DERS

Konu: **Nikriz Eser (A-B bölümü)**

Öğrenme Alanı: Müziksel Yorumlama Alanı

Konular

4. Eserde yer alan müzik cümleleri
5. Eserde yer alan nüans terimleri
6. Eseri yorumlamada müzikal bütünlük

Öğrenme Yaşantıları (Etkinlikler, Kazanımlar, Kritik Davranışlar)
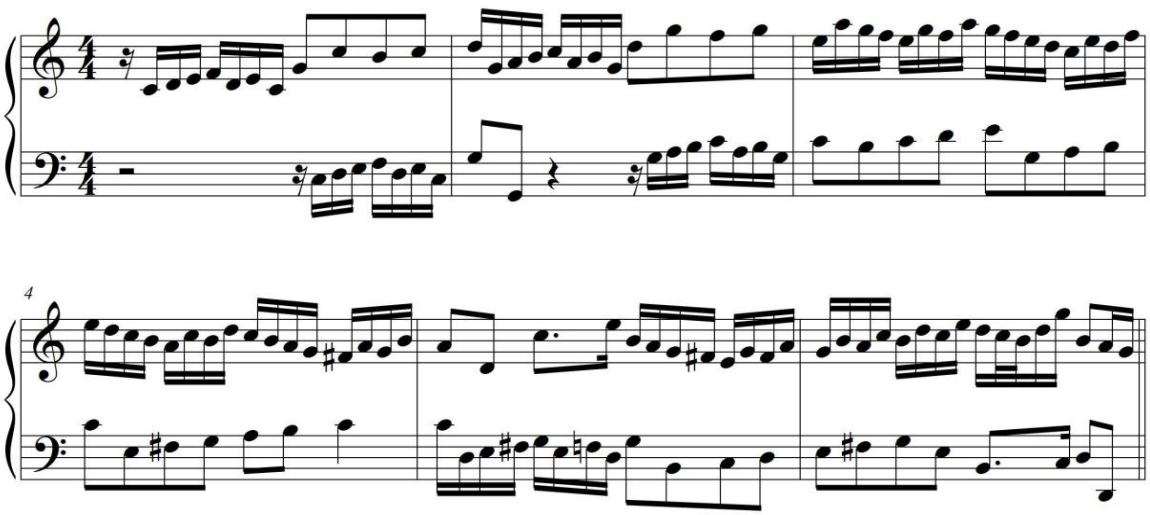
Kazanım 1. Eserde geçen kontrpuantal müzik cümlelerini fark edebilme

Kritik Davranışlar

c) "Polifonik" kavramını ayırt etme.
d) Eserdeki kontrpuantal müzik cümlelerini ayırma

1. Etkinlik: Öğrenciye, polifonik müziğin tanımı yapılır ve yatay çokseslilik olduğu bilgisi verilir. Bunun yanında; homofonik müziğin ise dikey çokseslilik olduğu dile getirilerek aradaki fark vurgulanır. Buna ek olarak; kontrpuan ile aynı anlama gelmediği belirtilir. Ardından J.S.Bach'ın en büyük polifoni usta olduğu söylenir ve dünyanın her yerinde piyano eğitiminde, polifonik eser olarak Bach'ın Menuetleri'nin büyük bir önem arz ettiği vurgulanır.

Daha sonra polifonik esere örnek olarak J.S.Bach'ın 1 numaralı do major iki sesli envansiyonun bir kısmı piyanoda seslendirilerek, polifonik müzikteki müzikal yapıya dikkat çekilir.

Şekil 40. J.S.Bach, BWV 772, do majör iki sesli envansiyondan bir kesit

Daha sonra öğrenci, Nikriz eseri seslendirirken, envansiyon örneğinde olduğu gibi birbirini takip eden melodik yapıları, eser üzerinde gösterir. Kontrpuantal motiflerin öne çıkarılması gerektiği, sağ elden sol ele veya tam tersi şekilde yer alan yürüyen ezgilerin belirtilmesi yönünde bilgiler veren araştırmacının uyarılarına dikkat eder. Motifler arası ifadeleri, nefes hareketleri yardımıyla güçlendirir.
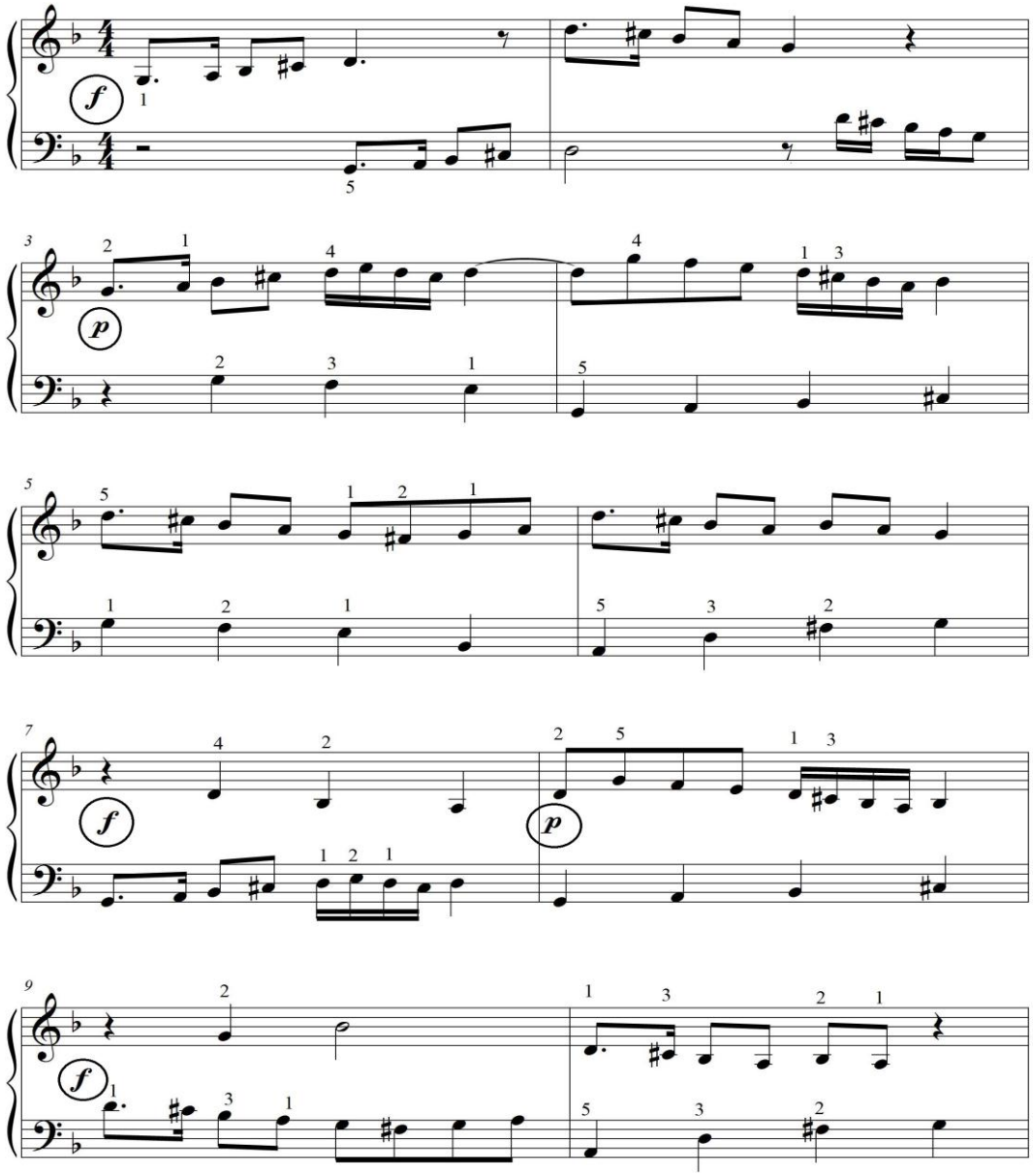
Kazanım 2. Eserde geçen nüans terimlerine tepkide bulunabilme

Kritik Davranışlar
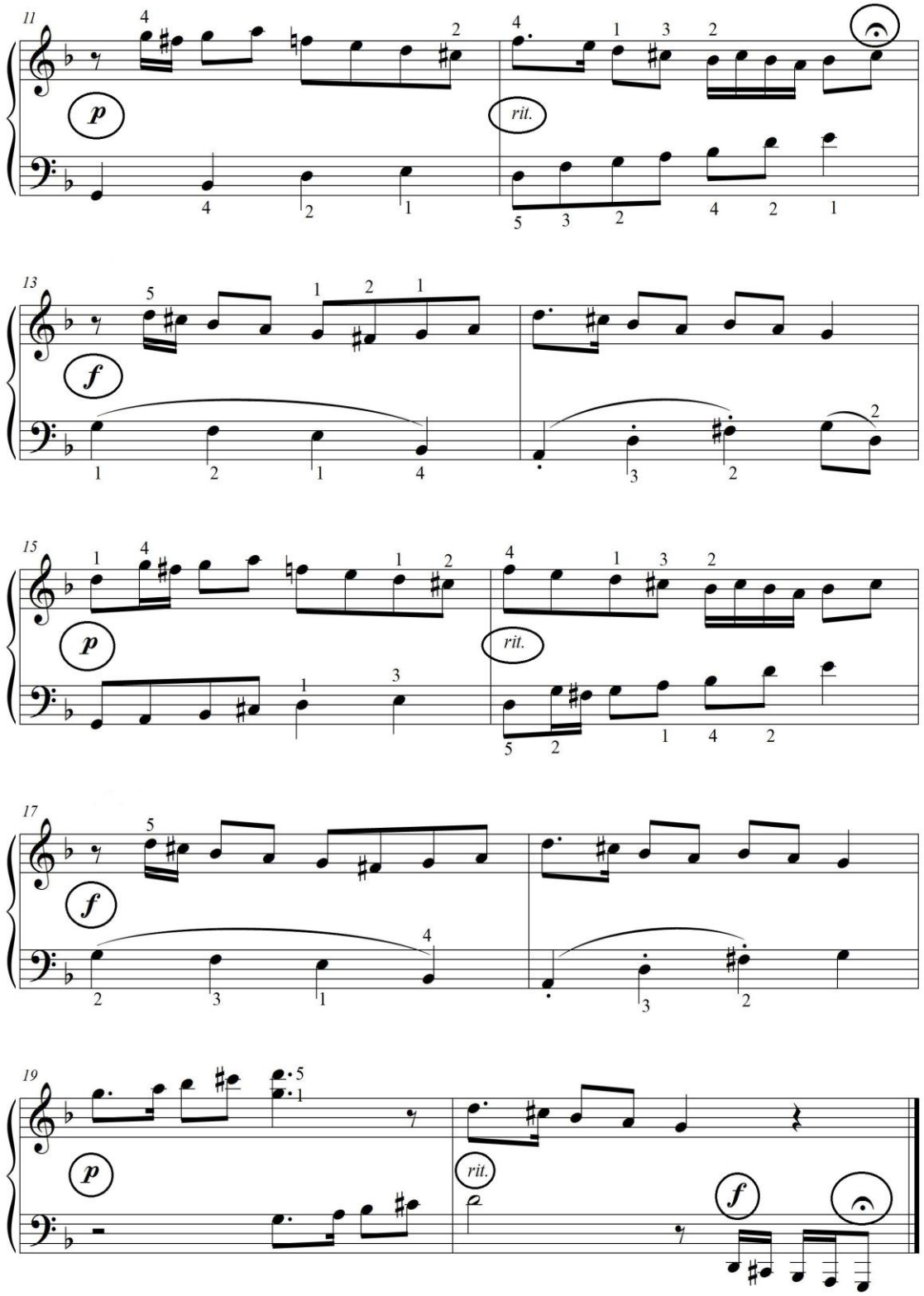
c) Eserdeki gürlük terimlerini doğru bir biçimde pratik etme

d) Eserdeki ritardando ve puandorg terimlerini doğru bir biçimde içselleştirme

2. Etkinlik: Öğrenci, eserde geçen nüans terimlerine dikkat eder ve gerekli ayrıntılara önem verir. Cümleler arasındaki piano ve forte nüans farkının ortaya çıkmasına özen gösterir. Ayrıca eserde geçen ritardando terimlerini doğru zamanlamayla uygular ve puandorg terimlerini de gerektiği yerde ve ölçüde kullanır.

Şekil 41. Nikriz eserin (A) bölümünde yer alan nüanslar

Şekil 42. Nikriz eserin (B) bölümünde yer alan nüanslar

Kazanım 3. Eseri kabul edilebilir bir tempoda (moderato) duraksamadan seslendirebilmeye gayret edebilme

Kritik Davranışlar

a) Eseri temposuna uygun bir hızda çalmaya özen gösterme

b) Eseri takılmadan, duraksamadan çalmaya istekli olma

3. Etkinlik: Öğrenci, **e**serin moderato hızına uygun bir şekilde çalınması gerektiğine dikkat eder. Araştırmacının örnek olarak gösterdiği tempoya uygun olarak hareket eder. Ayrıca eseri duraksamadan, akıcı bir şekilde seslendirmeye özen gösterir.

Kazanım 4. Eserde müzikal anlamda bütünlük sağlayabilme.

Kritik Davranışlar

a) Eserdeki kontrpuantal cümleleri doğru bir biçimde çalmayı alışkanlık edinme

b) Eserdeki nüans bütünlüğünü örgütleme

4. Etkinlik: Eserin müzikal bütünlüğünün sağlanması konusunda gerekli uyarılar yapılır. Eser kontrpuantal bir yapıda olduğu için, öğrenci özellikle ön plana çıkan motif ve cümlelerin belirtilmesine büyük önem gösterir. Ayrıca nüans terimlerinin nefes hareketlerinin doğru uygulanması da müzikal bütünlüğün korunması açısından önem teşkil ettiği için öğrenci, gerekli uyarılara dikkat eder.

4.3. MAKEÇAM'ın Etkililiğine İlişkin Nihavent Eserin Seslendirilmesinde Öğrencilerin Ön Test – Son Test Sonuçlarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın üçüncü alt problemi "çalışma modelinde yer alan nihavent makamındaki eserin seslendirilmesinde örneklem grubundaki öğrencilerin karşılaştırmalı ön test – son test performans sonuçları nasıldır" şeklinde ifade edilmişti. Bu soruya cevap olabilecek bulgular aşağıdadır.

Tablo 14

Öğrenci No: 1 - Nihavent Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları

NİHAVENT ESER												
			ÖN TEST				SON TEST					
		Uzamanlar	1	2	3		1	2	3			
Kriterler			1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA		
Kavramsal Boyut (20)	1	Eserin makamının dizisini tanımlayabilme	0	0	0	0	4	4	4	4		
	2	Eserdeki motifleri gösterebilme	0	0	0	0	2	2	2	2		
	3	Eserdeki cümleleri gösterebilme	1	1	1	1	4	4	4	4		
	4	Eserde geçen temel piyano tekniklerini tanımlayabilme	0	0	0	0	4	4	4	4		
	5	Eserin ölçüsünü tanımlayabilme	0	0	0	0	4	4	4	4		
		Toplam *(Kavramsal Boyut)*				1	Toplam *(Bil. B)*			18		
Teknik Boyut (35)	6	Piyanoda doğru bir oturuş ve duruş sağlayabilme	6	5	5	5,33	7	7	7	7		
	7	Notaları doğru çalabilme	6	6	6	6	7	7	7	7		
	8	Nota sürelerini doğru seslendirebilme	6	6	6	6	7	7	7	7		
	9	Parmak numaralarını doğru uygulayabilme	6	6	6	6	7	7	7	7		
	10	Temel piyano tekniklerini doğru uygulayabilme	6	5	5	5,33	7	7	7	7		
		Toplam *(Teknik Boyut)*				28,66	Toplam *(Tek. B)*			35		
Müzikal Boyut (45)	11	Müzik cümlelerini doğru ifade edebilme	7	6	6	6,33	8	7	8	7,66		
	12	Nüans terimlerini uygulayabilme	5	4	4	4,33	7	7	7	7		
	13	Eseri kabul edilebilir bir tempoda çalabilme	8	8	8	8	8	7	8	7,66		
	14	Duraksamadan çalabilme	8	8	8	8	8	8	8	8		
	15	Müzikal anlamda bütünlük sağlayabilme	7	6	6	6,33	8	8	8	8		
		Toplam *(Müzikal Boyut)*				32,99	Toplam*(Müz. B)*			38,32		
		TOPLAM ÖN.				62,65	TOPLAM SN.			91,32		

Öğrenci-1 ön testin kavramsal boyut aşamasından 1 puan, teknik boyut aşamasından 28,66 puan, müzikal boyut aşamasından 32,99 puan ve toplamda 62,65 puan almıştır.

İlgili öğrenci son testin kavramsal boyut aşamasından 18 puan, teknik boyut aşamasından 35 puan, müzikal boyut aşamasından 38,32 puan ve toplamda 91,32 puan almıştır.

Sonuç olarak; Öğrenci-1'in toplamda ön test puanı 62,65 iken, son test puanı 91,32 olarak hesaplanmıştır. Bu durumda ilgili öğrencinin aldığı puan, ölçeğe göre 80-100 değerleri arasında olduğundan; *tamamen yeterli* düzeyinde ilerleme kaydettiği gözlenmektedir. Buradan da MAKEÇAM'ın işlevsel olduğu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 15

Öğrenci No: 2 - Nihavent Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları

			NİHAVENT ESER							
			ÖN TEST				SON TEST			
		Uzamanlar	1	2	3		1	2	3	
Kriterler			1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA
Kavramsal Boyut (20)	1	Eserin makamının dizisini tanımlayabilme	0	0	0	0	4	4	4	4
	2	Eserdeki motifleri gösterebilme	0	0	0	0	2	2	2	2
	3	Eserdeki cümleleri gösterebilme	0	0	0	0	4	4	4	4
	4	Eserde geçen temel piyano tekniklerini tanımlayabilme	0	0	0	0	3	3	3	3
	5	Eserin ölçüsünü tanımlayabilme	1	2	1	1,33	1	1	1	1
		Toplam *(Kavramsal Boyut)*				1,33	Toplam *(Bil. B)*			14
Teknik Boyut (35)	6	Piyanoda doğru bir oturuş ve duruş sağlayabilme	5	5	5	5	6	5	6	5,66
	7	Notaları doğru çalabilme	4	4	4	4	6	5	6	5,66
	8	Nota sürelerini doğru seslendirebilme	2	2	2	2	6	6	6	6
	9	Parmak numaralarını doğru uygulayabilme	4	4	4	4	6	6	6	6
	10	Temel piyano tekniklerini doğru uygulayabilme	4	3	3	3,33	5	5	6	5,33
		Toplam *(Teknik Boyut)*				18,33	Toplam *(Tek. B)*			28,65
Müzikal Boyut (45)	11	Müzik cümlelerini doğru ifade edebilme	5	4	4	4,33	7	6	7	6,66
	12	Nüans terimlerini uygulayabilme	4	3	3	3,33	6	6	6	6
	13	Eseri kabul edilebilir bir tempoda çalabilme	3	4	3	3,33	4	4	5	4,33
	14	Duraksamadan çalabilme	3	3	3	3	5	5	5	5
	15	Müzikal anlamda bütünlük sağlayabilme	4	3	3	3,33	6	6	6	6
		Toplam *(Müzikal Boyut)*				17,32	Toplam *(Müz.B)*			27,99
			TOPLAM ÖN.			36,98	TOPLAM SN.			70,64

Öğrenci-2 ön testin kavramsal boyut aşamasından 1,33 puan, teknik boyut aşamasından 18,33 puan, müzikal boyut aşamasından 17,32 puan ve toplamda 36,98 puan almıştır.

İlgili öğrenci son testin kavramsal boyut aşamasından 14 puan, teknik boyut aşamasından 28,65 puan, müzikal boyut aşamasından 27,99 puan ve toplamda 70,64 puan almıştır.

Sonuç olarak; Öğrenci-2'nin toplamda ön test puanı 36,98 iken, son test puanı 70,64 olarak hesaplanmıştır. Bu durumda ilgili öğrencinin aldığı puan, ölçeğe göre 60-79 değerleri

arasında olduğundan; *yeterli* düzeyinde ilerleme kaydettiği gözlenmektedir. Buradan da MAKEÇAM'ın işlevsel olduğu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 16

Öğrenci No: 3 - Nihavent Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları

NİHAVENT ESER												
			ÖN TEST				SON TEST					
		Uzamanlar	1	2	3		1	2	3			
Kriterler			1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA		
Kavramsal Boyut (20)	1	Eserin makamının dizisini tanımlayabilme	0	0	0	0	4	4	4	4		
	2	Eserdeki motifleri gösterebilme	0	0	0	0	3	3	3	3		
	3	Eserdeki cümleleri gösterebilme	0	0	0	0	4	4	4	4		
	4	Eserde geçen temel piyano tekniklerini tanımlayabilme	3	3	3	3	4	4	4	4		
	5	Eserin ölçüsünü tanımlayabilme	1	1	1	1	3	3	3	3		
		Toplam *(Kavramsal Boyut)*				4	Toplam *(Bil. B)*			18		
Teknik Boyut (35)	6	Piyanoda doğru bir oturuş ve duruş sağlayabilme	4	4	4	4	4	4	4	4		
	7	Notaları doğru çalabilme	2	2	2	2	2	2	3	2,33		
	8	Nota sürelerini doğru seslendirebilme	1	1	2	1,33	1	1	2	1,33		
	9	Parmak numaralarını doğru uygulayabilme	2	2	2	2	2	2	2	2		
	10	Temel piyano tekniklerini doğru uygulayabilme	2	2	2	2	2	2	3	2,33		
		Toplam *(Teknik Boyut)*				1,33	Toplam *(Tek. B)*			11,99		
Müzikal Boyut (45)	11	Müzik cümlelerini doğru ifade edebilme	2	2	2	2	2	2	2	2		
	12	Nüans terimlerini uygulayabilme	2	2	2	2	2	2	2	2		
	13	Eseri kabul edilebilir bir tempoda çalabilme	1	1	1	1	1	1	2	1,33		
	14	Duraksamadan çalabilme	1	1	1	1	1	1	2	1,33		
	15	Müzikal anlamda bütünlük sağlayabilme	2	2	2	2	2	2	2	2		
		Toplam *(Müzikal Boyut)*				8	Toplam *(Müz.B)*			8,66		
			TOPLAM ÖN.			13,33	TOPLAM SN.			38,65		

Öğrenci-3 ön testin kavramsal boyut aşamasından 4 puan, teknik boyut aşamasından 1,33 puan, müzikal boyut aşamasından 8 puan ve toplamda 13,33 puan almıştır.

İlgili öğrenci son testin kavramsal boyut aşamasından 18 puan, teknik boyut aşamasından 11,99 puan, müzikal boyut aşamasından 8,66 puan ve toplamda 38,65 puan almıştır.

Sonuç olarak; Öğrenci-3'ün toplamda ön test puanı 13,33 iken, son test puanı 38,65 olarak hesaplanmıştır. Bu durumda ilgili öğrencinin aldığı puan, ölçeğe göre 20-39 değerleri arasında olduğundan; *az yeterli* düzeyinde ilerleme kaydettiği gözlenmektedir. Dolayısıyla

bir ilerleme kaydedildiğinden, başarı durumu söz konusu olmasa da MAKEÇAM'ın işlevsel olduğu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 17

Öğrenci No: 4 - Nihavent Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları

NİHAVENT ESER											
			ÖN TEST				SON TEST				
		Uzamanlar	1	2	3		1	2	3		
Kriterler			1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	
Kavramsal Boyut (20)	1	Eserin makamının dizisini tanımlayabilme	0	0	0	0	4	4	4	4	
	2	Eserdeki motifleri gösterebilme	0	0	0	0	3	3	3	3	
	3	Eserdeki cümleleri gösterebilme	0	0	0	0	4	4	4	4	
	4	Eserde geçen temel piyano tekniklerini tanımlayabilme	1	1	1	1	3	3	3	3	
	5	Eserin ölçüsünü tanımlayabilme	1	1	1	1	4	4	4	4	
		Toplam *(Kavramsal Boyut)*				2	Toplam *(Bil. B)*			18	
Teknik Boyut (35)	6	Piyanoda doğru bir oturuş ve duruş sağlayabilme	4	4	4	4	5	5	5	5	
	7	Notaları doğru çalabilme	4	2	3	3	6	6	6	6	
	8	Nota sürelerini doğru seslendirebilme	4	2	3	3	6	6	6	6	
	9	Parmak numaralarını doğru uygulayabilme	4	2	3	3	6	6	6	6	
	10	Temel piyano tekniklerini doğru uygulayabilme	5	2	3	3,33	6	5	6	6	
		Toplam *(Teknik Boyut)*				16,33	Toplam *(Tek. B)*			29	
Müzikal Boyut (45)	11	Müzik cümlelerini doğru ifade edebilme	4	3	3	3,33	6	7	7	6,66	
	12	Nüans terimlerini uygulayabilme	3	2	2	2,33	6	7	8	7	
	13	Eseri kabul edilebilir bir tempoda çalabilme	4	2	3	3	7	7	7	7	
	14	Duraksamadan çalabilme	4	2	3	3	8	7	8	7,66	
	15	Müzikal anlamda bütünlük sağlayabilme	5	2	3	3,33	8	8	8	8	
		Toplam *(Müzikal Boyut)*				14,99	Toplam *(Müz.B)*			36,32	
			TOPLAM ÖN.			33,32	TOPLAM SN.			83,32	

Öğrenci-4 ön testin kavramsal boyut aşamasından 2 puan, teknik boyut aşamasından 16,33 puan, müzikal boyut aşamasından 14,99 puan ve toplamda 33,32 puan almıştır.

İlgili öğrenci son testin kavramsal boyut aşamasından 18 puan, teknik boyut aşamasından 29 puan, müzikal boyut aşamasından 36,32 puan ve toplamda 83,32 puan almıştır.

Sonuç olarak; Öğrenci-4'ün toplamda ön test puanı 33,32 iken, son test puanı 83,32 olarak hesaplanmıştır. Bu durum ilgili öğrencinin aldığı puan, ölçeğe göre 80-100 değerleri arasında olduğundan; *tamamen yeterli* düzeyinde ilerleme kaydettiği gözlenmektedir. Buradan da MAKEÇAM'ın işlevsel olduğu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 18

Öğrenci No: 5 - Nihavent Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları

NİHAVENT ESER											
			ÖN TEST				SON TEST				
		Uzamanlar	1	2	3		1	2	3		
Kriterler			1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	
Kavramsal Boyut (20)	1	Eserin makamının dizisini tanımlayabilme	0	0	0	0	4	4	4	4	
	2	Eserdeki motifleri gösterebilme	0	0	0	0	3	2	3	2,66	
	3	Eserdeki cümleleri gösterebilme	0	0	0	0	4	4	4	4	
	4	Eserde geçen temel piyano tekniklerini tanımlayabilme	1	1	1	1	3	3	3	3	
	5	Eserin ölçüsünü tanımlayabilme	1	1	1	1	2	2	2	2	
		Toplam *(Kavramsal Boyut)*				2	Toplam *(Bil. B)*			15,66	
Teknik Boyut (35)	6	Piyanoda doğru bir oturuş ve duruş sağlayabilme	4	3	3	3,33	5	5	5	5	
	7	Notaları doğru çalabilme	2	2	2	2	4	5	5	4,66	
	8	Nota sürelerini doğru seslendirebilme	2	2	2	2	4	4	4	4	
	9	Parmak numaralarını doğru uygulayabilme	3	2	2	2,33	5	5	5	5	
	10	Temel piyano tekniklerini doğru uygulayabilme	3	2	2	2,33	5	4	5	4,66	
		Toplam *(Teknik Boyut)*				11,99	Toplam *(Tek. B)*			23,32	
Müzikal Boyut (45)	11	Müzik cümlelerini doğru ifade edebilme	3	3	3	3	5	5	5	5	
	12	Nüans terimlerini uygulayabilme	2	2	2	2	4	6	5	5	
	13	Eseri kabul edilebilir bir tempoda çalabilme	3	2	2	2,33	4	4	4	4	
	14	Duraksamadan çalabilme	3	2	2	2,33	4	4	5	4,33	
	15	Müzikal anlamda bütünlük sağlayabilme	4	3	3	3,33	5	5	5	5	
		Toplam *(Müzikal Boyut)*				12,99	Toplam *(Müz.B)*			23,33	
					TOPLAM ÖN.	26,98	TOPLAM SN.			62,31	

Öğrenci-5 ön testin kavramsal boyut aşamasından 2 puan, teknik boyut aşamasından 11,99 puan, müzikal boyut aşamasından 12,99 puan ve toplamda 26,98 puan almıştır.

İlgili öğrenci son testin kavramsal boyut aşamasından 15,66 puan, teknik boyut aşamasından 23,32 puan, müzikal boyut aşamasından 23,33 puan ve toplamda 62,31 puan almıştır.

Sonuç olarak; Öğrenci-5'in toplamda ön test puanı 26,98 iken, son test puanı 62,31 olarak hesaplanmıştır. Bu durumda ilgili öğrencinin aldığı puan, ölçeğe göre 60-79 değerleri arasında olduğundan; *yeterli* düzeyinde ilerleme kaydettiği gözlenmektedir. Buradan da MAKEÇAM'ın işlevsel olduğu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 19

Öğrenci No: 6 - Nihavent Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları

NİHAVENT ESER											
			ÖN TEST				SON TEST				
		Uzmanlar	1	2	3		1	2	3		
Kriterler			1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	
Kavramsal Boyut (20)	1	Eserin makamının dizisini tanımlayabilme	2	3	2	2,33	4	3	4	2,33	
	2	Eserdeki motifleri gösterebilme	2	2	2	2	4	4	4	4	
	3	Eserdeki cümleleri gösterebilme	2	1	1	1,33	4	4	4	4	
	4	Eserde geçen temel piyano tekniklerini tanımlayabilme	1	1	1	1	4	4	4	4	
	5	Eserin ölçüsünü tanımlayabilme	1	1	1	1	4	4	4	4	
		Toplam *(Kavramsal Boyut)*				7,66	Toplam *(Bil. B)*			18,33	
Teknik Boyut (35)	6	Piyanoda doğru bir oturuş ve duruş sağlayabilme	6	5	5	5,33	7	6	7	6,66	
	7	Notaları doğru çalabilme	5	5	5	5	6	6	6	6	
	8	Nota sürelerini doğru seslendirebilme	5	5	5	5	6	6	6	6	
	9	Parmak numaralarını doğru uygulayabilme	4	4	4	4	6	6	6	6	
	10	Temel piyano tekniklerini doğru uygulayabilme	5	4	4	4,33	7	6	7	6,66	
		Toplam *(Teknik Boyut)*				23,66	Toplam *(Tek. B)*			31,32	
Müzikal Boyut (45)	11	Müzik cümlelerini doğru ifade edebilme	4	4	4	4	7	7	8	7,33	
	12	Nüans terimlerini uygulayabilme	4	3	3	3,33	6	7	7	6,66	
	13	Eseri kabul edilebilir bir tempoda çalabilme	7	6	6	6,33	8	8	8	8	
	14	Duraksamadan çalabilme	5	5	5	5	7	7	7	7	
	15	Müzikal anlamda bütünlük sağlayabilme	5	5	5	5	7	7	7	7	
		Toplam *(Müzikal Boyut)*				23,66	Toplam *(Müz.B)*			35,99	
			TOPLAM ÖN.			54,98	TOPLAM SN.			85,64	

Öğrenci-6 ön testin kavramsal boyut aşamasından 7,66 puan, teknik boyut aşamasından 23,66 puan, müzikal boyut aşamasından 23,66 puan ve toplamda 54,98 puan almıştır.

İlgili öğrenci son testin kavramsal boyut aşamasından 18,33 puan, teknik boyut aşamasından 31,32 puan, müzikal boyut aşamasından 35,99 puan ve toplamda 85,64 puan almıştır.

Sonuç olarak; Öğrenci-6'nın toplamda ön test puanı 54,98 iken, son test puanı 85,64 olarak hesaplanmıştır. Bu durum ilgili öğrencinin aldığı puan, ölçeğe göre 80-100 değerleri arasında olduğundan; *tamamen yeterli* düzeyinde ilerleme kaydettiği gözlenmektedir. Buradan da MAKEÇAM'ın işlevsel olduğu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 20

Öğrenci No: 7 - Nihavent Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları

NİHAVENT ESER											
			ÖN TEST				SON TEST				
		Uzamanlar	1	2	3		1	2	3		
Kriterler			1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	
Kavramsal Boyut (20)	1	Eserin makamının dizisini tanımlayabilme	0	0	0	0	4	4	4	4	
	2	Eserdeki motifleri gösterebilme	0	0	0	0	4	3	4	3,66	
	3	Eserdeki cümleleri gösterebilme	0	0	0	0	4	4	4	4	
	4	Eserde geçen temel piyano tekniklerini tanımlayabilme	1	1	1	1	4	4	4	4	
	5	Eserin ölçüsünü tanımlayabilme	2	2	2	2	4	4	4	4	
		Toplam *(Kavramsal Boyut)*				3	Toplam *(Bil. B)*			19,66	
Teknik Boyut (35)	6	Piyanoda doğru bir oturuş ve duruş sağlayabilme	6	6	6	6	7	7	7	7	
	7	Notaları doğru çalabilme	6	6	6	6	6	6	6	6	
	8	Nota sürelerini doğru seslendirebilme	6	6	6	6	7	7	7	7	
	9	Parmak numaralarını doğru uygulayabilme	5	5	5	5	6	7	7	6,66	
	10	Temel piyano tekniklerini doğru uygulayabilme	5	5	5	5	6	7	7	6,66	
		Toplam *(Teknik Boyut)*				28	Toplam *(Tek. B)*			33,32	
Müzikal Boyut (45)	11	Müzik cümlelerini doğru ifade edebilme	6	5	5	5,33	8	8	8	8	
	12	Nüans terimlerini uygulayabilme	7	6	6	6,33	8	8	8	8	
	13	Eseri kabul edilebilir bir tempoda çalabilme	5	5	5	5	7	6	6	6,33	
	14	Duraksamadan çalabilme	6	6	6	6	8	8	8	8	
	15	Müzikal anlamda bütünlük sağlayabilme	7	6	6	6,33	8	8	8	8	
		Toplam *(Müzikal Boyut)*				28,99	Toplam *(Müz.B)*			38,33	
			TOPLAM ÖN.			59,99	TOPLAM SN.			91,31	

Öğrenci-7 ön testin kavramsal boyut aşamasından 3 puan, teknik boyut aşamasından 28 puan, müzikal boyut aşamasından 28,99 puan ve toplamda 59,99 puan almıştır.

İlgili öğrenci son testin kavramsal boyut aşamasından 19,66 puan, teknik boyut aşamasından 33,32 puan, müzikal boyut aşamasından 38,33 puan ve toplamda 91,31 puan almıştır.

Sonuç olarak; Öğrenci-7'nin toplamda ön test puanı 59,99 iken, son test puanı 91,31 olarak hesaplanmıştır. Bu durum ilgili öğrencinin aldığı puan, ölçeğe göre 80-100 değerleri arasında olduğundan; *tamamen yeterli* düzeyinde ilerleme kaydettiği gözlenmektedir. Buradan da MAKEÇAM'ın işlevsel olduğu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 21

Öğrenci No: 8 - Nihavent Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları

NİHAVENT ESER											
			ÖN TEST				SON TEST				
		Uzamanlar	1	2	3		1	2	3		
Kriterler			1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	
Kavramsal Boyut (20)	1	Eserin makamının dizisini tanımlayabilme	0	0	0	0	4	4	4	4	
	2	Eserdeki motifleri gösterebilme	1	1	1	1	3	3	3	3	
	3	Eserdeki cümleleri gösterebilme	1	1	1	1	4	4	4	4	
	4	Eserde geçen temel piyano tekniklerini tanımlayabilme	1	1	1	1	4	3	4	3,66	
	5	Eserin ölçüsünü tanımlayabilme	0	0	0	0	4	4	4	4	
		Toplam *(Kavramsal Boyut)*				3	Toplam *(Bil. B)*			18,66	
Teknik Boyut (35)	6	Piyanoda doğru bir oturuş ve duruş sağlayabilme	5	5	5	5	6	6	6	6	
	7	Notaları doğru çalabilme	4	4	4	4	6	5	6	5,66	
	8	Nota sürelerini doğru seslendirebilme	5	4	4	4,33	6	6	6	6	
	9	Parmak numaralarını doğru uygulayabilme	4	3	3	3,33	6	6	6	6	
	10	Temel piyano tekniklerini doğru uygulayabilme	4	4	4	4	7	6	7	6,66	
		Toplam *(Teknik Boyut)*				20,66	Toplam *(Tek. B)*			30,32	
Müzikal Boyut (45)	11	Müzik cümlelerini doğru ifade edebilme	5	4	4	4,33	8	7	7	7,33	
	12	Nüans terimlerini uygulayabilme	4	4	4	4	7	6	7	6,66	
	13	Eseri kabul edilebilir bir tempoda çalabilme	3	2	2	2,33	7	6	7	6,66	
	14	Duraksamadan çalabilme	4	3	3	3,33	5	5	6	5,33	
	15	Müzikal anlamda bütünlük sağlayabilme	5	4	4	4,33	7	7	7	7	
		Toplam *(Müzikal Boyut)*				18,32	Toplam *(Müz.B)*			32,98	
			TOPLAM ÖN.			41,98	TOPLAM SN.			81,96	

Öğrenci-8 ön testin kavramsal boyut aşamasından 3 puan, teknik boyut aşamasından 20,66 puan, müzikal boyut aşamasından 18,32 puan ve toplamda 41,98 puan almıştır.

İlgili öğrenci son testin kavramsal boyut aşamasından 18,66 puan, teknik boyut aşamasından 30,32 puan, müzikal boyut aşamasından 32,98 puan ve toplamda 81,96 puan almıştır.

Sonuç olarak; Öğrenci-8'in toplamda ön test puanı 41,98 iken, son test puanı 81,96 olarak hesaplanmıştır. Bu durum ilgili öğrencinin aldığı puan, ölçeğe göre 80-100 değerleri arasında olduğundan; *tamamen yeterli* düzeyinde ilerleme kaydettiği gözlenmektedir. Buradan da MAKEÇAM'ın işlevsel olduğu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 22

Öğrenci No: 9 - Nihavent Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları

NİHAVENT ESER											
			ÖN TEST				SON TEST				
		Uzamanlar	1	2	3		1	2	3		
Kriterler			1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	
Kavramsal Boyut (20)	1	Eserin makamının dizisini tanımlayabilme	0	0	0	0	4	4	4	4	
	2	Eserdeki motifleri gösterebilme	2	2	2	2	4	4	4	4	
	3	Eserdeki cümleleri gösterebilme	2	1	1	1,33	4	4	4	4	
	4	Eserde geçen temel piyano tekniklerini tanımlayabilme	1	1	1	1	4	4	4	4	
	5	Eserin ölçüsünü tanımlayabilme	1	1	1	1	4	4	4	4	
		Toplam *(Kavramsal Boyut)*				5,33	Toplam *(Bil. B)*			20	
Teknik Boyut (35)	6	Piyanoda doğru bir oturuş ve duruş sağlayabilme	6	6	6	6	6	7	7	6,66	
	7	Notaları doğru çalabilme	5	5	5	5	6	6	6	6	
	8	Nota sürelerini doğru seslendirebilme	5	5	5	5	6	6	6	6	
	9	Parmak numaralarını doğru uygulayabilme	5	4	4	4,33	6	6	6	6	
	10	Temel piyano tekniklerini doğru uygulayabilme	4	4	4	4	5	5	6	5,33	
		Toplam *(Teknik Boyut)*				24,33	Toplam *(Tek. B)*			29,99	
Müzikal Boyut (45)	11	Müzik cümlelerini doğru ifade edebilme	5	4	4	4,33	6	6	6	6	
	12	Nüans terimlerini uygulayabilme	4	4	4	4	6	5	6	5,66	
	13	Eseri kabul edilebilir bir tempoda çalabilme	4	3	3	3,33	5	5	5	5	
	14	Duraksamadan çalabilme	5	4	4	4,33	6	5	6	5,66	
	15	Müzikal anlamda bütünlük sağlayabilme	5	4	4	4,33	6	6	6	6	
		Toplam *(Müzikal Boyut)*				20,32	Toplam *(Müz.B)*			28,32	
			TOPLAM ÖN.			49,98	TOPLAM SN.			78,31	

Öğrenci-9 ön testin kavramsal boyut aşamasından 5,33 puan, teknik boyut aşamasından 24,33 puan, müzikal boyut aşamasından 20,32 puan ve toplamda 49,98 puan almıştır.

İlgili öğrenci son testin kavramsal boyut aşamasından 20 puan, teknik boyut aşamasından 29,99 puan, müzikal boyut aşamasından 28,32 puan ve toplamda 78,31 puan almıştır.

Sonuç olarak; Öğrenci-9'un toplamda ön test puanı 49,98 iken, son test puanı 78,31 olarak hesaplanmıştır. Bu durum ilgili öğrencinin aldığı puan, ölçeğe göre 60-79 değerleri arasında olduğundan; *yeterli* düzeyinde ilerleme kaydettiği gözlenmektedir. Buradan da MAKEÇAM'ın işlevsel olduğu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 23

Öğrenci No: 10 - Nihavent Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları

NİHAVENT ESER											
			ÖN TEST				SON TEST				
		Uzamanlar	1	2	3		1	2	3		
Kriterler			1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	
Kavramsal Boyut (20)	1	Eserin makamının dizisini tanımlayabilme	0	0	0	0	4	4	4	4	
	2	Eserdeki motifleri gösterebilme	0	0	0	0	3	3	3	3	
	3	Eserdeki cümleleri gösterebilme	0	0	0	0	4	4	4	4	
	4	Eserde geçen temel piyano tekniklerini tanımlayabilme	0	0	0	0	1	1	1	1	
	5	Eserin ölçüsünü tanımlayabilme	1	1	1	1	3	2	3	2,66	
		Toplam *(Kavramsal Boyut)*				1	Toplam *(Bil. B)*			14,66	
Teknik Boyut (35)	6	Piyanoda doğru bir oturuş ve duruş sağlayabilme	5	5	5	5	6	6	6	6	
	7	Notaları doğru çalabilme	5	3	4	4	6	6	6	6	
	8	Nota sürelerini doğru seslendirebilme	5	2	3	3,33	5	5	5	5	
	9	Parmak numaralarını doğru uygulayabilme	6	3	4	4,33	6	6	6	6	
	10	Temel piyano tekniklerini doğru uygulayabilme	4	3	3	3,33	6	5	6	5,66	
		Toplam *(Teknik Boyut)*				19,99	Toplam *(Tek. B)*			28,66	
Müzikal Boyut (45)	11	Müzik cümlelerini doğru ifade edebilme	3	3	3	3	6	5	6	5,66	
	12	Nüans terimlerini uygulayabilme	3	2	2	2,33	6	6	6	6	
	13	Eseri kabul edilebilir bir tempoda çalabilme	2	2	2	2	4	4	5	4,33	
	14	Duraksamadan çalabilme	4	3	3	3,33	6	6	6	6	
	15	Müzikal anlamda bütünlük sağlayabilme	3	3	3	3	7	6	7	6,66	
		Toplam *(Müzikal Boyut)*				13,66	Toplam *(Müz.B)*			28,65	
			TOPLAM ÖN.			34,65	TOPLAM SN.			71,97	

Öğrenci-10 ön testin kavramsal boyut aşamasından 1 puan, teknik boyut aşamasından 19,99 puan, müzikal boyut aşamasından 13,66 puan ve toplamda 34,65 puan almıştır.

İlgili öğrenci son testin kavramsal boyut aşamasından 14,66 puan, teknik boyut aşamasından 28,66 puan, müzikal boyut aşamasından 28,65 puan ve toplamda 71,97 puan almıştır.

Sonuç olarak; Öğrenci-10'un toplamda ön test puanı 34,65 iken, son test puanı 71,97 olarak hesaplanmıştır. Bu durum ilgili öğrencinin aldığı puan, ölçeğe göre 60-79 değerleri arasında olduğundan; *yeterli* düzeyinde ilerleme kaydettiği gözlenmektedir. Buradan da MAKEÇAM'ın işlevsel olduğu ortaya çıkmaktadır.

4.3.1. Nihavent Eserin Seslendirilmesinde Kavramsal Boyut Düzeyinde Yer Alan Davranışların Kazandırılmasına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

MAKEÇAM'ın hazırlanan nihavent makamındaki eserin seslendirilmesinde örneklem grubundaki öğrencilerin performans sonuçlarının kavramsal boyut düzeyine olan etkisi ile ilgili bulgular aşağıdaki tabloda verilerek yorumlanmıştır.

Tablo 24

Çalışma Grubu Öğrencilerinin Deney Öncesi ve Sonrası Kavramsal Boyut Düzeyi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Son test-Ön test	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıra	0	,00	,00	*-2,805	,005
Pozitif Sıra	10	5,50	55		
Eşit	0	-	-		

Not: Negatif sıra temeline dayalı

Öğrencilerin MAKEÇAM öncesi ve sonrası kavramsal boyut düzeyinde anlamlı bir farklılık olup olmadığına ilişkin Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları Tablo 24'te verilmiştir. Analiz sonuçları, araştırmaya katılan öğrencilerin kavramsal boyut düzeyinde aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir ($z = -2,805$, $p < ,005$). Fark puanlarının sıra ortalaması ve toplamları dikkate alındığında, gözlenen bu farkın pozitif sıralar, yani son test puanı lehine olduğu görülmektedir.

Ayrıca, MAKEÇAM'ın *kavramsal boyut düzeyinden,* öğrencilerin aldıkları deney sonrası puanlarının aritmetik ortalamasının (17,49 puan), deney öncesi aldıkları puanlarının aritmetik ortalamalarından (3,03 puan) yüksek olduğu belirlenmiştir.

Bu sonuçlara göre, MAKEÇAM'ın örneklem grubundaki öğrencilerin performans sonuçlarının kavramsal boyut düzeyinde önemli bir etkisinin olduğu söylenebilir.

4.3.2. Nihavent Eserin Seslendirilmesinde Teknik Boyut Düzeyinde Yer Alan Davranışların Kazandırılmasına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

MAKEÇAM'ın, hazırlanan nihavent makamındaki eserin seslendirilmesinde örneklem grubundaki öğrencilerin performans sonuçlarının teknik boyut düzeyine olan etkisi ile ilgili bulgular aşağıdaki tabloda verilerek yorumlanmıştır.

Tablo 25

Çalışma Grubu Öğrencilerinin Deney Öncesi ve Sonrası Teknik Boyut Düzeyi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Son test-Ön test	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıra	0	,00	,00	*-2,803	,005
Pozitif Sıra	10	5,50	55		
Eşit	0	-	-		

Not: Negatif sıra temeline dayalı

Öğrencilerin MAKEÇAM öncesi ve sonrası performans ölçümlerinin teknik boyut düzeyinde anlamlı bir farklılık olup olmadığına ilişkin Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları Tablo 25'te verilmiştir. Analiz sonuçları, araştırmaya katılan öğrencilerin teknik boyut düzeyinde aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir ($z = -2,805$, $p < ,005$). Fark puanlarının sıra ortalaması ve toplamları dikkate alındığında, gözlenen bu farkın pozitif sıralar, yani son test puanı lehine olduğu görülmektedir.

Ayrıca, MAKEÇAM'ın *teknik boyut düzeyinden*, öğrencilerin aldıkları deney sonrası puanlarının aritmetik ortalamasının (28,15 puan), deney öncesi aldıkları puanlarının aritmetik ortalamalarından (19,32 puan) yüksek olduğu belirlenmiştir.

Bu sonuçlara göre, MAKEÇAM'ın örneklem grubundaki öğrencilerin performans sonuçlarının teknik boyut düzeyinde önemli bir etkisinin olduğu söylenebilir.

4.3.3. Nihavent Eserin Seslendirilmesinde Müzikal Boyutta Yer Alan Davranışların Kazandırılmasına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

MAKEÇAM'ın hazırlanan nihavent makamındaki eserin seslendirilmesinde örneklem grubundaki öğrencilerin performans sonuçlarının müzikal boyut düzeyine olan etkisi ile ilgili bulgular aşağıdaki tabloda verilerek yorumlanmıştır.

Tablo 26

Çalışma Grubu Öğrencilerinin Deney Öncesi ve Sonrası Müzikal Boyut Düzeyi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Son test-Ön test	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıra	0	,00	,00	*-2,803	,005
Pozitif Sıra	10	5,50	55		
Eşit	0	-	-		

Not: Negatif sıra temeline dayalı

Öğrencilerin MAKEÇAM öncesi ve sonrası müzikal boyut düzeyinde anlamlı bir farklılık olup olmadığına ilişkin Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları Tablo 26'da verilmiştir. Analiz sonuçları, araştırmaya katılan öğrencilerin müzikal boyut düzeyinde aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir ($z = -2,803$, $p < ,005$). Fark puanlarının sıra ortalaması ve toplamları dikkate alındığında, gözlenen bu farkın pozitif sıralar, yani son test puanı lehine olduğu görülmektedir.

Ayrıca, MAKEÇAM'ın *müzikal boyut düzeyinden,* öğrencilerin aldıkları deney sonrası puanlarının aritmetik ortalamasının (29,88 puan), deney öncesi aldıkları puanlarının aritmetik ortalamalarından (19,12 puan) yüksek olduğu belirlenmiştir.

Bu sonuçlara göre, MAKEÇAM'ın örneklem grubundaki öğrencilerin performans sonuçlarının müzikal boyut düzeyinde önemli bir etkisinin olduğu söylenebilir.

4.4. MAKEÇAM'ın Etkililiğine İlişkin Nikriz Eserin Seslendirilmesinde Öğrencilerin Ön Test – Son Test Sonuçlarına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın üçüncü alt problemi "çalışma modelinde yer alan nihavent makamındaki eserin seslendirilmesinde örneklem grubundaki öğrencilerin karşılaştırmalı ön test – son test performans sonuçları nasıldır" şeklinde ifade edilmişti. Bu soruya cevap olabilecek bulgular aşağıdadır.

Tablo 27

Öğrenci No: 1 - Nikriz Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları

NİKRİZ ESER											
			ÖN TEST				SON TEST				
		Uzamanlar	1	2	3		1	2	3		
Kriterler			1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	
Kavramsal Boyut (20)	1	Eserin makamının dizisini tanımlayabilme	0	0	0	0	4	4	4	4	
	2	Eserdeki motifleri gösterebilme	0	0	0	0	2	2	2	2	
	3	Eserdeki cümleleri gösterebilme	1	1	1	1	4	4	4	4	
	4	Eserde geçen temel piyano tekniklerini tanımlayabilme	0	0	0	0	4	4	4	4	
	5	Eserin ölçüsünü tanımlayabilme	3	3	3	3	4	4	4	4	
		Toplam *(Kavramsal Boyut)*				4	Toplam *(Bil. B)*			18	
Teknik Boyut (35)	6	Piyanoda doğru bir oturuş ve duruş sağlayabilme	6	6	6	6	7	7	7	7	
	7	Notaları doğru çalabilme	6	6	6	6	6	6	6	6	
	8	Nota sürelerini doğru seslendirebilme	6	6	6	6	6	6	6	6	
	9	Parmak numaralarını doğru uygulayabilme	5	6	5	5,33	7	7	7	7	
	10	Temel piyano tekniklerini doğru uygulayabilme	6	5	5	5,33	6	6	6	6	
		Toplam *(Teknik Boyut)*				28,66	Toplam *(Tek. B)*			32	
Müzikal Boyut (45)	11	Müzik cümlelerini doğru ifade edebilme	7	7	7	7	8	8	8	8	
	12	Nüans terimlerini uygulayabilme	6	5	5	5,33	8	8	8	8	
	13	Eseri kabul edilebilir bir tempoda çalabilme	8	7	7	7,33	9	7	8	8	
	14	Duraksamadan çalabilme	8	7	7	7,33	8	8	8	8	
	15	Müzikal anlamda bütünlük sağlayabilme	7	7	7	7	8	8	8	8	
		Toplam *(Müzikal Boyut)*				33,99	Toplam *(Müz.B)*			40	
						TOPLAM ÖN. 66,65				TOPLAM SN.	90

Öğrenci-1 ön testin kavramsal boyut aşamasından 4 puan, teknik boyut aşamasından 28,66 puan, müzikal boyut aşamasından 33,99 puan ve toplamda 66,65 puan almıştır.

İlgili öğrenci son testin kavramsal boyut aşamasından 18 puan, teknik boyut aşamasından 32 puan, müzikal boyut aşamasından 40 puan ve toplamda 90 puan almıştır.

Sonuç olarak; Öğrenci-1'in toplamda ön test puanı 66,65 iken, son test puanı 90 olarak hesaplanmıştır. Bu durum ilgili öğrencinin aldığı puan, ölçeğe göre 80-100 değerleri arasında olduğundan; *tamamen yeterli* düzeyinde ilerleme kaydettiği gözlenmektedir. Buradan da MAKEÇAM'ın işlevsel olduğu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 28

Öğrenci No: 2 - Nikriz Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları

NİKRİZ ESER											
			ÖN TEST				SON TEST				
		Uzamanlar	1	2	3		1	2	3		
Kriterler			1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	
Kavramsal Boyut (20)	1	Eserin makamının dizisini tanımlayabilme	0	0	0	0	4	4	4	4	
	2	Eserdeki motifleri gösterebilme	0	0	0	0	2	4	3	3	
	3	Eserdeki cümleleri gösterebilme	0	0	0	0	4	4	4	4	
	4	Eserde geçen temel piyano tekniklerini tanımlayabilme	0	0	0	0	4	4	4	4	
	5	Eserin ölçüsünü tanımlayabilme	0	1	1	0,66	3	3	3	3	
		Toplam *(Kavramsal Boyut)*				0,66	Toplam *(Bil. B)*			18	
Teknik Boyut (35)	6	Piyanoda doğru bir oturuş ve duruş sağlayabilme	5	4	4	4,33	6	6	6	6	
	7	Notaları doğru çalabilme	2	2	2	2	5	5	5	5	
	8	Nota sürelerini doğru seslendirebilme	3	4	3	3,33	5	5	5	5	
	9	Parmak numaralarını doğru uygulayabilme	3	2	2	2,33	5	6	6	5,66	
	10	Temel piyano tekniklerini doğru uygulayabilme	4	3	3	3,33	6	6	6	6	
		Toplam *(Teknik Boyut)*				15,32	Toplam *(Tek. B)*			27,66	
Müzikal Boyut (45)	11	Müzik cümlelerini doğru ifade edebilme	4	3	3	3,33	6	5	6	5,66	
	12	Nüans terimlerini uygulayabilme	3	2	2	2,33	5	5	5	5	
	13	Eseri kabul edilebilir bir tempoda çalabilme	3	3	3	3	5	4	5	14	
	14	Duraksamadan çalabilme	3	2	2	2,33	6	5	6	5,66	
	15	Müzikal anlamda bütünlük sağlayabilme	3	2	2	2,33	6	5	7	6	
		Toplam *(Müzikal Boyut)*				13,32	Toplam *(Müz.B)*			36,32	
						TOPLAM ÖN.	29,3	TOPLAM SN.			81,98

Öğrenci-2 ön testin kavramsal boyut aşamasından 0,66 puan, teknik boyut aşamasından 15,32 puan, müzikal boyut aşamasından 13,32 puan ve toplamda 29,3 puan almıştır.

İlgili öğrenci son testin kavramsal boyut aşamasından 18 puan, teknik boyut aşamasından 27,66 puan, müzikal boyut aşamasından 36,32 puan ve toplamda 81,98 puan almıştır.

Sonuç olarak; Öğrenci-2'nin toplamda ön test puanı 29,3 iken, son test puanı 81,98 olarak hesaplanmıştır. Bu durum ilgili öğrencinin aldığı puan, ölçeğe göre 80-100 değerleri arasında olduğundan; *tamamen yeterli* düzeyinde ilerleme kaydettiği gözlenmektedir. Buradan da MAKEÇAM'ın işlevsel olduğu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 29

Öğrenci No: 3 - Nikriz Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları

NİKRİZ ESER											
			ÖN TEST				SON TEST				
		Uzamanlar	1	2	3		1	2	3		
Kriterler			1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	
Kavramsal Boyut (20)	1	Eserin makamının dizisini tanımlayabilme	0	0	0	0	4	4	4	4	
	2	Eserdeki motifleri gösterebilme	0	0	0	0	3	3	3	3	
	3	Eserdeki cümleleri gösterebilme	1	2	1	1,33	0	1	1	0,66	
	4	Eserde geçen temel piyano tekniklerini tanımlayabilme	2	2	2	2	4	4	4	4	
	5	Eserin ölçüsünü tanımlayabilme	1	1	1	1	2	3	3	2,66	
		Toplam *(Kavramsal Boyut)*				4,33	Toplam *(Bil. B)*			14,32	
Teknik Boyut (35)	6	Piyanoda doğru bir oturuş ve duruş sağlayabilme	5	4	4	4,33	4	4	4	4	
	7	Notaları doğru çalabilme	2	2	2	2	2	2	2	2	
	8	Nota sürelerini doğru seslendirebilme	2	2	2	2	2	2	2	2	
	9	Parmak numaralarını doğru uygulayabilme	3	2	2	2,33	2	2	2	2	
	10	Temel piyano tekniklerini doğru uygulayabilme	3	2	2	2,33	2	2	3	2,33	
		Toplam *(Teknik Boyut)*				12,99	Toplam *(Tek. B)*			12,33	
Müzikal Boyut (45)	11	Müzik cümlelerini doğru ifade edebilme	4	3	3	3,33	3	3	4	3,33	
	12	Nüans terimlerini uygulayabilme	3	3	3	3	3	3	4	3,33	
	13	Eseri kabul edilebilir bir tempoda çalabilme	2	2	2	2	2	2	2	2	
	14	Duraksamadan çalabilme	1	1	1	1	1	1	2	1,33	
	15	Müzikal anlamda bütünlük sağlayabilme	2	2	2	2	2	2	3	2,33	
		Toplam *(Müzikal Boyut)*				11,33	Toplam *(Müz.B)*			12,32	
						TOPLAM ÖN. 28,65				TOPLAM SN. 38,97	

Öğrenci-3 ön testin kavramsal boyut aşamasından 4,33 puan, teknik boyut aşamasından 12,99 puan, müzikal boyut aşamasından 11,33 puan ve toplamda 28,65 puan almıştır.

İlgili öğrenci son testin kavramsal boyut aşamasından 14,32 puan, teknik boyut aşamasından 12,33 puan, müzikal boyut aşamasından 12,32 puan ve toplamda 38,97 puan almıştır.

Sonuç olarak; Öğrenci-3'ün toplamda ön test puanı 28,65 iken, son test puanı 38,97 olarak hesaplanmıştır. Bu durum ilgili öğrencinin aldığı puan, ölçeğe göre 20-39 değerleri arasında olduğundan; *az yeterli* düzeyinde ilerleme kaydettiği gözlenmektedir. Dolayısıyla bir ilerleme kaydedildiğinden, başarı durumu söz konusu olmasa da MAKEÇAM'ın işlevsel olduğu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 30

Öğrenci No: 4 - Nikriz Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları

NİKRİZ ESER											
			ÖN TEST				SON TEST				
		Uzamanlar	1	2	3		1	2	3		
Kriterler			1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	
Kavramsal Boyut (20)	1	Eserin makamının dizisini tanımlayabilme	0	0	0	0	4	3	4	3,66	
	2	Eserdeki motifleri gösterebilme	0	0	0	0	3	3	3	3	
	3	Eserdeki cümleleri gösterebilme	0	0	0	0	4	4	4	4	
	4	Eserde geçen temel piyano tekniklerini tanımlayabilme	0	0	0	0	2	2	2	2	
	5	Eserin ölçüsünü tanımlayabilme	2	2	2	2	4	4	4	4	
		Toplam *(Kavramsal Boyut)*				2	Toplam *(Bil. B)*			16,66	
Teknik Boyut (35)	6	Piyanoda doğru bir oturuş ve duruş sağlayabilme	5	3	4	4	6	5	6	5,66	
	7	Notaları doğru çalabilme	4	2	3	3	5	5	5	5	
	8	Nota sürelerini doğru seslendirebilme	4	1	2	2,33	5	5	5	5	
	9	Parmak numaralarını doğru uygulayabilme	5	2	3	3,33	6	6	6	6	
	10	Temel piyano tekniklerini doğru uygulayabilme	4	2	3	3	5	5	5	5	
		Toplam *(Teknik Boyut)*				15,66	Toplam *(Tek. B)*			26,66	
Müzikal Boyut (45)	11	Müzik cümlelerini doğru ifade edebilme	4	2	3	3	5	5	5	5	
	12	Nüans terimlerini uygulayabilme	4	2	3	3	5	2	3	3,33	
	13	Eseri kabul edilebilir bir tempoda çalabilme	5	1	2	2,66	6	5	6	5,66	
	14	Duraksamadan çalabilme	4	1	3	2,66	5	5	5	5	
	15	Müzikal anlamda bütünlük sağlayabilme	4	2	3	3	5	6	6	5,66	
		Toplam *(Müzikal Boyut)*				14,32	Toplam *(Müz.B)*			24,65	
						TOPLAM ÖN. 31,98				TOPLAM SN. 67,97	

Öğrenci-4 ön testin kavramsal boyut aşamasından 2 puan, teknik boyut aşamasından 15,66 puan, müzikal boyut aşamasından 14,32 puan ve toplamda 31,98 puan almıştır.

İlgili öğrenci son testin kavramsal boyut aşamasından 16,66 puan, teknik boyut aşamasından 26,66 puan, müzikal boyut aşamasından 24,65 puan ve toplamda 67,97 puan almıştır.

Sonuç olarak; Öğrenci-4'ün toplamda ön test puanı 31,98 iken, son test puanı 67,97 olarak hesaplanmıştır. Bu durum ilgili öğrencinin aldığı puan, ölçeğe göre 60-79 değerleri arasında olduğundan; *yeterli* düzeyinde ilerleme kaydettiği gözlenmektedir. Buradan da MAKEÇAM'ın işlevsel olduğu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 31

Öğrenci No: 5 - Nikriz Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları

NİKRİZ ESER											
			ÖN TEST				SON TEST				
		Uzamanlar	1	2	3		1	2	3		
Kriterler			1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	
Kavramsal Boyut (20)	1	Eserin makamının dizisini tanımlayabilme	0	0	0	0	4	4	4	4	
	2	Eserdeki motifleri gösterebilme	0	0	0	0	3	3	3	3	
	3	Eserdeki cümleleri gösterebilme	0	0	0	0	4	4	4	4	
	4	Eserde geçen temel piyano tekniklerini tanımlayabilme	0	0	0	0	2	2	2	2	
	5	Eserin ölçüsünü tanımlayabilme	1	1	1	1	4	4	4	4	
		Toplam *(Kavramsal Boyut)*				1	Toplam *(Bil. B)*			17	
Teknik Boyut (35)	6	Piyanoda doğru bir oturuş ve duruş sağlayabilme	4	4	4	4	5	5	5	5	
	7	Notaları doğru çalabilme	2	2	2	2	4	4	4	4	
	8	Nota sürelerini doğru seslendirebilme	2	2	2	2	4	3	4	3,66	
	9	Parmak numaralarını doğru uygulayabilme	3	2	2	2,33	4	5	5	4,66	
	10	Temel piyano tekniklerini doğru uygulayabilme	3	2	2	2,33	4	4	4	4	
		Toplam *(Teknik Boyut)*				12,66	Toplam *(Tek. B)*			21,32	
Müzikal Boyut (45)	11	Müzik cümlelerini doğru ifade edebilme	3	2	2	2,33	4	4	4	4	
	12	Nüans terimlerini uygulayabilme	2	2	2	2	3	3	3	3	
	13	Eseri kabul edilebilir bir tempoda çalabilme	3	2	2	2,33	4	5	4	4,33	
	14	Duraksamadan çalabilme	3	2	2	2,33	4	4	4	4	
	15	Müzikal anlamda bütünlük sağlayabilme	4	3	3	3,33	5	5	5	5	
		Toplam *(Müzikal Boyut)*				12,32	Toplam *(Müz.B)*			20,33	
						TOPLAM ÖN.	25,98	TOPLAM SN.			58,65

Öğrenci-5 ön testin kavramsal boyut aşamasından 1 puan, teknik boyut aşamasından 12,66 puan, müzikal boyut aşamasından 12,32 puan ve toplamda 25,98 puan almıştır.

İlgili öğrenci son testin kavramsal boyut aşamasından 17 puan, teknik boyut aşamasından 21,32 puan, müzikal boyut aşamasından 20,33 puan ve toplamda 58,65 puan almıştır.

Sonuç olarak; Öğrenci-5'in toplamda ön test puanı 25,98 iken, son test puanı 58,65 olarak hesaplanmıştır. Bu durum ilgili öğrencinin aldığı puan, ölçeğe göre 40-59 değerleri arasında olduğundan; *kısmen yeterli* düzeyinde ilerleme kaydettiği gözlenmektedir. Dolayısıyla bir ilerleme kaydedildiğinden, başarı durumu söz konusu olmasa da MAKEÇAM'ın işlevsel olduğu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 32

Öğrenci No: 6 - Nikriz Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları

NİKRİZ ESER											
			ÖN TEST				SON TEST				
		Uzamanlar	1	2	3		1	2	3		
Kriterler			1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	
Kavramsal Boyut (20)	1	Eserin makamının dizisini tanımlayabilme	0	0	0	0	0	3	2	1,66	
	2	Eserdeki motifleri gösterebilme	2	2	2	2	1	4	3	2,66	
	3	Eserdeki cümleleri gösterebilme	2	1	1	1,33	3	3	3	3	
	4	Eserde geçen temel piyano tekniklerini tanımlayabilme	0	0	0	0	4	4	4	4	
	5	Eserin ölçüsünü tanımlayabilme	1	1	1	1	4	4	4	4	
		Toplam *(Kavramsal Boyut)*				4,33	Toplam *(Bil. B)*			15,32	
Teknik Boyut (35)	6	Piyanoda doğru bir oturuş ve duruş sağlayabilme	5	4	4	4,33	7	6	7	6,66	
	7	Notaları doğru çalabilme	4	4	4	4	6	5	6	5,66	
	8	Nota sürelerini doğru seslendirebilme	5	4	4	4,33	6	6	6	6	
	9	Parmak numaralarını doğru uygulayabilme	3	3	3	3	6	6	6	6	
	10	Temel piyano tekniklerini doğru uygulayabilme	4	4	4	4	7	6	7	6,66	
		Toplam *(Teknik Boyut)*				19,66	Toplam *(Tek. B)*			30,98	
Müzikal Boyut (45)	11	Müzik cümlelerini doğru ifade edebilme	4	3	3	3,33	7	7	7	7	
	12	Nüans terimlerini uygulayabilme	4	3	3	3,33	7	7	7	7	
	13	Eseri kabul edilebilir bir tempoda çalabilme	5	4	4	4,33	7	7	7	7	
	14	Duraksamadan çalabilme	5	4	4	4,33	7	6	7	6,66	
	15	Müzikal anlamda bütünlük sağlayabilme	5	4	4	4,33	7	7	7	7	
		Toplam *(Müzikal Boyut)*				19,65	Toplam *(Müz.B)*			34,66	
						TOPLAM ÖN. 43,64				TOPLAM SN. 80,96	

Öğrenci-6 ön testin kavramsal boyut aşamasından 4,33 puan, teknik boyut aşamasından 19,66 puan, müzikal boyut aşamasından 19,65 puan ve toplamda 43,64 puan almıştır.

İlgili öğrenci son testin kavramsal boyut aşamasından 15,32 puan, teknik boyut aşamasından 30,98 puan, müzikal boyut aşamasından 34,66 puan ve toplamda 80,96 puan almıştır.

Sonuç olarak; Öğrenci-6'nın toplamda ön test puanı 43,64 iken, son test puanı 80,96 olarak hesaplanmıştır. Bu durum ilgili öğrencinin aldığı puan, ölçeğe göre 80-100 değerleri arasında olduğundan; *tamamen yeterli* düzeyinde ilerleme kaydettiği gözlenmektedir. Buradan da MAKEÇAM'ın işlevsel olduğu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 33

Öğrenci No: 7 - Nikriz Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları

NİKRİZ ESER											
			ÖN TEST				SON TEST				
		Uzamanlar	1	2	3		1	2	3		
Kriterler			1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	
Kavramsal Boyut (20)	1	Eserin makamının dizisini tanımlayabilme	0	1	0	0,33	4	4	4	4	
	2	Eserdeki motifleri gösterebilme	0	0	0	0	4	3	4	3,66	
	3	Eserdeki cümleleri gösterebilme	0	0	0	0	4	3	4	3,66	
	4	Eserde geçen temel piyano tekniklerini tanımlayabilme	1	0	0	0,33	4	3	4	3,66	
	5	Eserin ölçüsünü tanımlayabilme	1	1	1	1	3	3	3	3	
		Toplam *(Kavramsal Boyut)*				1,66	Toplam *(Bil. B)*			17,98	
Teknik Boyut (35)	6	Piyanoda doğru bir oturuş ve duruş sağlayabilme	6	5	5	5,33	7	7	7	7	
	7	Notaları doğru çalabilme	5	4	4	4,33	6	6	6	6	
	8	Nota sürelerini doğru seslendirebilme	5	4	4	4,33	7	7	7	7	
	9	Parmak numaralarını doğru uygulayabilme	4	4	4	4	7	6	7	6,66	
	10	Temel piyano tekniklerini doğru uygulayabilme	4	4	4	4	7	7	7	7	
		Toplam *(Teknik Boyut)*				21,99	Toplam *(Tek. B)*			33,66	
Müzikal Boyut (45)	11	Müzik cümlelerini doğru ifade edebilme	5	4	4	4,33	8	7	8	7,66	
	12	Nüans terimlerini uygulayabilme	4	4	4	4	8	8	8	8	
	13	Eseri kabul edilebilir bir tempoda çalabilme	5	5	5	5	8	7	7	7,33	
	14	Duraksamadan çalabilme	5	4	4	4,33	8	7	7	7,33	
	15	Müzikal anlamda bütünlük sağlayabilme	6	5	5	5,33	8	7	8	7,66	
		Toplam *(Müzikal Boyut)*				22,99	Toplam *(Müz.B)*			37,98	
						TOPLAM ÖN. 46,64				TOPLAM SN. 89,62	

Öğrenci-7 ön testin kavramsal boyut aşamasından 1,66 puan, teknik boyut aşamasından 21,99 puan, müzikal boyut aşamasından 22,99 puan ve toplamda 46,64 puan almıştır.

İlgili öğrenci son testin kavramsal boyut aşamasından 17,98 puan, teknik boyut aşamasından 33,66 puan, müzikal boyut aşamasından 37,98 puan ve toplamda 89,62 puan almıştır.

Sonuç olarak; Öğrenci-7'nin toplamda ön test puanı 46,64 iken, son test puanı 89,62 olarak hesaplanmıştır. Bu durum ilgili öğrencinin aldığı puan, ölçeğe göre 80-100 değerleri arasında olduğundan; *tamamen yeterli* düzeyinde ilerleme kaydettiği gözlenmektedir. Buradan da MAKEÇAM'ın işlevsel olduğu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 34

Öğrenci No: 8 - Nikriz Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları

NİKRİZ ESER											
			ÖN TEST				SON TEST				
		Uzamanlar	1	2	3		1	2	3		
Kriterler			1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	
Kavramsal Boyut (20)	1	Eserin makamının dizisini tanımlayabilme	0	0	0	0	4	4	4	4	
	2	Eserdeki motifleri gösterebilme	1	1	1	1	3	3	3	3	
	3	Eserdeki cümleleri gösterebilme	1	1	1	1	4	3	4	3,66	
	4	Eserde geçen temel piyano tekniklerini tanımlayabilme	0	0	0	0	3	3	3	3	
	5	Eserin ölçüsünü tanımlayabilme	0	0	0	0	3	3	3	3	
		Toplam *(Kavramsal Boyut)*				2	Toplam *(Bil. B)*			16,66	
Teknik Boyut (35)	6	Piyanoda doğru bir oturuş ve duruş sağlayabilme	5	5	5	5	6	6	6	6	
	7	Notaları doğru çalabilme	4	3	3	3,33	5	5	5	5	
	8	Nota sürelerini doğru seslendirebilme	4	3	3	3,33	6	5	6	5,66	
	9	Parmak numaralarını doğru uygulayabilme	4	3	3	3,33	6	5	6	5,66	
	10	Temel piyano tekniklerini doğru uygulayabilme	5	4	4	4,33	6	6	6	6	
		Toplam *(Teknik Boyut)*				19,32	Toplam *(Tek. B)*			28,32	
Müzikal Boyut (45)	11	Müzik cümlelerini doğru ifade edebilme	4	3	3	3,33	7	7	7	7	
	12	Nüans terimlerini uygulayabilme	3	2	2	2,33	7	6	7	6,66	
	13	Eseri kabul edilebilir bir tempoda çalabilme	3	3	3	3	7	7	7	7	
	14	Duraksamadan çalabilme	3	3	3	3	5	5	5	5	
	15	Müzikal anlamda bütünlük sağlayabilme	4	3	3	3,33	6	5	6	5,66	
		Toplam *(Müzikal Boyut)*				14,99	Toplam *(Müz.B)*			31,32	
						TOPLAM ÖN. 36,31				TOPLAM SN. 76,30	

Öğrenci-8 ön testin kavramsal boyut aşamasından 2 puan, teknik boyut aşamasından 19,32 puan, müzikal boyut aşamasından 14,99 puan ve toplamda 36,31 puan almıştır.

İlgili öğrenci son testin kavramsal boyut aşamasından 16,66 puan, teknik boyut aşamasından 28,32 puan, müzikal boyut aşamasından 31,32 puan ve toplamda 76,30 puan almıştır.

Sonuç olarak; Öğrenci-8'in toplamda ön test puanı 36,31 iken, son test puanı 76,30 olarak hesaplanmıştır. Bu durum ilgili öğrencinin aldığı puan, ölçeğe göre 60-79 değerleri arasında olduğundan; *yeterli* düzeyinde ilerleme kaydettiği gözlenmektedir. Buradan da MAKEÇAM'ın işlevsel olduğu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 35

Öğrenci No: 9 - Nikriz Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları

NİKRİZ ESER											
			ÖN TEST				SON TEST				
		Uzamanlar	1	2	3		1	2	3		
Kriterler			1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	
Kavramsal Boyut (20)	1	Eserin makamının dizisini tanımlayabilme	0	0	0	0	4	4	4	4	
	2	Eserdeki motifleri gösterebilme	2	2	2	2	2	4	3	3	
	3	Eserdeki cümleleri gösterebilme	1	1	1	1	4	4	4	4	
	4	Eserde geçen temel piyano tekniklerini tanımlayabilme	0	0	0	0	4	3	4	3,66	
	5	Eserin ölçüsünü tanımlayabilme	1	1	1	1	4	4	4	4	
		Toplam *(Kavramsal Boyut)*				4	Toplam *(Bil. B)*			18,66	
Teknik Boyut (35)	6	Piyanoda doğru bir oturuş ve duruş sağlayabilme	5	4	4	4,33	6	7	7	6,66	
	7	Notaları doğru çalabilme	3	3	3	3	5	5	5	5	
	8	Nota sürelerini doğru seslendirebilme	3	3	3	3	5	5	5	5	
	9	Parmak numaralarını doğru uygulayabilme	4	3	3	3,33	5	5	5	5	
	10	Temel piyano tekniklerini doğru uygulayabilme	4	3	3	3,33	5	5	5	5	
		Toplam *(Teknik Boyut)*				16,99	Toplam *(Tek. B)*			26,66	
Müzikal Boyut (45)	11	Müzik cümlelerini doğru ifade edebilme	3	3	3	3	5	5	5	5	
	12	Nüans terimlerini uygulayabilme	3	2	2	2,33	5	5	5	5	
	13	Eseri kabul edilebilir bir tempoda çalabilme	4	3	3	3,33	6	6	7	6,33	
	14	Duraksamadan çalabilme	3	3	3	3	6	6	6	6	
	15	Müzikal anlamda bütünlük sağlayabilme	3	3	3	3	7	7	7	7	
		Toplam *(Müzikal Boyut)*				14,66	Toplam *(Müz.B)*			29,33	
						TOPLAM ÖN. 35,65				TOPLAM SN. 74,65	

Öğrenci-9 ön testin kavramsal boyut aşamasından 4 puan, teknik boyut aşamasından 16,99 puan, müzikal boyut aşamasından 14,66 puan ve toplamda 35,65 puan almıştır.

İlgili öğrenci son testin kavramsal boyut aşamasından 18,66 puan, teknik boyut aşamasından 26,66 puan, müzikal boyut aşamasından 29,33 puan ve toplamda 74,65 puan almıştır.

Sonuç olarak; Öğrenci-9'un toplamda ön test puanı 35,65 iken, son test puanı 74,65 olarak hesaplanmıştır. Bu durum ilgili öğrencinin aldığı puan, ölçeğe göre 60-79 değerleri arasında olduğundan; *yeterli* düzeyinde ilerleme kaydettiği gözlenmektedir. Buradan da MAKEÇAM'ın işlevsel olduğu ortaya çıkmaktadır.

Tablo 36

Öğrenci No: 10 - Nikriz Eser Ön test – Son test Performansına İlişkin Uzman Değerlendirme Sonuçları

NİKRİZ ESER											
			ÖN TEST				SON TEST				
		Uzamanlar	1	2	3		1	2	3		
Kriterler			1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	1. Uzman	2. Uzman	3. Uzman	ORTALAMA	
Kavramsal Boyut (20)	1	Eserin makamının dizisini tanımlayabilme	0	0	0	0	4	4	4	4	
	2	Eserdeki motifleri gösterebilme	0	0	0	0	3	3	3	3	
	3	Eserdeki cümleleri gösterebilme	0	0	0	0	1	1	1	1	
	4	Eserde geçen temel piyano tekniklerini tanımlayabilme	0	0	0	0	1	1	1	1	
	5	Eserin ölçüsünü tanımlayabilme	1	2	1	1,33	3	2	2	2,33	
		Toplam *(Kavramsal Boyut)*				1,33	Toplam *(Bil. B)*			11,33	
Teknik Boyut (35)	6	Piyanoda doğru bir oturuş ve duruş sağlayabilme	5	5	5	5	5	5	5	5	
	7	Notaları doğru çalabilme	5	4	4	4,33	4	4	4	4	
	8	Nota sürelerini doğru seslendirebilme	5	3	3	3,66	3	3	3	3	
	9	Parmak numaralarını doğru uygulayabilme	6	3	4	4,33	3	3	3	3	
	10	Temel piyano tekniklerini doğru uygulayabilme	4	3	4	3,66	3	3	4	3,33	
		Toplam *(Teknik Boyut)*				20,98	Toplam *(Tek. B)*			18,33	
Müzikal Boyut (45)	11	Müzik cümlelerini doğru ifade edebilme	3	3	3	3	3	3	3	3	
	12	Nüans terimlerini uygulayabilme	3	3	3	3	3	3	3	3	
	13	Eseri kabul edilebilir bir tempoda çalabilme	2	3	2	2,33	3	3	3	3	
	14	Duraksamadan çalabilme	4	4	4	4	4	4	4	4	
	15	Müzikal anlamda bütünlük sağlayabilme	3	4	3	3,33	4	4	4	4	
		Toplam *(Müzikal Boyut)*				15,66	Toplam *(Müz.B)*			17	
						TOPLAM ÖN. 37,97				TOPLAM SN. 46,66	

Öğrenci-10 ön testin kavramsal boyut aşamasından 1,33 puan, teknik boyut aşamasından 20,98 puan, müzikal boyut aşamasından 15,66 puan ve toplamda 37,97 puan almıştır.

İlgili öğrenci son testin kavramsal boyut aşamasından 11,33 puan, teknik boyut aşamasından 18,33 puan, müzikal boyut aşamasından 17 puan ve toplamda 46,66 puan almıştır.

Sonuç olarak; Öğrenci-10'un toplamda ön test puanı 37,97 iken, son test puanı 46,66 olarak hesaplanmıştır. Bu durum ilgili öğrencinin aldığı puan, ölçeğe göre 40-59 değerleri arasında olduğundan; *kısmen yeterli* düzeyinde ilerleme kaydettiği gözlenmektedir. Dolayısıyla bir ilerleme kaydedildiğinden, başarı durumu söz konusu olmasa da MAKEÇAM'ın işlevsel olduğu ortaya çıkmaktadır.

4.4.1. Nikriz Eserin Seslendirilmesinde Kavramsal Boyut Düzeyinde Yer Alan Davranışların Kazandırılmasına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

MAKEÇAM'ın hazırlanan nikriz makamındaki eserin seslendirilmesinde örneklem grubundaki öğrencilerin performans sonuçlarının kavramsal boyut düzeyine olan etkisi ile ilgili bulgular aşağıdaki tabloda verilerek yorumlanmıştır.

Tablo 37

Çalışma Grubu Öğrencilerinin Deney Öncesi ve Sonrası Kavramsal Boyut Düzeyi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Son test-Ön test	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıra	0	,00	,00	*-2,810	,005
Pozitif Sıra	10	5,50	55,00		
Eşit	0	-	-		

Not: Negatif sıra temeline dayalı

Öğrencilerin MAKEÇAM öncesi ve sonrası kavramsal boyut düzeyinde anlamlı bir farklılık olup olmadığına ilişkin Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları Tablo 37'de verilmiştir. Analiz sonuçları, araştırmaya katılan öğrencilerin kavramsal boyut düzeyinde aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir ($z = -2,810$, $p < ,005$). Fark puanlarının sıra ortalaması ve toplamları dikkate alındığında, gözlenen bu farkın pozitif sıralar, yani son test puanı lehine olduğu görülmektedir.

Ayrıca, MAKEÇAM'ın *kavramsal boyut düzeyinden,* öğrencilerin aldıkları deney sonrası puanlarının aritmetik ortalamasının (16,39 puan), deney öncesi aldıkları puanlarının aritmetik ortalamalarından (2,53 puan) yüksek olduğu belirlenmiştir.

Bu sonuçlara göre, MAKEÇAM'ın örneklem grubundaki öğrencilerin performans sonuçlarının kavramsal boyut düzeyinde önemli bir etkisinin olduğu söylenebilir.

4.4.2. Nikriz Eserin Seslendirilmesinde Teknik Boyut Düzeyinde Yer Alan Davranışların Kazandırılmasına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

MAKEÇAM'ın, hazırlanan nikriz makamındaki eserin seslendirilmesinde örneklem grubundaki öğrencilerin performans sonuçlarının teknik boyut düzeyine olan etkisi ile ilgili bulgular aşağıdaki tabloda verilerek yorumlanmıştır.

Tablo 38

Çalışma Grubu Öğrencilerinin Deney Öncesi ve Sonrası Teknik Boyut Düzeyi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Son test-Ön test	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıra	2	1,50	3,00	*-2,497	,013
Pozitif Sıra	8	6,50	52,00		
Eşit	0	-	-		

Not: Negatif sıra temeline dayalı

Öğrencilerin MAKEÇAM öncesi ve sonrası performans ölçümlerinin teknik boyut düzeyinde anlamlı bir farklılık olup olmadığına ilişkin Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları Tablo 38'de verilmiştir. Analiz sonuçları, araştırmaya katılan öğrencilerin teknik boyut düzeyinde aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir ($z = -2,497$, $p < ,013$). Fark puanlarının sıra ortalaması ve toplamları dikkate alındığında, gözlenen bu farkın pozitif sıralar, yani son test puanı lehine olduğu görülmektedir.

Ayrıca, MAKEÇAM'ın *teknik boyut düzeyinden*, öğrencilerin aldıkları deney sonrası puanlarının aritmetik ortalamasının (25,79 puan), deney öncesi aldıkları puanlarının aritmetik ortalamalarından (18,42 puan) yüksek olduğu belirlenmiştir.

Bu sonuçlara göre, MAKEÇAM'ın örneklem grubundaki öğrencilerin performans sonuçlarının teknik boyut düzeyinde önemli bir etkisinin olduğu söylenebilir.

4.4.3. Nikriz Eserin Seslendirilmesinde Müzikal Boyutta Yer Alan Davranışların Kazandırılmasına İlişkin Bulgular ve Yorumlar

MAKEÇAM'ın hazırlanan nikriz makamındaki eserin seslendirilmesinde örneklem grubundaki öğrencilerin performans sonuçlarının müzikal boyut düzeyine olan etkisi ile ilgili bulgular aşağıdaki tabloda verilerek yorumlanmıştır.

Tablo 39

Çalışma Grubu Öğrencilerinin Deney Öncesi ve Sonrası Müzikal Boyut Düzeyi Puanlarının Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Son test-Ön test	n	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	z	p
Negatif Sıra	0	,00	,00	*-2,803	,005
Pozitif Sıra	10	5,50	55,00		
Eşit	0	-	-		

Not: Negatif sıra temeline dayalı

Öğrencilerin MAKEÇAM öncesi ve sonrası müzikal boyut düzeyinde anlamlı bir farklılık olup olmadığına ilişkin Wilcoxon işaretli sıralar testi sonuçları Tablo 39'da verilmiştir. Analiz sonuçları, araştırmaya katılan öğrencilerin müzikal boyut düzeyinde aldıkları deney öncesi ve sonrası puanları arasında anlamlı bir fark olduğunu göstermektedir ($z = -2{,}803$, $p < ,005$). Fark puanlarının sıra ortalaması ve toplamları dikkate alındığında, gözlenen bu farkın pozitif sıralar, yani son test puanı lehine olduğu görülmektedir.

Ayrıca, MAKEÇAM'ın *müzikal boyut düzeyinden,* öğrencilerin aldıkları deney sonrası puanlarının aritmetik ortalamasının (28,39 puan), deney öncesi aldıkları puanlarının aritmetik ortalamalarından (17,32 puan) yüksek olduğu belirlenmiştir.

Bu sonuçlara göre, MAKEÇAM'ın örneklem grubundaki öğrencilerin performans sonuçlarının müzikal boyut düzeyinde önemli bir etkisinin olduğu söylenebilir.

BÖLÜM 5

SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde, elde edilen bulgulara dayanılarak varılan sonuçlara ve bu sonuçlar doğrultusunda geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

5.1. Sonuçlar

5.1.1. Piyano Öğretiminde Kullanılan Makamsal İçerikli Materyallere İlişkin İhtiyaç Durumuna Yönelik Sonuçlar

Piyano öğretiminde Türk Müziği çokseslendirme çalışmalarında, makam dizilerinden yararlanılarak, piyanonun etkili olarak kullanılabilirlik durumunun mümkün olduğu; Türk Müziği kaynaklı piyano öğretimine yönelik kontrpuantal stilde yazılmış yeterli nicelikte ve nitelikte eser bulunmadığı, Türk Müziği kaynaklı piyano eğitiminde, üçlü, dörtlü ve karma sisteme dayalı kontrpuantal çokseslendirme yaklaşımıyla yazılmış eserlere ihtiyaç duyulduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.1.2. Makamsal İçerikli Kontrpuantal Eserleri Piyano Öğretiminde Kullanmak Üzere Geliştirilen Çalışma Modeline İlişkin Sonuçlar

Araştırma kapsamında hazırlanan Nihavent ve Nikriz eserlerin seslendirilmesine yönelik oluşturulan MAKEÇAM'ın örneklem grubundaki öğrencilerin performans sonuçlarına, *kavramsal boyut, teknik boyut* ve *müzikal boyut düzeylerinde* olumlu bir etkisinin olduğu sonucuna ulaşımıştır.

5.1.3. Çalışma Modelinde Yer Alan Nihavent Eserin Seslendirilmesinde Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Karşılaştırmalı Ön Test – Son Test Performanslarına İlişkin Sonuçlar

Araştırma kapsamında hazırlanan Nihavent eserin seslendirilmesinde örneklem grubundaki öğrencilerin performans sonuçlarının *kavramsal boyut düzeyine* olan etkisi ile ilgili bulgular ışığında, deney öncesi ve sonrası aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Bunun yanında, MAKEÇAM'ın *kavramsal boyut düzeyinden,* öğrencilerin aldıkları deney sonrası puanlarının aritmetik ortalamasının, deney öncesi aldıkları puanlarının aritmetik ortalamalarından yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu bilgiler ışığında, MAKEÇAM'ın örneklem grubundaki öğrencilerin performans sonuçlarının *kavramsal boyut düzeyine* önemli bir etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma kapsamında hazırlanan Nihavent eserin seslendirilmesinde örneklem grubundaki öğrencilerin performans sonuçlarının *teknik boyut düzeyine* olan etkisi ile ilgili bulgular ışığında, deney öncesi ve sonrası aldıkları puanları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Bunun yanında, MAKEÇAM'ın *teknik boyut düzeyinden*, öğrencilerin aldıkları deney sonrası puanlarının aritmetik ortalamasının, deney öncesi aldıkları puanlarının aritmetik ortalamalarından yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu bilgiler ışığında, MAKEÇAM'ın örneklem grubundaki öğrencilerin performans sonuçlarının *teknik boyut düzeyine* önemli bir etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma kapsamında hazırlanan Nihavent eserin seslendirilmesinde örneklem grubundaki öğrencilerin performans sonuçlarının *müzikal boyut düzeyine* olan etkisi ile ilgili bulgular ışığında, deney öncesi ve sonrası aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Bunun yanında, MAKEÇAM'ın *müzikal boyut düzeyinden,* öğrencilerin aldıkları deney sonrası puanlarının aritmetik ortalamasının, deney öncesi aldıkları puanlarının aritmetik ortalamalarından yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu bilgiler ışığında, MAKEÇAM'ın örneklem grubundaki öğrencilerin performans sonuçlarının *müzikal boyut düzeyine* önemli bir etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bütün bu sonuçlar ışığında;

Araştırma kapsamında hazırlanan Nihavent eserin seslendirilmesinde, MAKEÇAM'ın örneklem grubundaki öğrencilerin performans sonuçlarının, *kavramsal boyut, teknik boyut* ve *müzikal boyut düzeylerine* önemli bir etkisinin olduğu ortaya çıkmıştır.

5.1.4. Çalışma Modelinde Yer Alan Nikriz Eserin Seslendirilmesinde Örneklem Grubundaki Öğrencilerin Karşılaştırmalı Ön Test – Son Test Performanslarına İlişkin Sonuçlar

Araştırma kapsamında hazırlanan Nikriz eserin seslendirilmesinde örneklem grubundaki öğrencilerin performans sonuçlarının *kavramsal boyut düzeyine* olan etkisi ile ilgili bulgular ışığında, deney öncesi ve sonrası aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Bunun yanında, MAKEÇAM'ın *kavramsal boyut düzeyinden,* öğrencilerin aldıkları deney sonrası puanlarının aritmetik ortalamasının, deney öncesi aldıkları puanlarının aritmetik ortalamalarından yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu bilgiler ışığında, MAKEÇAM'ın örneklem grubundaki öğrencilerin performans sonuçlarının *kavramsal boyut düzeyine* önemli bir etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma kapsamında hazırlanan Nikriz eserin seslendirilmesinde örneklem grubundaki öğrencilerin performans sonuçlarının *teknik boyut düzeyine* olan etkisi ile ilgili bulgular ışığında, deney öncesi ve sonrası aldıkları puanları arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Bunun yanında, MAKEÇAM'ın *teknik boyut düzeyinden*, öğrencilerin aldıkları deney sonrası puanlarının aritmetik ortalamasının, deney öncesi aldıkları puanlarının aritmetik ortalamalarından yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu bilgiler ışığında, MAKEÇAM'ın örneklem grubundaki öğrencilerin performans sonuçlarının *teknik boyut düzeyine* önemli bir etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırma kapsamında hazırlanan Nikriz eserin seslendirilmesinde örneklem grubundaki öğrencilerin performans sonuçlarının *müzikal boyut düzeyine* olan etkisi ile ilgili bulgular ışığında, deney öncesi ve sonrası aldıkları puanlar arasında anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Bunun yanında, MAKEÇAM'ın *müzikal boyut düzeyinden,* öğrencilerin aldıkları deney sonrası puanlarının aritmetik ortalamasının, deney öncesi aldıkları puanlarının aritmetik ortalamalarından yüksek olduğu belirlenmiştir. Bu bilgiler ışığında, MAKEÇAM'ın örneklem grubundaki öğrencilerin performans sonuçlarının *müzikal boyut düzeyine* önemli bir etkisinin olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Bütün bu sonuçlar ışığında;

Araştırma kapsamında hazırlanan Nikriz eserin seslendirilmesinde, MAKEÇAM'ın örneklem grubundaki öğrencilerin performans sonuçlarının, *kavramsal boyut, teknik boyut* ve *müzikal boyut düzeylerine* önemli bir etkisinin olduğu ortaya çıkmıştır.

5.2. Öneriler

1. Piyano öğretiminde kullanılmak üzere, Türk Müziği dizilerini tampere ses sistemine uyarlayarak yapılan çalışmaların sayısı arttırılabilir.
2. Piyano öğretiminde kullanılmak üzere, kontrpuantal stilde yazılmış Türk Müziği kaynaklı piyano eserlerine ilişkin çalışmaların sayısı arttırılabilir.
3. Piyano öğretiminde kullanılmak üzere, üçlü sisteme, dörtlü sisteme ve karma sisteme dayalı kontrpuantal çokseslendirme alanında daha fazla çalışma yapılabilir.
4. MAKEÇAM geliştirilmeye açık bir model durumundadır. Eserlerin çalışılmasına yönelik kavramsal, teknik ve müzikal boyuta ilişkin alıştırmalar modele eklenerek, modelin etkililik düzeyi arttırılabilir.
5. Piyano öğretiminde kullanılmak üzere, Nihavent ve Nikriz makamları dışında, tampere sisteme uygun diğer makam dizileri de kullanılarak kontrpuantal eserler bestelenebilir.

KAYNAKÇA

Akkuş, R. (1996). *Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinden mezun olan öğrencilerin öğrenci giriş davranışlarının çalgı eğitimi bakımından değerlendirilmesi.* Birinci Ulusal AGSL Müzik Bölümleri Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Bursa

Aktüze, İ. (2003), *Müziği anlamak ansiklopedik müzik sözlüğü*. İstanbul: Pan.

Albuz, A. (2001). *Viyola öğretiminde geleneksel Türk Müziği ses sistemine ilişkin dizilerin kullanımı ve bu sistem kaynaklı çokseslilik yaklaşımları*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Albuz, A. (2011). Türk müziğinde çokseslilik yaklaşımları. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi, 1*(1), 51-66.

Antep, E. (2006). *Türk bestecileri eser katalogu.* Ankara: Sevda Cenap And Vakfı.

Aydıner, M. (2008). *Piyano eğitiminde makamsal yapıdaki eserlerin seslendirilmesinde karşılaşılan teknik güçlükler ve model önerileri.* Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Birel, S. (2014). *Viyolonsel öğretiminde performansı değerlendirmeye yönelik hazırlanan dereceli puanlama anahtarının (Rubrik) sınanması ve değerlendirilmesi.* Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Bulut, F. (2008). *Piyano eğitiminde geleneksel Türk Halk Müziği kaynaklı eserlerin seslendirilmesine yönelik oluşturulan bir "çoklu analiz modeli" ve bu modelin öğrenci başarısı üzerine etkileri*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Bulut, F. (2002). *Çağdaş Türk piyano müziği eserlerinin piyano eğitimi açısından incelenmesi.* Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Büyüköztürk, Ş. (2005). Anket geliştirme. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi, 3*(2), 133-151.

Büyüköztürk, Ş. (2007). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı.* Ankara: Pegem A.

Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., Demirel, F. (2010). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem.

Cangal, N. (2004). *Müzik formları.* Ankara: Arkadaş.

Creswell, J. W. (2007). *Educational research (2nd ed.).* New Jersey: Pearson Merrill Prentice Hall.

Çilden, Ş. (2003). *Çalgı eğitiminde nitelik sorunları*. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Malatya.

Çimen, G. (2004). *Musiki Muallim Mektebi'nden günümüze öğretmen yetiştiren kurumlarda piyano eğitimi.* 1924-2004 Musiki Muallim Mektebinden Günümüze Müzik Öretmeni Yetiştirme Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Isparta.

Daşer, O. (2007). *Klasik gitar eğitiminde makamsal Türk halk ezgilerinin kullanımı*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Derican, B. (2008), *Viyola öğretiminde kullanılan Türk Müziği dizilerine dayalı etütlerin, içerik - yöntem bakımından incelenmesi ve değerlendirilmesi.* Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Dickenson, J. W. (2003), *"The impact of Norwegian folk musicon Norwegian jazz, 1945 - 1995.* Doktora Tezi, Centre for Music, Media and Performing Arts Research Adelphi Research Institutefor Creative Arts and Sciences University of Salford, UK.

Durak, Y. (2007). *Piyano öğretim programı model önerisi ve uygulamadaki görünümü.* Doktora Tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Bolu.

Ertem, Ş. (2011). Orta düzey piyano eğitimi için repertuvar seçme ilkeleri. *Kastamonu Eğitim Dergisi, 19*(2), 645-652.

Eroy, O. (2014). *Türk Müziği ezgilerinin modern armoniyle düzenlenerek piyano eğitiminde kullanılması.* Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.

Fenmen, M. (1991). *Müzikçinin el kitabı.* Ankara: Müzik Ansiklopedisi.

Feridunoğlu, L. (2004). *Müziğe giden yol genç müzisyenin el kitabı*. İstanbul: İnkılâp

Güler, B. (2007). *Viyolonsel eğitimine yönelik olarak geliştirilmiş bir etüt analiz modeli.* Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Güzel, M. (1994), *Türk Müziği ezgi ve dizilerinin gitara uygulanabilirliği.* Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

Kaptan, S. (1998). *Bilimsel araştırma teknikleri ve istatistik teknikleri*. Ankara: Tek Işık.

Karahan, S. (2008). *Çağdaş Türk Müziği piyano eserlerine hazırlık amacıyla yazılan etütlerin öğrencilerin eserleri çalma düzeylerine etkisinin belirlenmesi.* Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel.

Kaya, E. E. (2010). *Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda makamsal etüt de egzersizlerle viyolonsel eğitiminin uygulanabilirliği.* Doktora Tezi, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Koyuncuoğlu, K. (2001). *Piyano çalmada temel tekniklerin yerleştirilmesi aşamasında yararlanılabilmesi amaç güdülerek hazırlanan özgün etüt ve düzenlemelerin piyano eğitiminde kullanılabilirliğinin incelenmesi.* Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Lehimler, E. (2014). *Geleneksel Türk Müziğine dayalı viyolonsel öğretimine yönelik bir model önerisi ve uygulamadaki görünümü (Hüseyni makamı örneği)*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Mamedalieva, T, V, K. (2007). *Azerbaycan bestecilerinin yaratıcılığında caz armonisi.* Doktora Tezi, Bakü Müzik Akademisi, Bakü.

Modiri, I.G. (2002). *Polifoni'nin piyano eğitimindeki önemi*. Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.

Njoora, T. K. (2000). *Guidelines for ıncorporating traditional folk music in the national general music curriculum of Kenya*. Doktora Tezi, University of Oregon, U.S.A.

Parasız, G. (2009). *Keman öğretiminde kullanılmakta olan çağdaş Türk Müziği eserlerinin seslendirilmesine yönelik olarak oluşturulan hazırlayıcı alıştırmaların işgörüsellik ve etkililik yönünden incelenmesi.* Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Otacıoğlu, S. G. (2005). *Müzik öğretmenliği piyano eğitimi dersi için bir model denemesi.* Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Öner, A. (2011). *Geleneksel Türk Müziği öğelerinin flüt eğitiminde kullanılmasına yönelik bir model önerisi.* Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

Özdek, A. (2013). *Gitar eğitiminde makamsal nitelikli eserlerin seslendirilmesine yönelik hazırlanan alıştırmaların performansa etkisi*. Doktora Tezi, Erciyes Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü, Kayseri.

Özer, B. (2010). *Piyano öğretiminde deşifre becerisinin kazandırılması*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.

Topalak, Ş. (2008). Güzel Sanatlar Lisesi çalgı eğitimi/öğretiminde karşılaşılan sorunların incelenmesi. *SED Sanat Eğitimi Dergisi, 1*(2), 114-129.

Toptaş, B. (2012). *Halk türkülerinin sistematik olarak piyano eğitiminde kullanılması*. Doktora Tezi, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.

Tufan, E. (2004), Geleneksel makamlar kullanılarak yazılan etütlerin piyano eğitimi açısından önemi. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *24*(2), 65-67.

Uçan, A. (1980). Çevrede evrene keman eğitimi üzerine. *Çağdaş Eğitim Dergisi, 5*(47), 19-47.

Uçan, A., & Günay, E. (1980). *Çevreden evrene keman eğitimi - I.* Ankara: Dağarcık.

Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi temel kavramlar – ilkeler – yaklaşımlar*, Ankara: Müzik Ansiklopedisi.

Uslu, M., (1996). *Türkiye'de çalgı eğitimin yaygınlaşmasında ve geliştirilmesinde AGSL müzik bölümlerinin önemi*. I. Ulusal AGSL Müzik Bölümleri Sempozyumu'nda sunulmuş bildiri, Uludağ Üniversitesi, Bursa.

Yıldız, N. (1986). *Müzik öğretmeni yetiştiren yüksek öğretim kurumlarında ana çalgı keman eğitiminin programlar yönünden incelenmesi.* Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Yener, F. (1983). *Müzik*. İstanbul: Türkiye Turing ve Otomobil Kurumu.

Yokuş, H. (2005). *Ülkemizde halk müziği kaynaklı piyano eserlerinin piyano eğitiminde uygulanabilirliğinin değerlendirilmesi.* Yüksek Lisans Tezi, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Bursa.

Yöndem, S. (1998). *Türkiye'deki mesleki müzik yüksek öğretim kurumlarında klasik gitara uyarlanmış türkü kaynaklı eğitim müziklerinin öğretiminde ve seslendiriminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri*. Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Yönetken, H. B. (1996). Okulda çalgı sorunu ve çalgısal müzik etkinlikleri, A. Say (Ed.), Müzik öğretimi içinde (s. 69-70). Ankara: Müzik Ansiklopedisi.

EKLER

EK 1. Performans Ölçme Aracı

Boyutlar	Ölçüt Beceriler (Kriterler)		Ölçüm Puanı
Kavramsal Boyut	Eserin makamının dizisini tanımlayabilme	*4*	*20*
	Eserdeki motifleri gösterebilme	*4*	
	Eserdeki cümleleri gösterebilme	*4*	
	Eserde geçen teknikleri tanımlayabilme	*4*	
	Eserin usulünü tanımlayabilme.	*4*	
Teknik Boyut	Piyanoda doğru bir oturuş ve duruş sağlayabilme	*7*	*35*
	Notaları doğru çalabilme	*7*	
	Nota sürelerini doğru seslendirebilme	*7*	
	Parmak numaralarını doğru uygulayabilme	*7*	
	Temel piyano tekniklerini doğru uygulayabilme	*7*	
Müzikal Boyut	Müzik cümlelerini doğru ifade edebilme	*9*	*45*
	Nüans terimlerini uygulayabilme	*9*	
	Eseri kabul edilebilir bir tempoda çalabilme	*9*	
	Duraksamadan çalabilme	*9*	
	Müzikal anlamda bütünlük sağlayabilme	*9*	
		TOPLAM	100

EK 2. Durum Tespitine Yönelik Uzman Görüşlerine İlişkin Anket Formu

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANTLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

GENEL AÇIKLAMALAR

Bu anket Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalında yapılmakta olan doktora tezi ile ilgili verilerin bir bölümünü elde etmek amacıyla hazırlanmıştır.

Bu çalışma; piyano öğretiminde Türk Müziği materyallerinden yararlanılarak kontrpuantal eserler oluşturma ve bu eserlerin uygulamadaki görünümüne yönelik olarak, bir kısım verilerin elde edilmesine ilişkin bir anket düzenlenmiştir.

Tarafınızın görüşüne sunulan piyanoya ilişkin doldurulacak olan anket formu; "Tamamen Katılıyorum", "Katılıyorum", "Kararsızım", "Katılmıyorum" ve "Hiç Katılmıyorum" biçiminde beş seçenekli likert tipi ölçekten oluşmaktadır. Her bir cümleyi dikkatli okuyarak boş bırakmadan bu cümlelere ne ölçüde katılıp katılmadığınızı seçeneklerden birini işaretleyerek belirtiniz.

İlginize ve yardımlarınıza teşekkür eder, saygılarımı sunarım.

Araştırmacı
Öğr. Gör.Turgay TUNÇ

ANKET SORULARI

		Tamamen katılıyorum	Katılıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Hiç katılmıyorum
1.	Piyano öğretiminde makamsal etüt ve eserlere yer verilmelidir.	☐	☐	☐	☐	☐
2.	Piyano öğretiminde Türk Müziği dizileri belli koşullarda tampere ses sistemine uyarlanarak kullanılabilir.	☐	☐	☐	☐	☐
3.	Türk Müziği kaynaklı piyano öğretimine yönelik yeterli nicelikte eser vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
4.	Türk Müziği kaynaklı piyano öğretimine yönelik kontrpuantal stilde yazılmış yeterli nicelikte eser vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
5.	Türk Müziği kaynaklı piyano öğretimine yönelik kontrpuantal stilde yazılmış yeterli nitelikte eser vardır.	☐	☐	☐	☐	☐
6.	Türk Müziği çokseslendirme çalışmalarında piyano etkili olarak kullanılabilir.	☐	☐	☐	☐	☐
7.	Türk Müziği kaynaklı piyano öğretiminde aksak usullerden yararlanılmalıdır.	☐	☐	☐	☐	☐
8.	Türk Müziği kaynaklı piyano eğitiminde, üçlü sisteme dayalı kontrpuantal çokseslendirme yaklaşımının kullanılabilirlik düzeyi yüksektir.	☐	☐	☐	☐	☐
9.	Türk Müziği kaynaklı piyano eğitiminde dörtlü sisteme dayalı kontrpuantal çokseslendirme yaklaşımının kullanılabilirlik düzeyi yüksektir.	☐	☐	☐	☐	☐
10.	Türk Müziği kaynaklı piyano eğitiminde karma sisteme dayalı kontrpuantal çokseslendirme yaklaşımının kullanılabilirlik düzeyi yüksektir.	☐	☐	☐	☐	☐

EK 3. Kazanım Tabloları

1. DERS (KAVRAMSAL BOYUT) Nihavent (A) bölümü

ÖĞRENME ALANI	KAZANIMLAR	KRİTİK DAVRANIŞLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ
1. Müzik Teori Bilgisi	1. Nihavent makamı dizisini tanımlayabilme. 2. Eserin (A) bölümündeki motifleri ve cümleleri kavrayabilme. 3. Eserde geçen temel piyano teknikleri hakkında bilgi verebilme. 4. Eserin ölçüsü hakkında bilgi verip vuruş şemasını gösterebilme.	1. Nihavent makamı dizi seslerini dizek üzerinde gösterme. 2. Nihavent makamının geleneksel ve tampere sisteme uyarlanmış halini CD'den dinleyerek ayırt etme. 3. Eserin (A) bölümündeki motifleri nota üzerinde işaretleyerek gösterme. 4. Eserin (A) bölümündeki cümleleri nota üzerinde işaretleyerek gösterme. 5. Eserde geçen legato ve staccato tekniklerini gösterme. 6. Eserdeki nefes yerleri ve parmak geçişlerine dikkat etme. 7. Eserin ölçü sayısı ve ölçü çeşidini söyleme-yazma. 8. Eserin ölçününe ait vuruş şemasını gösterme.	1. Nihavent makamı dizek üzerinde gösterilir. 2. Nihavent makamının geleneksel dizisi CD'den dinletilir. 3. Nihavent makamı dizisi tampere sisteme uyarlanmış olarak CD'den dinletilir. 4. Eserin (A) bölümündeki motifler nota üzerinde uygulamalı olarak gösterilir. 5. Eserin (A) bölümündeki cümleler nota üzerinde uygulamalı olarak gösterilir. 6. Eserde geçen temel piyano teknikleri (legato, staccato, nefesler, parmak geçişleri) hakkında bilgi verilir. 7. Eserin ölçü sayısı, ölçü çeşidi ve vuruş şeması gösterilerek, eserin ölçüsü hakkında bilgi verilir.

2. DERS (TEKNİK BOYUT) Nihavent (A-B) bölümü

ÖĞRENME ALANI	KAZANIMLAR	KRİTİK DAVRANIŞLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ
1. Müziksel Uygulama Alanı	1. Piyanoda doğru bir oturuş ve duruş sağlayabilme. 2. Eserdeki notaları doğru seslerle ve doğru nota süreleri ile çalabilme. 3. Eserdeki parmak numaralarını doğru şekilde uygulayabilme. 4. Eserin (A) bölümünde geçen temel piyano tekniklerini uygulayabilme.	1. Piyano taburesinin konumu ve yüksekliğini ayarlama. 2. Piyanodaki oturuş ve duruşuna dikkat etme. 3. Eserdeki notaları doğru seslendirme. 4. Eserde geçen nota sürelerini doğru seslendirme. 5. Eseri doğru parmak numaraları kullanarak seslendirme. 6. Eserde belirtilen parmak geçişlerine dikkat etme. 7. Eserde geçen legato tekniğini doğru bir şekilde seslendirme. 8. Eserde geçen staccato tekniğini doğru bir şekilde seslendirme. 9. Eserde bulunan nefes hareketleri doğru bir şekilde seslendirme. 10. Eserde bulunan parmak geçişlerini doğru bir şekilde seslendirme.	1. Piyano taburesinde oturur ve duruşuna dikkat eder. 2. Eseri doğru notalarla çalmaya özen gösterir. 3. Eserde geçen nota değerlerine dikkat eder. 4. Eserdeki parmak numaralarına dikkat ederek çalar. 5. Eserde geçen legato ve staccato tekniklerini doğru kullanır. 7. Eserdeki parmak geçişlerine özen gösterir.

3. DERS (MÜZİKAL BOYUT) Nihavent (A-B) bölümü

ÖĞRENME ALANI	KAZANIMLAR	KRİTİK DAVRANIŞLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ
1. Müzikal Yorumlama Alanı	1. Eserde geçen kontrpuantal müzik cümlelerini fark edebilme. 2. Eserde geçen nüans terimlerine tepkide bulunabilme. 3. Eseri kabul edilebilir bir tempoda (moderato) duraksamadan seslendirebilmeye gayret edebilme. 4. Eserde müzikal anlamda bütünlük sağlayabilme.	1. "Polifonik" kavramını ayırt etme. 2. Eserdeki kontrpuantal müzik cümlelerini ayırma. 3. Eserdeki gürlük terimlerini doğru bir biçimde pratik etme. 4. Eserdeki ritardando ve puandorg terimlerini doğru bir biçimde içselleştirme. 5. Eseri temposuna uygun bir hızda çalmaya özen gösterme. 6. Eseri takılmadan, duraksamadan çalmaya istekli olma. 7. Eserdeki kontrpuantal cümleleri doğru bir biçimde çalmayı alışkanlık edinme. 8. Eserdeki nüans bütünlüğünü örgütleme.	1. "Polifonik" kelimesinin tanımı yapılır. 2. Yatay çokseslilik ile dikey çok seslilik arasında fark anlatılır. 3. Polifonik müzikle ilgili örnekler verilir. 3. Eserde öne çıkan kontrpuantal cümleler çalıştırılır. 4. Eserdeki nüans terimleri çalıştırılır. 5. Eserin temposuna uyguna bir hızda çalınmasına dikkat çekilir. 6. Eserin akıcı bir şekilde, duraksamadan seslendirilmesi sağlanır. 7. Esere müzikal anlamda ifade kazandırılır.

4. DERS (KAVRAMSAL BOYUT) Nikriz (A) bölümü

ÖĞRENME ALANI	KAZANIMLAR	KRİTİK DAVRANIŞLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ
1. Müzik Teori Bilgisi	1. Nikriz makamı dizisini tanımlayabilme. 2. Eserin (A) bölümündeki motifleri ve cümleleri kavrayabilme. 3. Eserde geçen temel piyano teknikleri hakkında bilgi verebilme. 4. Eserin ölçüsü hakkında bilgi verip vuruş şemasını gösterebilme.	1. Nikriz makamı dizi seslerini dizek üzerinde gösterme. 2. Nikriz makamının geleneksel ve tampere sisteme uyarlanmış halini CD'den dinleyerek ayırt etme. 3. Eserin (A) bölümündeki motifleri nota üzerinde işaretleyerek gösterme. 4. Eserin (A) bölümündeki cümleleri nota üzerinde işaretleyerek gösterme. 5. Eserde geçen legato ve staccato tekniklerini gösterme. 6. Eserdeki nefes yerleri ve parmak geçişlerine dikkat etme. 7. Eserin ölçü sayısı ve ölçü çeşidini söyleme-yazma. 8. Eserin ölçüsüne ait vuruş şemasını gösterme.	1. Nikriz makamı dizek üzerinde gösterilir. 2. Nikriz makamının geleneksel dizisi CD'den dinletilir. 3. Nikriz makamı dizisi tampere sisteme uyarlanmış olarak CD'den dinletilir. 4. Eserin (A) bölümündeki motifler nota üzerinde uygulamalı olarak gösterilir. 5. Eserin (A) bölümündeki cümleler nota üzerinde uygulamalı olarak gösterilir. 6. Eserde geçen temel piyano teknikleri (legato, staccato, nefesler, parmak geçişleri) hakkında bilgi verilir. 7. Eserin ölçü sayısı, ölçü çeşidi ve vuruş şeması gösterilerek, eserin ölçüsü hakkında bilgi verilir.

5. DERS (TEKNİK BOYUT) Nikriz (A-B) bölümü

ÖĞRENME ALANI	KAZANIMLAR	KRİTİK DAVRANIŞLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ
1. Müziksel Uygulama Alanı	1. Piyanoda doğru bir oturuş ve duruş sağlayabilme. 2. Eserdeki notaları doğru seslerle ve doğru nota süreleri ile çalabilme. 3. Eserdeki parmak numaralarını doğru şekilde uygulayabilme. 4. Eserin (A) bölümünde geçen temel piyano tekniklerini uygulayabilme.	1. Piyano taburesinin konumu ve yüksekliğini ayarlama. 2. Piyanodaki oturuş ve duruşuna dikkat etme. 3. Eserdeki notaları doğru seslendirme. 4. Eserde geçen nota sürelerini doğru seslendirme. 5. Eseri doğru parmak numaraları kullanarak seslendirme. 6. Eserde belirtilen parmak geçişlerine dikkat etme. 7. Eserde geçen legato tekniğini doğru bir şekilde seslendirme. 8. Eserde geçen staccato tekniğini doğru bir şekilde seslendirme. 9. Eserde bulunan nefes hareketleri doğru bir şekilde seslendirme. 10. Eserde bulunan parmak geçişlerini doğru bir şekilde seslendirme.	1. Piyano taburesinde oturur ve duruşuna dikkat eder. 2. Eseri doğru notalarla çalmaya özen gösterir. 3. Eserde geçen nota değerlerine dikkat eder. 4. Eserdeki parmak numaralarına dikkat ederek çalar. 5. Eserde geçen legato ve staccato tekniklerini doğru kullanır. 7. Eserdeki parmak geçişlerine özen gösterir.

6. DERS (MÜZİKAL BOYUT) Nikriz (A-B) bölümü

ÖĞRENME ALANI	KAZANIMLAR	KRİTİK DAVRANIŞLAR	ETKİNLİK ÖRNEKLERİ
1. Müzikal Yorumlama Alanı	1. Eserde geçen kontrpuantal müzik cümlelerini fark edebilme. 2. Eserde geçen nüans terimlerine tepkide bulunabilme. 3. Eseri kabul edilebilir bir tempoda (moderato) duraksamadan seslendirebilmeye gayret edebilme. 4. Eserde müzikal anlamda bütünlük sağlayabilme.	1. "Polifonik" kavramınıayırt etme. 2. Eserdeki kontrpuantal müzik cümlelerini ayırma. 3. Eserdeki gürlük terimlerini doğru bir biçimde pratik etme. 4. Eserdeki ritardando ve puandorg terimlerini doğru bir biçimde içselleştirme. 5. Eseri temposuna uygun bir hızda çalmaya özen gösterme. 6. Eseri takılmadan, duraksamadan çalmaya istekli olma. 7. Eserdeki kontrpuantal cümleleri doğru bir biçimde çalmayı alışkanlık edinme. 8. Eserdeki nüans bütünlüğünü örgütleme.	1. "Polifonik" kelimesinin tanımı yapılır. 2. Yatay çokseslilik ile dikey çok seslilik arasında fark anlatılır. 3. Polifonik müzikle ilgili örnekler verilir. 3. Eserde öne çıkan kontrpuantal cümleler çalıştırılır. 4. Eserdeki nüans terimleri çalıştırılır. 5. Eserin temposuna uyguna bir hızda çalınmasına dikkat çekilir. 6. Eserin akıcı bir şekilde, duraksamadan seslendirilmesi sağlanır. 7. Esere müzikal anlamda ifade kazandırılır.